

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
36. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
održane 11.05.2004.godine

PREDSJEDAVALAČI
MARTIN RAGUŽ

Gospodo, uvaženi zastupnici, poštovani gosti, otvaram 36.sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Dame i gospodo, na sjednicu su kao i obično pozvani naši redoviti gosti izaslanici međunarodnih nevladinih organizacija koje prate rad Doma. Ja još jednom sve srdačno pozdravljam i vas zastupnike kao i goste sjednice.

Molim vas još jednom, prije nego što krenemo sa radom da provjerite da li ste ispravno stavili vaše kartice. Konstatiram da je sjednici nazočno 34 zastupnika, 24 je iz Federacije i 10 iz RS. Imamo kvorum i možemo odlučivati. Pravdanje za današnju sjednicu tražili su gospodin Abdulah Nakaš, gospodin Nikola Kragulj i gospodin Kunić Petar.

Dame i gospodo, vi ste za današnju sjednicu dobili prijedlog dnevnog reda u pisanoj formi. Potsjetiću vas da smo prije ove sjednice održali sjednicu Proširenog kolegija i da je Prošireni kolegij prihvatio da se u odnosu na dnevni red koji ste dobili uvrsti još 14. točka dnevnog reda, to je imenovanje članova u zajedničke komisije oba doma radi postizanja Sporazuma o identičnom tekstu, pa pod a) Zakona o polaganju pravosudnog ispita i Zakona o policijskim službenicima. Mislim da je nužno uvrstiti ovu točku kako ne bi smo gubili vrijeme i kako bi smo pravovremeno usuglašavali zakone.

Toje vezano za dnevni red od strane užeg i proširenog kolegija. Ja otvaram raspravu o dnevnom redu.

Ne javlja se niko. Zahvaljujem se. Zaključujem raspravu i konstatiram da 36.sjednica Zastupničkog doma ima slijedeći dnevni red:

1. Zapisnik sa 34. sjednice,
2. Zastupnička pitanja i odgovori,
3. Potvrđivanje liste kandidata za generalske pozicije u institucijama obrane BiH,
4. Zhtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača po žurnom postupku sukladno članku 104. Poslovnika,
5. Prijedlog zakona o visokom Sudbenom i Tužiteljskom vijeću BiH, prvo čitanje,
6. Prijedlog zakona o parničkom postupku pred Sudom BiH, prvo čitanje,

7. Prijedlog zakona o postupku medijacije, prvo čitanje,
8. Izvješće Povjerenstva za ljudska prava imigraciju izbjeglice i azil, o stanju ljudskih prava u predmetu tržnica Arizona,
9. Izvješće Povjerenstva za ljudska prava imigraciju, izbjeglice i azil, o predstavci stranke Nađe Dizdarević,
10. Informacija o financiranju opštinskih izbora 2004.godine,
11. Informacija o izdatim dozvolama za izvoz, odnosno uvoz naoružanja i vojne opreme u 2003.,
12. Informacija o stanju vanjske zaduženosti BiH na dan 31. 12.2003.,
13. Davanje suglasnosti za ratificiranje prvog amandmana Sporazuma o kreditnom sporazumu između BiH i Evropske banke za obnovu i razvoj i pod
14. Imenovanje članova u Zajedničke komisije oba doma radi postizanja Sporazuma o identičnom tekstu pa pod
  - a) Zakona o polaganju pravosudnog ispita i pod
  - b) Zakona o policijskim službenicima BiH.

Prelazimo na rad po usvojenom dnevnom redu. Imamo, pred vama je Zapisnik, točka

Ad.1. Zapisnik sa 34.sjednice

Zapisnik ste dobili. Ja otvaram raspravu o Zapisniku.Želi li neko po zapisniku, gospodin Sead Avdić, izvolite.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo, poštovani članovi Vijeća ministara, pod tačkom Izvještaj, Privremeni izvještaj Ustavno-pravne komisije, pod Ad.3. Ja sam predložio da se završi ovaj zaključak na slijedeći način. Da se završi na slijedeći način a to znači, a posebno iz bh okruženja najkasnije u roku od 3 mjeseca, znači Vijeće ministara predloži novi Prijedlog zakona a da se tekst u zagradi briše. Ja sam dva puta intervenisao i to je Parlament ipak usvojio(?). Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Parlament je usvojio Izvješće Ustavno-pravne komisije i prijedlog zaključka Ustavno-pravne komisije a v jeste to predlagali u raspravu, ali usvojeni su prijedlozi u pisanoj formi koje je predložila komisija, Ustavno-pravna komisija. Evo tu je tajnik Doma i ja kao predsjedatelj ovaj, stojim iza ovoga što govorim.

Možemo provjeriti stenogram, ali mislim da gospodine Avdić da zaista mislim da je tako ovaj, bilo.

SEAD AVDIĆ

.....tako da niste ni htjeli to dati na glasanje. Tako da, znači nepreciznost je znači stvarno mislim pravi probleme u zapisnicima.

MARTIN RAGUŽ

Gledajte, vi pokušavate praviti problem oko nečega za što nema nikakve potrebe. Postojalo pisano izvješće ovaj, Ustavno-pravne komisije koje je usvojeno na sjednici Doma. Može se provjeriti stanogramski, ponudio sam da se provjeri stenogramski ovaj, evo možemo za narednu sjednicu zatražiti taj dio, pa da vidimo. Ako ima potrebe ovaj, da zaista evo korigiramo, da uvažimo ovo ako ste, mislim nije namjera ignorirati, nego to je nešto evo iza čega stoje službe i.

Možemo li na ovaj način usvojiti zapisnik, s tim da se dodatno ovaj dio stenogramski ovaj, provjeri i informira Dom. Ima li još oko zapisnika? Evo ja se zahvaljujem. Ako nema, možemo li prihvatiti zapisnik za 34. sjednice Zastupničkog doma?

Molim vas da se izjasnite glasovanjem, sad o zapisniku, glasajte sad.

Sa – 32 glasa za, - 1 suzdržanim, sa potrebnom entitetskom većinom, konstatiram da je Zastupnički dom usvojio Zapisnik sa 34.sjednice Zastupničkog doma. Zahvaljujem se zastupnicima.

Prelazimo na drugu točku dnevnog reda, to su

Ad.2. Zastupnička pitanja i odgovori

U međuvremenu odgovore na zastupnička pitanja dobili su gospodin Zlatko Lagumdžija, na pitanje postavljeno na 29.sjednici i gospodin Muhamed Moranjkić za pitanje postavljeno na 30. sjednici.

Također je zastupnik Ivo Miro Jović od Federalnog MUP-a u svezi s njegovim pitanjem, dobio dopis koji se ne može smatrati odgovorom. Želi li neko komentirati odgovore koje ste dobili?

Gospodin Moranjkić, izvolite.

MUHAMED MORANJKIĆ

Hvala vam gospodine predsjedavajući. Istina da sam dobio odgovor na postavljeno pitanje prije nepuna tri mjeseca. Odgovor mislim da je nakaradan jer je rečeno će zakon za koji sam pitao kad će biti gotov, rečeno da će biti završen u aprilu mjesecu. Istina ovde moram reći da nije rečeno koje godine, da li će iduće ili neke sledeće godine a ono što ne mogu prihvatiti kao odgovor jeste, da se takav jedan zakon isključivo veže za kašnjenje organizovanja Uprave za indirektno oporezivanje, koje upravo bi trebalo da bude i predmet možda nečijeg drugog pitanja, a možda i mog, zašto

se i to ne odrađuje onako kako je dogovoreno i zaključeno. Ako budemo ovako čekali, mislim da ćemo stvarno doći u situaciju da ne donosimo zakone koji su neophodni a onda ih na dužove bolje rečeno parcijalno, rješavamo tako da gaismo vatru. Pa vidite prije, na prošlom Parlamentu, nama iz ovog zakona isčupaju se tri kategorije mesa i donesu, da se one kategorišu na određen način. Ja mislim da taj zakon ne bi trebao tako da se postavi.

Odgovor ovaj nije uredu a onaj ko sumnja u to, može da ga pregleda i da viti. Tražim tačno, kad će biti ovaj zakon donešen? Ovde mi nije odgovoreno. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Moranjkiću. Ima li još komentara? Nema. Hvala lijepo. Sada imamo dio ove točke koji se odnosi na mogućnost postavljanja novih zastupničkih pitanja. Ko želi postaviti zastupničko pitanje?

Gospodin Nijaz Duraković je prvi prijavljeni. Izvolite gospodine Durakoviću.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Vi ste već vjerovatno svi gospodo poslanici odnosno zastupnici u medijima čuli za ovaj skandal koji se desio u Stocu za prvomajske praznike. Potsjećanja radi, Forum mladin Stoca je sasvim legalno i na jedan fini demokratski način se najavio kod načelnika Općine Stolac, upoznavši ga sa inicijativom da bi, da je više nonsens da se na stolačkoj tvrđavi i dalje vije zastava nepostojeće države i da oni kane da je skinu i da na to mjesto postave zastavu BiH. I tako je to i uslijedilo ali iza toga je došlo do velikih problema, raznih mešetereanja, kalkulacija, političkih podvala, optužbi itd.

Naime, ono što je najružnije sutra dan, i uz pomoć međunarodnih ovih policijskih snaga, i ESFOR-ovih oklopnih vozila, Bože moj i da se je radilo o državnom udaru, vjerovatno ne bi bili tako efikasni. Ukupno 12 oklopnih vozila je došlo na Stari grad i uz policijske dužnosnike skinulo je zastavu BiH i instaliralo zastavu tzv. Herceg Bosne.

IVO JOVIĆ

To je najljepše

NIJAZ DURAKOVIĆ

Znam Joviću da je najljepše, ali vi ste položili zakletvu ovde nekoj drugoj zastavi,

MIRO JOVIĆ

/daleko je od mikrofona/

NIJAZ DURAKOVIĆ

A onda neka bude, nek se viori u Hrvatskoj. Ja bih vas zamolio da ne upadate. Prvo, dakle iza toga je čak uslijedilo policijsko ispitivanje momaka koji su postavili tu zastavu i po meni je najveća nonsens najveći, paradok najveća, sramota ove države, jeste

da prvo međunarodne snage u vidu ESFOR-a odnosno Evropske policije dolaze i pomažu i čuvaju da se skine zastava države BiH a instalira neka druga makar Joviću bila tako draga. Nije uopće mni mrska ali neka je hrvatskog naroda, postavlja se pitanje zašto će biti zastava hrvatskog naroda na jednom kulturnom spomeniku, u gradu koji je i hrvatski i srpski i bošnjački. I zašto će biti zastava druge države u jednoj suverenoj i međunarodno priznatoj državi. I treće, zašto uopće postoji potreba da na jednoj tvrđavi se viori ta zastava?

Ali, ono što je najbitnije zašto ja i postavljam pitanje, jeste kome smeta zastava države BiH? I koji su to ljudi koji su plaćeni dakle, da uz pomoć, sramnu pomoć međunarodne zajednice, potpomažu dakle skidanje zastave BiH?

U tom smislu, moje pitanje je slijedeće, da se, ja ne znam ko je nadležan, ali tražim kao poslonik u ovom domu, da se povede pitanje odgovornosti. Prvo predsjedavajućeg Predsjedništva, gospodina Tihića koji je po Ustavu valjda zadužen da brani ovu zastavu i brani suverenitet ove države i koji se po običaju nije uopće oglasio u vezi s tim.

Drugo, da vidimo kakva je tu odgovornost gospodina Terzića kao da kažem predsjednika Vlade ove države koje se tako bagateliše i skida zastava, i treće, da vidimo šta i koliko je tu odgovorna i Vlada Federacije BiH, počev od premijera pa do nadležnog ministra.

I četvrto, i možda i prvo, jeste da se povede pitanje konkretne odgovornosti protiv načelnika Skupštine općine Stolac, odnosno šefa Mupa Stoca koji su te iste momke koji su dakle iz najboljih namjera potpuno legalno, zakonito i kako hoćege, patriotski reagirali, oni su dovedeni na isljeđivanje, šikaniranje policijsko maltretiranje. Pa ljudi, ima li to igdje u povjesti jedne države da momci koji stavljaju zastavu sopstvene države, mal te ne bivaju optuženi za podrivanje nacionalnih i međuvjerskih i sličnih odnosa. To je doista najveća blamaža koju i ovaj Parlament i ova država uopće može doživjeti. I tražim dakle od nadležnih da hitno za narednu sjednicu pripreme odgovore i kažu nam što su poduzeli u vez s tim? Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Durakoviću. Molim vas da samo pismeno dostavite pitanje. Sledeći je bio gospodin Jović, pa gospodin Novaković.

MIRO JOVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

NIJAZ DURAKOVIĆ

Ovde replika

MARTIN RAGUŽ

Gospodine Durakoviću, izvolite repliku ali ja imam ovde jedan

NIJAZ DURAKOVIĆ

.....ja doista ne znam gospodine Joviću, gdje sam kada, kako ....mislim da je to jedna podvala, insinucija i sram vas bilo. Sram vas bilo. Zasljepljeni nacionalizmom koji u sebi ovde nosite i ..uporno demonstrirate nemojte ga prepisivati ...

MARTIN RAGUŽ

Molim vas gospodine Durakoviću, oduzimam vam riječ

MIRO JOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

...to je razlog da ne bi svoju zastavu, sram vas bilo...

NIJAZ DURAKOVIĆ

Pa neka imam

MARTIN RAGUŽ

Molim vas, prekidam raspravu oko ovog pitanja. Ako želite repliku gospodine Joviću možete dobiti. Gospodin Duraković je dobio. Ako vi želite možete dobiti repliku i da odgovorite, molim vas neću tolerirati upadanje u riječ niti uzimanje riječi. Uvijek ćete dobiti riječ kad zatražite i mogućnost da replicirate i odgovorite, ako smatrate da.

Izvolite, pa gospodin Novaković.

MIRO JOVIĆ

Po ko zna koji put i u ovom domu, želi se negirati postojanje hrvatskog naroda u BiH. Hrvatski narod je narod koji ima svoj grb i zastavu. To je povjesni grb i povjesna zastava najmanje deset stoljeća. Tamo gdje živi hrvatski narod ima i pravo koristiti svoje simbole. Onaj tko dira u te simbole dira u hrvatski narod. Pored te zastave mogla je stajati i trebalo je da stoji i BiH a ovakve diskusije u kojima se vrijeđaju nacionalna prava jednog naroda je doktor profesor sveučilišta ne zna da taj narod ima svoju zastavu, to je sramota i bijeda našeg obrazovanja.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Novaković. Gospodin Zorić izvolite.

VINKO ZORIĆ

Ja sam htio intervenirati prije nego je sad gospodin Jović pričao. Mislio sam zatražiti stanku od 10 minuta, jer ono je ne primjereno da dva zastupnika onako razgovaraju u ovoj Parlamentarnoj skupštini iako već kad ste mi dali riječ i kad me je kolega Novaković ustupio vrijeme, zapravo dozvolio da govorim prije njega, ja podržavam skoro sve ono što je gospodin Duraković kazao ovdje. Zapravo želim informaciju o tom događaju, jer ja ništa o tome ovaj, ne znam. Iako neke izjave

gospodina Durakovića ne stoje, kao npr. Skupština općine Stolac, to ne postoji a i tzv. Herceg Bosna mislim da ne stoji. Herceg Bosna ili predstavnici Herceg Bosne su potpisali Dejtonski mirovni sporazum.

MARTIN RAGUŽ

Dobro, zahvaljujem se gospodinu Joviću. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodo, predsjedavajući, kolege poslanici, gosti, ja imam pitanje Savjetu ministara odnosno Ministarstvu bezbjednosti.

Da li u Državnoj graničnoj službi postoji mogućnost suđenja i presuđivanja za verbalni delikt, i da li je kodeks ponašanja koji potpisuju radnici ustvari to omogućuje.

Drugo, koje se također veže za slučaj, da li je presuda, odnosno kazna Aleksandri Mumović, kazna za verbalni delikt i treće da li je predsjednik ili član drugostepene disciplinske komisije podnio ostavku i zašto?

Naime, prema informacijama sa kojima ja raspolazem, u Državnoj graničnoj službi postoji kodeks ponašanja koji omogućuje da radnici međusobno optužuju jedni druge za verbalni delikt i da onaj ko prvi tuži i usput izlobira, ima mogućnost da onog drugog dovede u vrlo ružnu situaciju. Tako se evo desilo i sa slučajem Aleksandre Mumović, gdje jedna obična jutarnja kafa i razmjena različitih mišljenja o nekim aktuelnim pitanjima dovela do toga da čak i prema informacijama također, opet s kojima raspolazem, i predsjednik drugostepene disciplinske komisije, podnese ostavku, imajući u vidu razloge zbog čega je uopšte predmet i slučaj se pojavio a onda zbog čega se taj predmet pojavio na ovoj drugostepenoj komisiji.

Zbog toga bih ja molio da dakle Ministarstvo bezbjednosti da mi dostavi potpunu informaciju u vezi sa ovim pitanjem pod a, b, i c odnosno 1, 2 i 3. Hvala liepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se. Riječ ima gospodin Nikola Špirić, izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, gospodine ministre, uvaženi gosti, naime, htio sam samo da skrenem pažnju da je ovo tačka dnevnog reda, postavljanje poslaničkih pitanja i mislim da tu nije predviđene nisu predviđene replike i odgovori naravno, pstoje nadležne adrese koje će odgovoriti bez obzira da li se nekom od poslanika postavljeno pitanje manje ili više dopada. I mislim da to treba čuvati u kolegijalnim odnosima.

Pitanje koje ja želim da postavim je upućeno Ministarstvu bezbjednosti BiH sa namjerom da dobijem odgovor u ovom Vijeću Parlamentarne skupštine. Kakva je

imovinska bezbjednost građana BiH. Šta me motivisalo da postavim to pitanje? Ako je tačno da je u posljednjih 15 dana ili mjesec dana ukradeno auto dvoici najodgovornijih funkcionera BiH, a to je ministar vanjskih poslova i ministar bezbjednosti od nekoliko stotina hiljada KM, onda se postavlja pitanje bezbjednosti ljudi koji raspolažu tom imovinom i hoće li biti neka preventivna mjera da svi sjedimo u svojim automobilima kako mafija u dosluhu sa državom ne bi dalje krala, pljačkala i čini mi se da ne postoji država u svijetu, u kojoj ministru vanjskih poslova i ministru bezbjednosti, kriminalci mogu dići auto a da se ništa u bezbjedonosnom sektoru ne poduzme kako bi imovinska sigurnost naših ljudi koji žive u ovoj zemlji bila dignuta na znatno veći nivo.

Dakle, pitanje, prvo da li su tačne informacije da su automobili ukradeni? I šta Ministarstvo podrazumjeva kako bi imovinska sigurnost svakog pojedinca u ovoj zemlji bila na većem nivou. Želim samo da skrenem pažnju javnosti da za cijenu tih automobila moglo biti obnovljeno 60 povratničkih kuća u BiH. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Špiriću. Želi li još neko postavljati pitanja? Gospodin Živković, pa gospodin Jovanović, prije gospodin Lozančić, oprostite gospodine Jovanoviću. Znači gospodin Živković, gospodin Lozančić, pa gospodin Jovanović.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo, 18. maja ove godine u Ženevi će se održati 57. Skupština svjetske zdravstvene organizacije. Mene zanima i postavljam pitanje Ministarstvu civilnih poslova i Ministarstvu spoljnih poslova, da nam obrazloži odnosno prvo dostave sastav delegacije, obrazlože način sačinjavanja iste na čiji poziv, po kojim kriterijumima jer imam utisak da s obzirom da na dokumente koji će se tamo donositi, tiću se konvencija, na prijedlog predsjednika UN, u vezi sa populacijom, razvojem, re...pravima, omladinom itd. da je vjerovatno i neko iz ovog Parlamenta trebao da bude u toj delegaciji. Pogotovo kad znamo da svak iz svog budžeta finansira takve posjete. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala gospodine Živkoviću. Gospodin Lozančić.

IVO LOZANČIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo ministri, uvažene kolegice i kolege zastupnici, moje pitanje je upućeno Vijeću ministara. Ono je nastavak pitanja koje sam postavio prije godinu dana i još čekam odgovor kojeg nisam dobio i iz oblasti je meriteljstva i standardizacije u BiH. Nama je poznato da je 2001.godine donesen zakon koji regulira oblast standardizacije i meriteljstva intelektualne svojine kao i akreditacije i ovu legislativnu je donio Visoki predstavnik, gospodin Petrić, temeljom zaključaka Vijeća za implementaciju mira u Briselu, 2000.godine.

Prema tome, do sada smo mi trebali imati uređenu ovu materiju i osnovana tri instituta, tj. Institut za mjeriteljstvo, Institut za standardizaciju, Institut za intelektualnu svojinu, na razini BiH isto tako i na razinama entiteta.

Poznato je da smo u fazi usvajanja zakona o formiranju tri instituta, zašto nismo trebali probijati rokove a već su rokovi probijeni. Pa moje pitanje je slijedeće: poznato je ako smo na putu je li, za Sarajevo-Mostar ili Banja Luku susrećemo se po benzinskim crpkama sa tri različita žiga za verifikaciju pumpi, i to žig Federacije BiH kojeg stavlja Zavod za mjeriteljstvo Federacije BiH, žig BiH kojeg stavlja Institut za ...mjeriteljstva i intelektualnu svojinu BiH i žig RS. Mene interesira i moje pitanje je koji su žigovi ispravni a koji nisu? Logično bi bilo da su isključivo entitetski ili isključivo državni. Ovako imamo i jedne i druge i treće žigove. Također me interesira ko vrši naplatu za verifikacije i kolike su i gdje su uplaćuju naknade za verifikaciju.

Potpuno je ista situacija u malim trgovinama i velikim robnim kućama, da na vagama imao isto tako tri vrste žigova za verifikaciju mjerila. I ljudi na terenu, jednostavno i traže i zbunjeni su i nisu sigurni čiji žig treba biti i koji je važeći. Pa tražim da mi pisano dostavite izvješće iz Vijeća ministara, ko ima pravo koristiti i kojim važećim aktima je ovaj regulirana upotreba žigova? Zahvaljujem.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Lozančiću. Gospodin Jovanović.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, ja bih postavio poslaničko pitanje Izornoj komisiji BiH. I pitao bih kako i na koji način se biraju načelnici opština u RS. Konkretno u Opštini Zvornik? Shodno tome, znači postavljam nekoliko podpitanja.

Da li je neophodno poštovati prethodnu proceduru koja je predviđena Statutom i Poslovníkom Skupštine opštine? Također pitam da li je potrebno prethodno mišljenje ili eventualna saglasnost komisije, Izborne komisije BiH o predloženom kandidatu? Također da li načelnik opštine može biti, treba da bude iz reda opštinskih odbornika ili može da bude bilo ko? I četvrto, da li načelnik opštine može biti izabran ako na sjednici od 7 partija koje imaju odbornike u opštini, nisu prisutna znači odbornici nisu prisutni iz 4 partije. Ja ću pokušati ovo malo da složim i pismeno ću dostaviti. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Ima li više pitanja? Gospodin Sead Avdić pa gospođa Jelina Đurković, izvolite.

SEAD AVDIĆ

Predsjedavajući, gospodine ministre, dame i gospodo, poštovane kolege, usvajanje Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH je počela implementacija

jednog bitnog reformskog zakona sa aspekta reformi u fikalnom sektoru i osiguranja jedinsvenog carinskog i ekonomskog prostora na cijeloj teritoriji BiH. Kao posljedica implementacije u parlamentarnu proceduru i već su se trebali pojaviti novi Zakon o carinskoj politici sa pratećim podzakonskim aktima, Zakon o zajedničkom uplatnom računu BiH za uplatu indirektnih poreskih prihoda, Zakon o načinu i metodu, raspodjeli prikupljenih indirektnih poreza, Zakon o službi u Upravi za indirektno oporezivanje i od posebnog značaja Zakon o porezu na dodatnu vrijednost u BiH. U međuvremenu je u Banja Luci trebalo uspostaviti Upravu za indirektno oporezivanje, osigurati objekat za uspostavu uprave, izvršiti raspoređivanje osoblja odnosno državnih službenika u skladu sa novom sistematizacijom, osigurati finansijska sredstva za nesmetano funkcioniranje Uprave za indirektno oporezivanje.

Znači, ja ovim putem pozivam Vijeće ministara da Parlamentu BiH dostavi informaciju dokle se stiglo da svim ovim poslovima? Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala gospodinu Avdiću, da li je gospodin Altić tražio riječ? Ili je ovo bilo pritisnuto? Nije. Gospođa Đurković sad ima riječ.

JELINA ĐURKOVIĆ

Ja ustvari želim da obnovim pitanje koje sam postavila prije gotovo godinu dna. Ono se odnosilo na učešće Vitezita i Bratstva u nedozvoljenoj trgovini oružjem u vrijeme kada je Irak bio pod sankcijama, zapravo na isti način kao što je to po saznanjima učestvovao Orao. Orao je sankcionisan i na sudu je, a Bratstvo i Vitezit još nisu ni dakle ni prozvani.

Ja molim, da mi vijeće ministara, pogotovo sada kada smo dobili ministra odbrane, odgovori na pitanje, da li su Bratstvo i Vitezit učestvovali i koje mjere su preduzete? Pouzdano znam, u međuvremenu da izvještaj postoji na stolu premijera Federacije. Dakle, molim da mi se odgovori na postavljeno pitanje. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Đurković. Nema više prijavljenih. Zaključujem ovu točku dnevnog reda.

Prelazimo na treću točku, to je

Ad.3. Potvrđivanje liste kandidata za generalske pozicije u institucijama obrane BiH

Dame i gospodo, uvaženi zastupnici, u svezi sa Odlukom o utvrđivanju liste kandidata za generalske pozicije u institucijama obrane BiH, vi ste dobili informaciju. Danas na dnevnom redu imamo potvrđivanje imenovanja za četiri pozicije, prema odluci

koju je donijelo Predsjedništvo BiH, koju ste dobili sukladno članku 37. Zako o obrani BiH. Lista kandidata je slijedeća.

Pod

1. Brigadi Rizvo Pleh, dužnost generalnog inspektora u Ministarstvu obrane, pod
2. Pukovnik Miladin Miložić, na dužnost zamjenika načelnika Zajedničkog štaba BiH za resurse, pod
3. Pukovnik Mirko Tepšić na dužnost zamjenika komadanta Operativne komande za operacije i pod
4. Brigadir Sakib Forić na dužnost zamjenika komadanta Opeativne komande za resurse.

Uz odluku ste dobili i životopise kandidata. Odluku je razmatralo Zajedničko povjerenstvo za odbrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor nad radom, obrambenih sigurnosnih struktura i predložilo da Dom podrži imenovanje predloženih kandidata.

Sa nama je ministar obrane BiH, gospodin Radovanović kojeg je Predsjedništvo BiH ovlastilo da da obrazloženje na Zastupničkom domu vezano za ovu točku dnevnog reda. Ja ga pozdravljam i dajem mu riječ.

NIKOLA RADOVANOVIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici. Kao što je upravo navedeno, dakle u proceduri imenovanja kandidata za generalske pozicije u sistemu odbrane BiH na državnom nivou, Predsjedništvo BiH na sjednici od 5. maja ove godine utvrdilo predlog četiri kandidata, ili kandidata za četiri pozicije, odlukom na sedam pozicija ovog ranga na državnom nivou. U isto vreme me je ovlastilo da na današnjoj sjednici Parlamentarne skupštine obrazložim predlog.

Ja osećam potrebu, da ovom prilikom ukratko obrazložim proceduru koja je prethodila današnjoj raspravi. Dakle, na osnovu Zakona o odbrani BiH, Ministarstvo odbrane BiH je 5.aprila uputilo na proceduru potvrđivanja u Komandu ESFOR-a listu od 19 ukupno kandidata za predviđenih 13 pozicija u sistemu odbrane BiH, na kojoj je predideno postavljanje lica u činu generala. 22.04. Ministarstvo odbrane BiH je primilo pismo komandanta ESFOR-a kojem se daje saglasnost za 8 od ukupno 19 dostavljenih kandidata, a kao što je već rećeno 5. je Stalni komitet za vojna pitanja predložio a Predsjedništvo BiH utvrdilo listu od četiri kandidata.

Ja iako sam informisan da se pred vama nalaze biografski podaci, ta četiri lica, ja bih još jednom želio da kažem da su predloženi brigadir, Pleh Rizvo na poziciju generalnog inspektora u Ministarstvu odbrane BiH. Brigadir Rizvo je rođen 17.04. 1962.godine u Goraždu. Završio je Vojnu akademiju kopnene vojske u Beogradu a Ratnu kopnenu akademiju u Republici Turskoj. Obavljaio je komandne dužnosti Armije BiH. Trenutna dužnost, načelnik Štaba I korpusa Vojske Federacije. Brigadir Rizvo je oženjen, otac je dvoje djece i nastanjen je u Sarajevu.

Drugi kandidat je pukovnik Milojčić Miladin. On se predlaže na dužnost zamjenika načelnika Zajedničkog štaba za resurse. Pukovnik Milojčić je rođen 26.03.1958 godine u Kotor Varoši. Završio je Vojnu akademiju kopnene vojske u Beogradu, Generalštabnu školu i Školu nacionalne odbrane u Beogradu. Trenutno se nalazi na dužnosti načelnika Odjeljenja za statusna pitanja u Upravi za personal Generalštaba vojske RS. Pukovnik Milojčić je oženjen, otac je dvoje djece i nastanjen je u Banja Luci.

Treći kandidat je pukovnik Tepšić Mirko koji se predlaže na dužnost zamjenika komadanta Operativne komande za operacije. Pukovnik Tepšić je rođen 03.12.1961.godine u Dvornu na Uni. Završio je Vojnu akademiju kopnene vojske u Beogradu, Generalštabnu školu i Školu nacionalne odbrane u Beogradu. Trenutna dužnost, načelnik Odjeljenja za planiranje i koordinaciju u Upravi za planove i operacije Generalštaba vojske RS. Pukovnik Tepšić je oženjen, otac je dvoje djece, nastanjen je u Banja Luci.

I četvrti kandidat, je brigadir Forić Sakib. On se predlaže na dužnost zamjenika komadanta Operativne komande za resurse. Brigadir Forić je rođen 02.maja 1967.godine u Prijedoru. Završio je Vojnu akademiju kopnene vojske u Beogradu i pozdiplomski studij na Fakultetu političkih nauka. Obavljao je dužnosti komandne dužnosti u jedinicama Armije BiH i trenutna dužnost je voditelj odsjeka za strategiju u Upravi za politiku Zajedničke komande vojske Federacije. Brigadir Forić je oženjen, otac je jednog djeteta i nastanjen je u Sarajevu.

Ja isto tako osjećam potrebu da kažem da je imenovanje lica na generalske pozicije u sistemu odbrane na nivou BiH jedan od uslova u okviru procesa reformi sistema odbrane, na osnovu kog se ocjenjuje aplikacija BiH za pristupanje Programu partnerstva za mir i sa te strane je ova proces značajan. Značajan dakle je i sa stanovišta reformi i izgradnje institucija odbrane na državnom nivou. U prvom redu ove nominacije se tiču uspostavljanja i funkcionisanja Zajedničkog štaba BiH i Operativne komande kao sastavnih dijelova Ministarstva odbrane i zajedničkog lanca komandovanja od Predsjedništva do jedinica oružanih snaga a sa druge strane ova procedura k...iz formalnih procedura bitna ili imenovanje ovih lica je formalno bitno zbog ocjenjivanja stepena ostvarenih reformi, ispunjavanja uslova za pristupanje Programu partnerstva za mir. Prema svim ocjenama, koje dolaze i od strane vlada, država članica NATO-a ovaj dio aktivnosti koji se uslovno iznačava kao tehnički dio reformi se odvija odgovarajućom brzinom i prema sadašnjem stanju stvari najveći dio ili sve aktivnosti koje spadaju u nadležnost Ministarstva odbrane će biti završene do Samita u Istanbulu.

Jedan od kritičnih uslova, jeste da na današnjoj sjednici Predstavnički dom Parlamentarne skupštine potvrdi ovaj predlog četiri kandidata, na osnovu čega bi Predsjedništvo BiH bilo u mogućnosti da ih formalno imenuje i da nakon toga se nastavi procedura formiranja Zajedničkog štaba i Operativne komande.

Ja bih isto tako iskoristio priliku da se zahvalim na podršci koju ja barem osećam i od strane Zajedničkog odbora za odbranu i bezbednost a i na činjenici da je ova tačka u vrlo kratkom vremenskom periodu stavljena na dnevni red. I na kraju, predlažem

zaključak da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH u skladu sa Zakonom o odbrani BiH razmotri predlog kandidata i potvrdi imenovanje četiri kandidata ovako kako je dostavljeno u predlogu. Hvala gospodine predsjedavajući.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se ministru obrane. Znači, gospodin Mladen Potočnik, pa gospodin, kod mene je redoslijed Potočnik, Lagumdžija, Gligorić. Jović jeste li se vi javili? Gospodin Jović.

Izvolite gospodine Potočnik.

MLADEN POTOČNIK

Gospodine predsjedavajući, kolege zastupnici, ako sam dobro razumio, 7 je takvih mjesta u Vojsci BiH i čudi me da sada govorimo samo o 4. ako sam dobro detektovao, 2 iz bošnjačkog i 2 iz srpskoga naroda. Interesuje me šta je sa ostalim članovima i zašto to ne rješavamo u paketu ili su neki problemi, na koje bi mogao gospodin ministar odgovoriti. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Potočniku. Riječ ima ako ste suglasni, predlažem da ministar da nakon ostalih, molim na kraju ako osjeti potrebu, ja sam mu rekao može intervenirati kad god smatra nužnim.

Riječ ima gospodin Gligorić.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Evo ja, ako treba nije problem. Zahvaljujem kako gospoda predsjedavajući, dame i gospodo, kako mi ovi malo dobacuju iz vlasti, kao SDS šef je šef, a gospodin Zorić u smislu da bi bilo dobro da mu prepustim je li itd. a dobro, dobro. Uglavnom, ono što izgleda govore gospodin Lagumdžija ovaj, on ovako elegantno prepušta meni znači nije opterećen tim liderstvom koji žele da mu ovako koliko ja vidim, imputiraju lagano.

Dobro, dame i gospodo, ja bih pošao od ovih biografija koje smo dobili. Vjerujte da bi više svakako bilo potrebno da poslanici dobiju, da bi mogli da znaju o kojim se kandidatima i njihovom životnom putu radi. U praksi imamo da od državnih službenika tražite do besvjesti. Tražite gospodo i u Ministarstvu odbrane od vojnika, a tamo kad mu napišete da je sklon alkoholu kao i bjegstvu, e teško njemu. Sve imate i sve vodite samo kad se govori o budućim generalima onda je to par rečenica i zaista je to ne dopustivo i zato bih ministra pitao da li on ima saznanja, da li su ovi predloženi ljudi stranački orjentisani sada, da li su bili, ako su bili u kojoj stranci, jer smatram da je to isto važno pitanje da ne ispadne da je ministar nestranačka ličnost pa može da pokrije sve ovo po dubini što se predlaže.

Istovremeno, želim da naglasim ovu koordinaciju ministarstvo 5.aprila, pa SFOR odgovara 22., pa uticaj i uloga Predsjedništva u svemu tome, smatram da treba reći barem rečenicu, dvije vezanu za jedan neodgovorni odnos Predsjedništva kada je u pitanju predlaganje ovih ljudi. I to je jedan od uslova koji trebamo ispuniti, ali se izgleda po ko zna koji put pokazuje da je kadrovska politika ustvari kamen spoticanja u BiH i da reforme ne mogu da krenu zato što se ne mogu da dogovore u vlasti, pa ne mogu ni kada je u pitanju sistem odbrane. Iz Predsjedništva horski kritikuju SFOR zašto on na osnovu svog diskrecionog prava ne kaže zašto eliminiše određene kandidate i generale koji su oni predložili, a istovremeno postavlja se pitanje ko daje njima pravo da oni predlažu kandidate na i koji su to kriteriji po kojima oni to opredjeljuju.

Prvo, prema ljudima koji nisu prošli učinili su smatram, nepravdu iz razloga što su ti ljudi se školovali za svoj poziv. I oni u životu imaju samo jedan poziv. A političari, koji o njima odlučuju, su doveli u ponižavajući položaj te ljude koji su kao vojnici izvršavali samo naredbu ili politiku politike i civilnih organa vlasti. I nacionalne politike koje su uvele u rat i svojim generalima ili oficirima daju zadatak šta treba da rade, danas snose odgovornost od iste te politike koja je u vlasti nakon 13 ...godina. Ja smatram, da takvu kadrovsku politiku treba ovaj parlament osuditi zbog budućih odnosa jer su opterećeni isključivo stranačkim ambicijama da se dovedu ljudi koji će biti poslušni i izvršavati određenu politiku a onda u toj svojoj stranačkoj namjeri, ustvari kao na slučaju ovih ljudi koji su ponizili i pogazili, došli u situaciju da su napravili medvedu uslugu upravo ovim ljudima i pored te svoje ali ne dobre namjere, jer njihova je ustvari bila krajnja namjera. Zato smatram da u BiH treba voditi jednu novu kadrovsku politiku u smislu da dođu odgovorni, ozbiljni, profesionalni, kompetentni ljudi na sve funkcije pa i na onu komisiju koju smo imali, jedna digresija koja se odnosi na koncesije, jer se isti princip primjenjuje o istom obrascu na svim mjestima u BiH. Naravno, ovaj moj apel će biti stvar podsmjeha samozadovoljnih nacionalističkih stranaka ali ja smatram da je to u Parlamentu trebalo reći vizavi ljudi koje su doveli u poziciju da u javnosti se poniženi, da smatraju da su nešto radili loše, jer na taj način se ustvari napravila jedna presuda a bez suda i legalnih institucija. Govorim principijelno, za sve ljude jednako i oficire jednako bez razlike da li se radi o Bošnjacima, Hrvatima ili Srbima. Naravno, da bi ovde u konstalaciji snaga vjerovatno bio veći problem ukoliko bi se, ukoliko se dogodilo da srpski kandidati nisu dobili prolaznost, onda bi zavisno od tog stepena neko se uključivao i opet pokazivao lošu namjeru određenih stranaka u BiH, a ja ne želim da padnemo u tu zamku.

Prema tome, nakon odgovora ministra, koja se odnosi biografije, mogu biti šire, veće i da li su njemu poznate ili će on morati da prihvati ono što su servirali naši ljudi iz Predsjedništva, a kojima se apsolutno ne može vjerovati kada je u pitanju ovaj, odnos u smislu predlaganja i kadrovske politike u BiH, i naravno da li su ovi ljudi opterećeni politikom jer mi ako smo rekli da treba Ministarstvo odbrane, da se kontroliše od strane Parlamenta, i strane civilnih organa vlasti, u tom slučaju šta smo mi dobili? Da li jedan paravan, da li jednu farsu ili smo zaista dobili onu reformu kojoj mi težimo, smatram ja lično da nismo. Jer kad razgrnete tu zavjesu, zvana parlamentarna demokratija, vidjećete nacionalističke pozicije, nacionalističke ljude i nacionalističku politiku koja smatram da nije reforma. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem gospodinu Gligoriću. Prije nego što dam riječ gospodinu Lagumdžiji, molim vas da gospodine Gligoriću koristite termine za stranke ovde u Parlamentu koje su službeni a da ako imate problema sa sadržajem djelovanja pojed...to argumentirate. Mislim da je nekorektno ovaj, etiketirati nacionalističke stranke koje čine ovde sastav ovog Doma generalno i mislim da to ne bi trebala biti praksa u ovom Domu.

Gospodin Lagumdžija.

SEADA PALAVRĆ

A replika?

MARTIN RAGUŽ

Molim, vi ste imali repliku. Nemam ja informaciju da ste tražili repliku, ali dobićete repliku i ako se javljate za repliku molim vas da naglasite da je za repliku jer nemam evidenciju po replikama.

Gospođa Palavrić, oprostite gospodine Lagumdžija.

SEADA PALAVRIĆ

Meni je zaista žao što će gospodin Lagumdžija još malo pričekati, ali on, njemu to ne smeta sigurna sam. Poštovano predsjedništvo, ja zaista svaki put očekujem od gospodina Gligorića da promijeni svoju taktiku i da konačno zaista počne diskutirati o tački koja je predmet dnevnog reda.

Međutim, uvijek se ponavlja politiziranje i evo, kao parlamentarac ja moram trpjeti i to politiziranje ako već ne znamo kodeks u Parlamentu, ja ću slušati i politiziranje, ali neću slušati tvrdnju doslovno nacionalne politike koje su uvele u rat. To kaže gospodin Gligorić i ne kaže to prvi put. Ja vas molim, da to ne činite, da kad aludirate na nacionalne stranke u BiH i hoćete da kažete da je rat u BiH bio zahvaljujući nacionalnim strankama u BiH, ja ću vas samo pitati, jesu li ove stranke nacionalne iz BiH bile u Sloveniji ili Hrvatskoj na koje je također izvršena agresija prije nego na BiH. I ukoliko ste spremni, gospodine Gligoriću da ovde utvrđujemo karakter rata, a mislim da još uvijek nismo spremni, ja jesam ali bojim se da sve dok postoji teza, da postoji više istina, nismo spremni mi kao Parlament utvrđivati karakter rata. Nadam se ako Bog da da će doći jednom dan, kad ćemo mi biti ustanju u ovome Parlamentu govoriti o karakteru rata i završiti s tim. Ali vas, molim da dotle ne koristite svaku priliku i ne pokušavate imutirati nacionalnim strankama izazivanje rata u BiH. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Palavrić. Replika gospodin Gligorić, pa Novaković replika.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući, prvo vama smatram da ste vi u pravu kada ste rekli koji su službeni nazivi stranaka i ja se s tim slažem, to stoji. Međutim, ja sam govorio u jednom širem kontekstu u smislu znači jedne ukupne politike, jednih odnosa i jedne klime. Svi vole reći stvaramo ambijent itd. pa je u tom ambijentu ja sam želio da kažem nešto u kome su nacionalne stranke znači, prelazili iz jedne faze, ja to ...veoma dobro razlikujem. Nacionalno, nacionalističko ka šovinističkom. Prema tome, ja sam u tom kontekstu mislio da kažem, gdje ta granica koja smatra bilo koja nacionalna stranka da nije prešla taj prag. To je zaista nešto o čemu se može razgovarati ovaj, na nekom drugom mjestu.

Što se tiče gospođe Seade Palavrić i moje tvrdnje da su nacionalne stranke uvele ove narode u rat, ja mislim da je činjenica da smo mi ušli u jedan tragičan, nesrećan sukob, u kome su se ljudi međusobno podijelili, svako svome jat, što bi rekli i otišli i istovremeno se izrodio zaista jedan zastrašujući rat. One koje u to vrijeme vladao, mora da preuzme odgovornost zašto je to bilo. Ako se sjećate komunisti su predali vlast mirnim, demokratskim putem, a onda su došle nacionalne poligarhije, zajedno se dogovorile da će nam biti dobar život, da ćemo živjeti kao što to žive u Švajcarskoj i onda smo se međusobno povili.

Prema tome, ko će preuzeti tu odgovornost, ja govorim i nije to izvan teme i tačke dnevnog reda ako su ti generali izvršavali tu vašu politiku i danas trebaju da budu kažnjeni i žrtvovani, jer valjda toliko znate da u bilo kojoj zemlji na svijetu, ako se uđe u oružani sukob, oficiri koji su školovani za svoj poziv cijeli život da izvršavaju naredbe određene politike jedne države, jedne vlasti, ovde ste ih napravili žrtvom i glavnim krivcima, a oni koji su im davali naredbe u kom pravcu trebaju da krenu, da li su se oni ponašali prema kodeksu i pravilima rata, o tome ne govorim, ali to je jednostavno princip i matrica za sve zemlje u svijetu. I ne znam zašto tu treba nekoga da iritira i zašto treba da ovde govorimo o agresiji kada je Dejton rekao i mislim da su se sve strane tu dogovorile, da je to jedan tragičan sukob i gospođa Seada Palavrić zbog dobrih odnosa inače u društvu bi trebala da koristi kao pravnik posebno, tu terminologiju. Smatram da u ovom momentu, dogod se ne riješi karakter rata, to je ipak najbolje rešenje. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Gligoriću. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja moram reći da ja zbog širine,

MARTIN RAGUŽ

Replika, traž...najavio sam repliku

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Posmatranja nisam uhvatio suštinu. Dakle toliko je široko i globalno ova diskusija izgledala, da ja nisam shvatio šta je suština diskusije gospodina Gligorića.

Naime, ja ne znam da li je u pitanju odbrana onih koji nisu dobili saglasnost SFOR-a zato što su učinili nešto što je nečasno. Dakle ne zato što su učestvovali ili ne u ratu, nego zato što su u tom ratu učinili nešto nečasno. Ako je to odbrana njih, onda ja moram da se suprotstavim tome. Dakle, ja nemam namjeru da branim bilo koga, za ono što je on pojedinačno uradio u prošlom ratu, tako da ja zaista nisam ni shvatio ovaj suštinu čitave ove diskusije osim jedne opšte procjene ili opšte ocjene koja je bila zaista preširoka.

Ali, nisam ustao posebno zbog toga, ustao sam da pozovem gospodina Gligorića i još neke, da 18.maja 2004.godine u 9:30 budu u bijeloj sali kad se održava Seminar o kodeksu ponašanja za parlamentarce BiH, a to smo dobili danas. Pa, mislim da bi bilo korisno da neki ovdje prisustvuju tom seminaru i možda iz svega toga i nauče. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Gligorić replika. Molim vas gospodine Gligoriću evo dajem vam riječ stalno, ali da imamo u vidu da imamo listu prijavljenih veliku i da uvažavamo potrebu da raspravimo točku dnevnog reda.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Ja to poštujem gospodine predsjedavajući, ali vi ste isto tako a i mislim da su i drugi parlamentarci bi trebali barem reagovati na ove riječi, kada pominje 18. i da treba održati seminar parlamentarcima kako se treba ponašati. Gospodin Novaković je upravo u ovom parlamentu, u ovoj bijeloj sali, želio da zabrani javno izgovorenu riječ, ono što imate pravo po Ustavu i po svim evropskim konvencijama. Za riječ, koju neko u Parlamentu kaže, ne može da odgovara, a ja sam dobio presudu na indirektan način od strane gospodina Novakovića i smatram da bi poslanici trebali zbog svog digniteta i digniteta ovog parlamenta, ograditi se od ovakvih pretnji i upozorenja da poslanik ne smije da kaže svoju, javno da izgovori svoju riječ, bez razlike da li je on upravu ili nije bio upravu. I vezano za ovo, kukavičije jaje da mi se podmeće, u smislu da li ja branim sad Bošnjake, generale i da li ja na taj način on se ograđuje u smislu itd. I isto je izrekao određenu presudu za te ljude. Ja sam govorio u smislu principa, u smislu realnosti. Kada bi ovde došao čovjek iz Engleske ili Afrike da kaže ovaj čovjek nešto normalno priča, a ne sa krajnjim namjerama kao što je to postavio gospodin Novaković. Ukoliko SFOR nije dao saglasnost, a nije dao i ima neka saznanja, ili neko drugi u ovoj zemlji, to je stvar ja sam rekao neka se procesuiru i lina odgovornost neka ide. Ali ja kao parlamentarac u ovoj Skupštini, u smislu nekih kadrovskih i drugih igara, u smislu da se ponižavaju ljudi bez razlike koje je on boje, rase, vjere itd. ja želim da ga zaštitim. Prema tome da me tako shvatite.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Lagumdžija. Neka se pripremi gospodine Jović, pa gospodin Beriz Belkić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući. Prvo ja želim da se zahvalim gospodinu ministru što nam je dao bilo kakvo uvodno izlaganje jer smo imali do sada prilike da po isto ovako krupnim temama, imenovanjima, nemamo nikakva izlaganja, nikakva iz Vijeća ministara. Ovo je u svakom slučaju veliki pomak u odnosu na neke ranije situacije.

Na žalost, ja sam prije više od mjesec dana, zašto kažem više od mjesec dana, postavio pitanje ministru, Vijeću ministara odnosno Predsjedništvu, zašto je kad je počeo čitav proces, da li je istina, tada sam postavio pitanje da li je istina, tad sam postavio pitanje da li je istina da je Predsjedništvo donijelo odluku za koju se na žalost ispostavilo da je bila istina, da se svi generali koji su aktivni generali kako u Vojsci RS, tako u Vojsci Federacije BiH, ne mogu predlagati za generalske pozicije u BiH.

Smatrao sam tu odluku tada, ukoliko je ona bila donesena, a sada na žalost vidim da je bila donesena, pa sada smatram da je to tako. Dakle smatram tu odluku najblaže rečeno pogrešno. Neću da koristim grublje riječi da ne bi otvarali polemiku oko efemeni stvari i oko prošlosti, jer ovo nije mjesto gdje se rješava karakter rata. Karakter rata određuju relevantne međunarodne institucije kad već mi nemamo dovoljno snage da to uradimo, a to su prije svega odgovarajuće institucije UN-a, odgovarajuće rezolucije UN-a i Sud u Hagu, koji već je dao neke ocjene, tog karaktera rata, ali pošto čitav proces nije završen, nema potrebe da mi danas o tome ovde govorimo.

Ja smatram da je ovaj proces rezultirao time da imamo ovde pred sobom četiri prijedloga i istina malo je ne jasno ovo o čemu je gospodin Potočnik govorio, kako to da je to četiri a sedam pozicija jer smo iz medija shvatili da ima više pozicija iz Zakona o odbrani koji smo usvajali shvatili smo da ima više od sedam pozicija. Također je ne jasno, ovde nam je rečeno da osam od deset predloženih je dobiloprolaz ili od devetnaest, nisam dobro ovaj, shvatio. Tako da te brojke dobro bi bilo da nam se malo razjasne. Nije ovde problem u tome da li su ovi ljudi pravi kandidati, da li su oni kandidati koji zadovoljavaju, iz ovoga što imamo pred sobom i silnih provjera koje su prošli, ja vjerujem da su ovo ljudi koji sigurno zadovoljavaju da budu na ovim pozicijama. Nemam razloga da ne vjerujem mada bih volio da imam više informacija o tome.

Međutim, nije problem danas, tim više što proces nije okončan, da li su ovi ljudi ispravni ili ne, da li su ovo prava rešenja. Postavlja se pitanje da li je učinjena greška prema nekim ljudima i da li su neki ljudi diskriminirani i da li su neki ljudi odgovarajućim propustima, to je zvaću to za sada propustima, dovedeni u poziciju da ne budu danas kandidati, a mogli bi biti kandidati i to govorim naročito zbog toga što nismo završili proces. Pa dajte kao ozbiljni ljudi, da probamo stati na loptu, da ne budemo baš

kao seoski tim, da svi trčimo na ju. Polomićemo se bez potrebe, da vidimo šta je do sada urađeno, eventualno pogrešno, ako je napravljen neki propust, da to ispravimo i da mi kao Parlament sa svojim odgovarajućim odlukama stanemo iza određenih principa. Da nam se ne dozvoli ono što se sada objektivno dešava, a to je da mi ustvari ne znamo ni šta je Predsjedništvo predložilo, ni šta je ESFOR njemu rekao, ni na osnovu čega je ESFOR rekao da nešto ne može, ni da li je uopšte rekao da nešto ne može. I ako je rekao da ne može, na osnovu čega je to rekao. I ako je rekao to što je rekao stoji iza toga, da vidimo da li to ima validnost u skladu sa Ustavom ove zemlje, zakonima ove zemlje, ne ulazeći u ono što je mandat ESFOR-a u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom.

Dakle, moj prijedlog je gospodine predsjedavajući da danas razgovarajući o ovome, ustrojimo neke principe, osnažimo pravi način djelovanja ljudi koji žele da rade za dobrobit ove zemlje, a ne vjerujem da niko ko danas u institucijama ove zemlje sjedi, ne želi dobro ovoj zemlji. Ali objektivno, neke stvari djeluju malo što bi rekao jedan uvaženi gospodin iz Vijeća ministara, neke stvari djeluju malo šlampavo, najblaže rečeno. I da vidimo kako da to ispravimo.

Ja se potpuno slažem sa svima onima koji smatraju da ne trebamo i potpuno se slažem sa gospodino Novakovićem koji je rekao da moramo odvojiti učešće ljudi u ratnim dejstvima. Ne želim uopšte sada otvarati polemiku o njihovom karakteru, već sam rekao šta o tome mislim i dobro je poznato šta ja mislim kao i šta drugi ovde misle, da treba odvojiti učešće u ratnim operacijama od nečasnog učešća u njima. Od učešća koje je rezultiralo ratnim zločinom, etničkim čišćenjem, genocidom i da ne upotrebljavam slične zaista male riječi imajući u vidu šta se stvarno desilo, a krupne riječi ako nećemo to da vidimo.

Dakle, nije korektno, nije korektno da ima neki od nas, eto izvinjavam se evo gospodine predsjedavajući evo gledam vas, nas dvoica smo sjedili u Vladi Republike BiH. Imamo li mi pravo onemogućiti nekome da bude kandidovan za tu funkciju generalsku, zato št je učestvovao u formiranju Armije Republike BiH. Imamo li to pravo? Ja mislim da nemamo. Ali ako je neko učestvujući u Armiji Republike BiH, počinio ratni zločin, on treba da odgovara kao zločinac, a ne da bude nagrađen. Ali neko ko to nije radio, neko ko nije učesnik u ratnim zločinima, po bilo kojoj osnovi, direktnom ili komandnom odgovornosti, nema pravo, mi nemamo pravo niti bilo ko u ovoj zemlji nema pravo da mu zabrani da bude nominiran za odgovarajuće pozicije u ovoj zemlji. To se odnosi i na sve druge vojne formacije koje su ovde bile. Ukoliko su one učestvovala u ratnom zločinu, ukoliko su ljudi koji su kandidirani za odgovarajuća mjesta, učestvovali u ratnom zločinu, oni treba da završe tamo gdje je mjesto ratnim zločincima. I mi vrlo jasno moramo te principe ovde ustrojiti.

Ja sam od gospodina ministra očekivao, dobro, očekivao sam da dobijemo bogatije biografije ali ove su dovoljno bogate u odnosu na neke koje smo imali. Neke koje smo imali su bile toliko bogate da kad smo ih tako bogate vidjeli, onda smo odbili te ljude. Možda i sad kad bi dobili dovoljno bogate biografije možda bi našli nešto što nam se ne sviđa, ali pustimo za trenutak biografiju. Ja sam očekivao da nam se ovde kaže nešto o procesu koji se odvijao i o teškoćama za čije prevazilaženje treba podrška ovog

Parlamenta. Ja bih volio recimo da u biografiji mi se kaže da li su ovi ljudi zaista državljani BiH, primjera radi. Pazit, možda se to podrazumjeva, ali nema razloga da ne piše, da nam se ne kaže je li to tako, npr. navodim samo kao primjer.

Također, za mene se postavlja pitanje da li će neki od ovih ljudi koji su, koji se imenuju na pozicije koje su objektivno dva, tri čina iznad onoga što su oni sada. Da li je to što kažu ovaj, da li mogu odgovoriti takom izazovu. Nije ovo rat, pa da se od, da svaki vojnik nosi maršalsku palicu niti je neko od njih Napoleon. Ali, mislim ima potrebe da sada prebrzo skačemo sa pozicija na poziciju. Ja mislim da je ovaj proces loše vođen. Mislim da je nekorektno bilo što su generalima, aktivnim generalima, svim što im je bez suđenja presuđeno da ne mogu više biti generali. To smatram da je odluka Predsjedništva koja je loša. Također smatram da je još gore, što ta odluka nije ispoštovanja do kraja. Jer smo mogli da vidimo da je ta odluka donesena pa su onda neki članovi Predsjedništva predlagali generale a drugi su poštovali vlastitu odluku koja je loša. Ne znam ko je uradio ispravnu stvar, ali je činjenica je i jedno i drugo pogrešno.

Mislim da nije uredu ako, mogli smo iz sredstava informisanja da vidimo, da je čini mi se Subotić da se zove ne, ovaj general što je smjenjen zbog Srebrenice, načelnik on je predložen, zbog izvještaja o Srebrenici, ne zbog Srebrenice, zbog Srebrenice se jednom sudi u Hagu i presuđen je za genocid ali ovaj je zbog izvještaja o Srebrenici prije dvadesetak dana smijenjen s pozicije načelnika Generalštaba vojske RS zbog opstrukcije Komisije za Srebrenicu. I taj čovjek je vidimo u novinama prihvaćen ali je odbijen zato što je smijenjen, po drugom osnovu. Ne moguće da je greškom smijenjen, ja čak ne ulazim u to, ali znač o čemu se radi, radi se o tome da je on kao general predložen, od Predsjedništva a gospodin Paravac ga je predložio, imao je razloga sigurno, ja ne sporim taj prijedlog, ali gospodin Čović i gospodin Tihčić, su ne predložili, odnosno nisu predložili ni jednog aktivnog generala Vojske Federacije i time praktično narušili elementarna ljudska prava i čak principe presude bez suda generalima Vojske Federacije. I sad imamo što imamo.

Također, sad imamo pred sobom situaciju da ustvari mi ne znamo ko je od ovih sudeći po različitoj štampi. Neki od ovih ljudi su kako je rečeno i očekivao sam danas o tome nam se nešto kaže, su odbijeni i odbijeni su u dvije kategorije.

Jedni su odbijeni i rečeno im je da mogu ostati sad generali na tim nižim pozicijama, a drugi su odbijeni i rečeno im je bar putem sredstava informisanja to vidimo, da ne mogu imati ne da neće ostati tu oni će biti izbačeni s posla i onda će ostati i bez penzije. Ono slučaj koji je javnosti poznat, onaj famozni slučaj a ima takvih više, sa sarajevskim specijalcima, koji su prije godinu i po dana izbačeni bez prava žalbe s posla, pa sada nadležni sud ih vraća na posao, sada imamo još brutalniju odluku kršenja elementarnih ljudskih prava. Dakle, ovi ljudi sad treba Odlukom diskrecionom odlukom da budu izbačeni s posla i ne samo to, nego da im se oduzme, oduzmu njihove socijalne prenadležnosti uključujući pravo na penziju. To nema nigdje. I to je nešto o čemu ovaj parlament danas treba da se očituje. Da li ćemo mi dozvoliti u buduće i da li ćemo mi stati iza članova Predsjedništva, Vijeća ministara, ministra, kad sutra dobije pismo ili čak ne dobije ni pismo nego na sastanku mu su kaže, taj ne može, izbacite ga na ulicu. A to

nemojte izbaciti na ulicu, tome šutnite i penziju. Obrazloženje, imamo mi svoje metode, tako to ne može.

Ja zato, predlažem gospodine predsjedavajući, da se ovde utvrde neki principi, a to je ja se slažem da ne može neko napredovati za generala ukoliko postoji protiv njega otvoren sudski proces. Otvoren sudski proces i onda čovjek ne može napredovati za generala, to prihvatam. Ali ako je samo otvorena sumnja, ili otvoren sudski proces bilo kakav, ne može se čovjek sa postojeće funkcije izbacivati sa posla. Ukoliko čovjek nije pravosnažno osuđen kao ratni zločinac, ne mogu mu se oduzimati prava koja pripadaju građanima ove zemlje. Vidio vas je predsjedavajući, gospodin Novaković, baš i meni maše.

Zato predlažem, tri zaključka, gospodine predsjedavajući, daću vam ih pismeno.

Prvi zaključak, osuđuje se svaki postupak predstavnika međunarodnih institucija, učesnika u implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma koji negiraju Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, Ustav BiH i zakone ove zemlje kojima se bez sudskog procesa oduzima radno-pravni status i socijalna prava bilo kom čovjeku. Nastavak ovog zaključka, daje se, pardon institucije BiH ne mogu izbaciti sa posla, niti oduzeti penzije u druga socijalna prava bilo kome, bez valjanih sudskih odluka i samo na osnovu diskrecionog prava bilo koje međunarodne institucije. Dakle, to je prvi zaključak koji se odnosi na sve što bi rekao jedan nadrealista, od sad, pa nadalje i ubuduće. Ako već nije bilo ...Đuro, nadrealista, prije jedno 15 godina kad je predvidio rat, jeste, eto, nadrealisti, Zoriću ti se toga ne sjećaš. Nisi mlad nego nisi ti to ni gledao.

Drugi zaključak, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, traži od Prerdsjedništva BiH i ministra odbrane da u procesu predlaganja i imenovanja generala ne vrši diskriminaciju aktivnih generala koji se nisu ogriješili o Ustav ove zemlje i koji nisu procesuirani od Suda u Hagu. Ne mora on njih predložiti, ali ne može ih, neka Predsjedništvo dakle skine tu sramnu odluku sa...neka oni kažu nećemo da ih predložimo zato što nam se ne sviđaju, zato št nevaljaju, zato što ima boljih, to je uredu. Neka ih ne predlože zato što kaže ovaj je ratni zločinac, ovog traži Hag, i to je uredu, ali da i svima jednostavno kaže ne možeš zato što si sad general, e to ne može. To znači ovaj zaključak.

I treći zaključak, daje se podrška svim nastojanjima koji vode ka uključivanju BiH u Partnerstvo za mir, na Samitu u Istabmulu i traži se od svih institucija da daju svoj doprinos ispunjenju tog cilja. Upravo je to razlog zašto ovako nepotpuno, rešenje možemo danas razgovarati o tome da se prihvati, da na putu ka ispunjenju cilja za Istanbul uđemo u Partnerstvo za mir, evo da ovako razgovaramo. Dobro je što se daje mladim ljudima šansa, dobro je da se mladi ljudi promoviraju u brigadira i pukovnika, u generale sa više zvjezdica, to je dobro ali to ne treba ići na uštrb kvaliteta i nepricipjelnih odluka.

Ja šu gospodine predsjedavajući, ako nemate ništa protiv dati vam ove zaključke pa da se izjasnimo o svakom od njih po na osob. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Riječ gospodinu Joviću. Očito ste jedno sedam puta spomenuli, ovaj predsjedavajućeg, počevši od sjećanja na zajedničko članstvo u Vladi, na što se ja ponosim isto kao i vi, reći ću da sa značajnim dijelom diskusije se zaista slažem i smatram da današnju raspravu Zastupnički dom ne treba iskoristiti samo za formalnu potvrdu, nego da ukaže na okolnosti u kojima su odluke od svih relevantnih u ovom procesu donošene. I ja smatram da je ovo pitanje, ne imenovanja i potvrda, jejdno od najvažnijih pitanja za sve ljude u BiH kada će institucije BiH bez čije međunarodne uloge i provjere imenovati ljude, državljane BiH sukladno ustavnim kompetencijama i ovlastima. Mi kao zemlja članica Vijeća Evrope ne samo da imamo obveze, imamo na to prava. Na žalost, mi sami sebi još ne možemo napraviti iskorak da donesemo civilni Ustav i da u ovom parlamentu jedino Parlament odgovara za stanje u zemlji i poštovanje zakona a ne bilo koja međunarodna institucija uz svo njeno uvažavanje i poštivanje, ali to je neka druga priča, ali evo neću koristiti ovaj, vrijeme za raspravu pošto je to bilo spominjano, dužan sam bio to reći.

Sada riječ ima, repliku je tražio gospodin Novaković, pa gospodin Jović.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja sam ...držati njegove ovaj, zaključke. Ja bih te zaključke veoma rado podržao i da ih je gospodin Lagumdžija predložio kad je smijenjen gospodin Šarović s mjesta člana Predsjedništva. Mislim da je to nešto viša pozicija od pozicije nekih pukovnika, brigadira koji se nalaze na nekim dužnostima prilično neću ih naravno uvrijediti ali prilično na nižem stepenu od člana Predsjedništva BiH. Na žalost, nisam čuo takvu diskusiju od gospodina Lagumdžije.

Nisam čuo ovakve diskusije ni još mnogo puta kada neki posebno je to karakteristično sa Srpsku demokratsku stranku, nisu dobijali saglasnost međunarodne zajednice, za pozicije za koje su bili predlagani. Mi smo to tada osporavali, može li to međunarodna zajednica, ne može, ima li Visoki predstavnik pravo da ruši osnovna ljudska prava pa ako hoćete da blokira tekuće račune poslanicima, samo zato što je na osnovu opet moram reći ono što je rekao gospodin Lagumdžija, ne utvrđene znači ne utvrđene krivice, nego pretpostavljene krivice, to urađeno.

Na žalost, ponavljam nisam to čuo i iz tog razloga zaista bi bilo korektno kad diskutujemo prije svega da budemo principijelni znači u svojim diskusijama uvijek, i s druge strane kad razgovaramo o ovoj tački, onda bi bilo uredu da smo pročitali informaciju koju smo dobili, a ne samo odluku Predsjedništva u kojoj se nalazi niz odgovora na ovde postavljena pitana, pa i pitanja kriterija koje je koristilo, ako je ih je koristilo Predsjedništvo itd. Imali SFOR pravo ili nema pravo da to radi, to je na žalost pitanje van naše mogućnosti u ovom momentu da odlučimo, ali u svakom slučaju vrlo interesantno pitanje.

Imajući u vidu ovo što sam prije rekao, mi zaista ne možemo podržati prva dva zaključka gospodina Lagumdžije. Treći zaključak je za nas prihvatljiv i nije sporan dakle, ali prva dva ne zato što se ne bi mogao primjeniti na ove ljude, nego zato što principjelno ovi zaključci nisu se odnosili i na neke mnogo više pozicije od ovih. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Novakoviću. Replika, gospodin Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

...međutim, da razjasnim ono što sam rekao, izgleda da vam je ne jasno ili bar djeluje kao da vam nije jasno.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas nemojte razjašnjavati, imate pravo na repliku ili za diskusiju.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Pa moram da bih razjasnio prijedlog svoj, jer čovjek odbija prijedlog jer ga nije shvatio, tako mislim zato je potrebno da razjasnim.

Dakle, ja sam vrlo jasno rekao. Postoje tri nivoa. Da bi čovjek napredovao sa pozicije na kojoj je, ja prihvatam da ne može čovjek napredovati da postane novi general ako postoje osnovi sumnje. Čovjek ne može ostati na mjestu na koje je rukovodno ukoliko je pokrenut validan sudski proces. To sudije u zemlji kažu kad, čovjek pokrene, tužilac pokrene postupak, čovjek daje ostavku, zato što je pokrenut validan sudski proces.

I teći nivo je kad je presuda pravosnažna zato što ste učestvovali u najgrubljem zločinu, onda možete ostati bez stvari kao što je penzija. Dakle, u slučaju gospodina Šarovića, da budem vrlo jasan. Prvo gospodin Šarović nije smijenjen koliko je i vama poznato. Čovjek je dao ostavku. A vi znate zašto je dao ostavku. Dakle, stvar je vrlo jasna. To znači gospodine Novakoviću da gospodin Šarović nakon što je dao ostavku, i dalje mu je tekao godinu dana plaćeno kao čalnu Predsjedništva i dalje je imao auto i sve privilegije, ništa mu od toga nije ukinuto, a najmanje mu je ukinuta penzija koju će ako Bog da lijepe sreće i zdravlja doživjeti.

MARTIN RAGUŽ

...ović, može li čekati? Ne može. Ivo oprostite gospodin Novaković, replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja se nadam da je ovaj, obrazloženje gospodina Lagumdžije njemu samom obrazloženje njegove diskusije, jer ja nisam mogao naći ono što sam ja diskutovao u njegovom obrazloženju. Pretpostavljam da je u sebi ovaj, svoju diskusiju malo razjašnjavao i pokušavao da ubjedi sebe da je dobro diskutovao. Onaj čas čini mi se da su neki ljudi ovde tempirani na jedan nastavni čas, kad uzmu diskusiju i da onda se puno

toga može reći u 5 minuta a puno toga ne reći u 40 minuta. Pretpostavljam da je to cilj diskusije. Meni nije potrebno dodatno obrazloženje, ja sam potpuno svjestan ovaj, diskusije i zaista ne treba pojašnjavati. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Jović. Neka se pripremi gospodin Beriz Belkić.

MIRO JOVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedatelju, uvažene kolege zastupnici, nisam prije ovog zasjedanja Parlamenta imao dokument koji je informacija u svezi imenovanja generalnskih pozicija. Mislio sam samo da ovaj jedan list koji govori o kraćem životopisu predloženih ljudi, za imenovanja i moja diskusija o ovom pitanju bi vjerojatno bila puno kraća i drugojačija. Međutim, vidim ovde što bi ovde drugo govorio nego ono što mu srce osjeća. Od četvorice ljudi nema Hrvata. Pa ja sam mislio da će gospodin ministar reći ili naći za mjesto, zašto ta činjenica je ovdje je takva kakva jeste. Ona može biti iz raznih razloga ali prešućivanje te činjenice, ja ne mogu propustiti, pa zato sam se javio da bih potvrdio da sam ponosni nacionalista evropskog kola i borac u borbi protiv onih koji ugrožavaju nacionalna prava jednog naroda. Šovinist nikad, niti sam bio niti ću biti.

Želim reći da se nastavlja jedna politika propale države u kojoj je glasno i grlato govoreno Hrvatima neće u vojsku, pa su tako dobijali putovnice a na tisuće i danas ima u vojskama Kanade, SAD i Njemačke, i u ovoj zemlji našoj dragoj, lijepoj BiH nedostaje 54% Hrvata. Pa vjerojatno netko očekuje i dalje dijeliti putovnice za neke druge vojske. Ovo je sramota civiliziranog svijeta, koji predstavlja međunarodnu zajednicu, da nije barem našao mjesta za nekog čovjeka koji bi samo sličio na ime i prezime Hrvata. Tim prije što u ovom rečenom, ovoj rečenoj informaciji imate i pričuvu, opet još četvoricu i ni među njima nema Hrvata. Pa ja izražavam u ovoj zemlji ogromni strah za budućnost Hrvata, pa vas molim razumite me da imam barem pravo na strah.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Ivi Miri Joviću. Riječ ima gospodin Beriz Belkić, izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Kolegice i kolege, ja nemam baš utisak da mi podupiremo da tako kažem, ubrzavamo ovaj proces i mogućnost prijema BiH u Partnerstvo za mir sudeći prema načinu rasprave, ali evo da ja malo drugačije u ime Kluba stranke za BiH.

Dakle, prije svega slažemo se s onim koji su konstatirali da je ovo dobar način, odnosno da je ovo korektan odnos predlagача prema ovom parlamentu. Dakle, predlagач ima oficijelnog predstavnika, postavljena su pitanja, bićemo u prilici čuti i odgovore i na taj način ćemo eventualne neke stvari imati razrađene, kao i ovo pitanje koje je evo sad upravo postavio gospodin Jović i još neki ljudi prije.

Dakle, želimo istaći da je ovo dobra praksa i tražiti da i u budućnosti ovako bude, i izbjećemo neke sutacije kao što je pomenuto ovde kada je riječ o Komisiji za koncesije.

Kad je riječ o ponuđenim zaključcima i intervencijama itd. mi smo iznjeli svoj politički stav, odnosno svoj odnos prema ponašanju, postupku SFOR-a prema jednom broju ljudi predloženih itd. Mi mislimo da bi trebalo ako želimo stvari promijeniti a očigledno ovde poizilazi da većina poslanika to smatra praksom koju treba mijenjati, kada je riječ o SFOR-u i odnosu prema kandidatima i ljudima koji se predlažu, ja mislim da se mora otvoriti, zatražiti od predsjednika BiH da se otvori dijalog i rasprava o Uputstvu SFOR-a stranama. Dakle postoji dokument Uputstvo SFOR-a stranama koje neprikosnoveno ovlašćuje SFOR kao jedinog tumača Dejtonskog sporazuma, kad je riječ po pitanjima u oblasti vojske, odbrane itd.

Dakle, mi smo skloniji da na ovaj način, svi ovi zaključci su naravno meni razumljivi i idu u pravcu demokratizacije, zaštite ljudskih prava itd. ali je pitanje efikasnosti, pitanje efikasnosti i učinka. Ja mislim da ovaj parlament treba zatražiti od Predsjedništva da otvori dijalog na ovu temu sa SFOR-om kad je riječ o Uputstvu stranama.

I na kraju, pobjeći se ne može dakle i od te terminologije itd. ja upućujem primjedbu Predsjedništvu BiH, što u svojim oficijelnim dokumentima kao što je ova Odluka o utvrđivanju liste kandidata za generalneke pozicije, upotrebljava izraz zajedničke institucije. BiH ima institucije ili ih nema. Hvala lijepa.

MARTIN RAGUŽ

Hvala gospodine Belkiću. Riječ ima gospodin Moranjkić. Neka se pripremi gospodin Špirić.

MUHAMED MORANJKIĆ

Vazda je neki problem i oko ove moje tehnike ovde. Gospodine predsjedavajući, dozvolite mi da svoje učešće u ovoj raspravi izložim upitno a sve u smislu da danas damo doprinos u rješavanju ovih tekućih problema iz ovako izuzetno važne za ovu zemlju problematike kao što je odbrana ove zemlje.

Ja znam, da smo prema usvojenom Zakonu o odbrani, koju smo donijeli tako kako smo, relativno teško, ali smo ga donijeli. I koliko se sjećam sadržaja tog zakona ovde ima puno funkcija, tamo ima puno funkcija po meni, ne znam tačno koliko ali koje treba popuniti sa višim oficirima koji evo kako vidimo imaju različite tretmane u smislu odabira i postavljanja tih ljudi, koje su upitne evo za kompletan gotovo ovaj Parlament i ostalo mi je normalno nešto ne jasno a vidim da je ne jasno i većem dijelu ljudi koji su uzeli učešća. I zato ću zamoliti gospodina ministra koji je prisutan da da određena pojašnjenja na ono na što vjerovatno nije smatrao da treba da da u svom uvodnom izlaganju, pa zato pitam.

Jesu li sa ovim oficirima i onih četiri još u pričuvi, završena sva popunjavanja za koje se traži saglasnost međunarodne zajednice i ovog Parlamenta? Ako jesu, smatram da ove primjedbe koje stoje recimo kod određenih kolega poslanika, onda stvarno stoje, ako nisu onda me interesuje zašto se tako na dijelove to jedna po jedna grupa stavljaju na ispitni sto i da li će kao takvi pojedinačno nama u određenim vremenskim intervalima biti donošeni na sto kad ih međunarodna zajednica odabere a onda zatraži saglasnost ovog Parlamenta.

Dalje, mene interesuje hoće li se do Istambula iako je to spomenuo ministar, moći ovim tempom ostvariti i zaokružiti cjelokupna problematika ove reformske naše aktivnosti, vezano za vrlo značajnu oblast koja se zove odbrana ove zemlje. I posebno bi me interesovalo, da li ministar može da nam kaže gdje su problemi, ako stoje problemi tamo. Šta mi kao Parlament, putem svojih komisija ovako kolektivno kao Parlament treba da uradimo i u kom smislu da orjentišemo svoju aktivnost, kako bi se taj posao u ovoj važnoj oblasti dovela do kraja i kako bi sa diplomatskim ispitom iz ove oblasti došli u Istanbul i nastavili dalje aktivnosti ka uključenju u NATO i u evropske i svjetske asocijacije. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

...se pripremi gospodin Živković.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvaženi Ministre odbrane, cijenjene kolegice, poslanici, cijenjeni gosti, vrlo je teško danas kad imamo tačku dnevnog reda potvrđivanje liste kandidata za generalske pozicije u institucijama BiH, ne otvoriti možda mnogo dilema koje prate reformu odbrane, ali na samom startu želim da jednostavno izrazim zadovoljstvo načinom na koji je novi ministar odbrane, a prošlo je gotovo rekao bih samo mjesec dana od njegovog imenovanja, nastojao da ubrza proces onoga što se zove reforme, reforme odbrane u BiH i evo moja lična zahvalnost što je danas ovde pred Parlamentom, i pokušao da brani stavove i rezultate rada ovoga ministarstva. Neko je već rekao čini mi se doktor Lagumdžija da je ovo po prvi put da ministri imaju ovakav odnos prema jednom Vijeću državnog Parlamenta, što smatram da je jako dobro.

Ono što bih danas po mojoj ocjeni bilo potrebno, jeste da podržimo nastojanja ministra i ministarstva da se da se reforma odbrane ubrza i da svojim zaključcima ne činimo nešto da vratimo proces na sami početak. Zaključci mogu biti shvaćeni da žele da poguraju reformu odbrane ali mogu da budu shvaćeni na jedan drugi način. U tom smislu želim da kažem da će Klub SNSD-a podržati četvoricu predloženih generala, sa žaljenjem što i ostali nisu uspješno završili test provjere. Dakle, sa žaljenjem, ali ni jednog trenutka ne sumnjajući u ono što je analiza rezultata provjere. Žalimo što ne postoji domaća institucija pri ministarstvu i u okviru ministarstva, ali nadam se da će i to reforma odbrane da donese, koja će moći da ima preliminarne analize, da ne dozvoli političarima i visokim državnim predstavnicima da načine grešku. Dakle, zadatak je Predsjedništva po Ustavu i po zakonu da razradi kriterije i predloži kandidate, ali ono što jeste simptomatično i što nije dobro, a čiji rezultat i nije toliko loš, što od 18 recimo iliod

koliko? Od 18 je prošlo provjeru samo 8 ili 10 kandidata. Kako se može desiti da najodgovorniji ljudi u državi, ne znaju za ono što su dobili u provjeri i to jeste problem i mislim da je dobro da nema ratnih generala. Mislim da mora doći novo vrijeme, ne samo u vojsci, nego i u svim drugim službama. Pa svi dobronamjernici nas upozoravaju da je došlo vrijeme znavljanja kadrova, da dolaze mlađi ljudi, koji neće biti svim srcem i bićem okrenuti u godine iza nas, nego će gledati u budućnost.

I mislim da to nije loš kriterij iako je bio preovlađujući da dođe do znavljanja, ništa ružno ne govoreći o onima koji nisu naravno bili kandidati. Dakle, nemam namjeru da bilo koju ružnu riječ, ali čini mi se da to i nije bio loš kriterij, Predsjedništva iako je bio sugerisan možda sa strane, ali ono što sam danas očekivao dakle rekao sam jasan stav da ćemo podržati one koji su uspješno prošli provjeru sa žaljenjem što nemamo domaćih institucija koje vrše provjeru, da ne ulazimo u zamku i očekivao sam da će neko o tome da govori. Ali evo imamo pismo ministarstva koje je prosleđeno i Predsjedništvu i Parlamentu. Ovde se definišu zaključci koji žele da u optičaj vrata one koji nisu uopšte bili kandidati. Ja se slažem da možemo tražiti od Predsjedništva da nam dostavi kriterije po osnovu kojih je vršilo kandidovanje, pa da kažemo, da raspravljamo da li je dobro što nema ratnih generala ili nije dobro. Dakle, da otvorimo jednu političku raspravu, ali to je moram da kažem, ustavna nadležnost i zakonska nadležnost po zakonu koji smo mi usvojili isključivo Predsjedništvo. Ali ovde se kaže u provjeri, dakle ono što je bitno hoće li Parlament pokušati malo da uljuljanu savjest drugih institucija probudi? E to bi po mom viđenju trebao biti zadatak Parlamenta, kaže zbog toga što su pa pod navodnicima u prošlosti počinili djela koja ih čine nepodobnim za službu u činu generala, što uključuje neodgovarajuće finansijske aktivnosti i sumnjivu lojalnost nedoličan politički angažman, sporne etničke kvalitete, narušen integritet i moguću umješanost u ratne zločine što ih diskvalifikuje za unapređenje u čin generala i nalaže dalju istragu, da bi se ustanovili eventualni osnov za otpust, nisu dobili saglasnost, brigadir Slavko Puljić, brigadir Vlado Đojić, brigadir Ivica Pavić, brigadir Safet Podžić, brigadir Senad Mašović i brigadir Šerif Špago. Dakle, to je rečeno u kontroli koju je provela institucija koja je u odnosu na ovaj dokument o kojem je govorio gospodin Beriz bila uz našu saglasnost, dakle država BiH je dužna da obavijesti predlaže šta zna o tim ljudima. Je li to mi danas žalimo što oni nisu. Ili kaže za četiri lica došlo se do informacija koje nalažu hitan otpust jer se protiv njih vodi istraga umješanosti u ratne zločine, a to su brigadir Selmo Cikotić, brigadir Jasmin Šarić, brigadir Goran Medić i brigadir Haris Šarić. Ova četiri oficira itd. ide moraju biti udaljeni itd. Ono što me interesuje, da li su nadležne državne institucije, dakle ovo je sad dio provjere u koji neko može da sumnja ili da ne sumnja, ušle u postupak, tražile informacije ili ovo miruje nastojeći da se kroz političku raspravu desi kao ništa se nije desilo.

Druga stvar, hoćemo li priznati jednom ili gradimo li takav ambijent, da biramo generale, profesionalce. Pa nije to izbor vlade, treba ne znam 17 ministara, pa da ne bi većina jednu drugu prevarila, hajmo u paketu birati. Dobro je da je izabrano četvorica i da proces ide, da pomognemo ministru i ministarstvu uz pomoć SFOR-a da proces ide dalje, da biramo ostale, vodeći računa naravno i o nacionalnoj pripadnosti i o profesionalnosti.

I ja mislim, da mi možemo naravno, neću glasati ni za jedan zaključak, ali ću podržati generale koji su prošli provjeru, s tim što mogu da se složim da od Predsjedništva možemo kao Parlament tražiti kriterije na bazi kojih je Predsjedništvo u skladu sa Ustavom i zakonom vršilo predlaganje, još jednom napominjući da sam za promjenu koncepta. Daj Bože da i u Obavještajnoj službi se pošlo od istog principa, da oni koji su ratom radili jedni druge, bili ratno suprotstavljeni, ne mogu voditi novu službu. To je princip za koji se ja zalažem. Ima i drugih principa, ne mislim da trebam polemisati s njima ali ne mislim da je ovo loš princip i da je protiv BiH. Dakle, ništa ružno, ne želeći reći o ljudima koji su u ratu časno vršili svoj vojni zadatak. Ali ono što želim da kažem, da poziv vojnika se mora časno obavljati, bez obzira u kojoj se situaciji vojnik našao.

I naravno, bila je na početku priča da nacionalisti ovu zemlju nisu uveli u rat. Na u šta su je uveli? U blaženi mir u kojem danas počiva preko 200 hiljada građana BiH, slava im i milost. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ
Beriz Belkić, replika.

BERIZ BELKIĆ

...koji dokument ovo govori, čita nam podatke, mi takav dokumenat koliko ja vidim nemamo. Da li predsjedavajući ili neko da nam objasni .../isključen mikrofon/..

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja ne znam, žao mi je ako kolege poslanici nemaju dokument koji ja imam ali to je dokument u materijalima za ovu tačku dnevnog reda. On se zove ovako, BiH, Ministarstvo odbrane, Zajednička komisija, Parlament skupštine BiH, Informacija o provjeri kandidata za generalske dužnosti sistema odbrane BiH. Dakle, to je informacija koju smo dobili uz sve materijale. E onda je nešto, dakle, meni je žao. Ja imam informaciju ne zato što sam kopredsjedavajući valjda,

MARTIN RAGUŽ

Ja, ja predlažem da službe, ako nema da distribuiraju ovaj, radilo se sje o rokovima koji su vrlo skućeni i tako da ako niste dobili da dobijete ovu informaciju koja je došla na Zajedničku komisiju. Hvala lijepo, gospodinu Belkiću na intervenciji.

Riječ ima gospodin Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, poštovani ministri, dame i gospodo, prije nego što postavim nekoliko pitanja ministru i predložim jedan zaključak, ja bih izrazio ovde negodovanje zbog načina na koji razmatramo ovu temu, a sve je uzrokovano jednim

rekao bih indolentnim stavom našeg Predsjedništva koji na iritirajući, ignorantski način se odnosi prema ovom Parlamentu.

Potsjetit ću na nekoliko stavki, koje su se desile, a to je kad smo na prijedlog Ministarstva spoljnih poslova razmatrali u ovom Parlamentu dokument pravci spoljne politike, tako da niko nije bio iz Predsjedništva tu. Kada smo na prijedlog Ministarstva finansija razmatrali budžet i pričali o tačkama i stavkama gdje se povećavaju Predsjedništvu sredstva, niko iz Predsjedništva nije bio tu. I evo naizad imamo situaciju kada na prijedlog ministra odbrane predlažu se kandidati, a da niko iz Predsjedništva nie bio tu.

Zašto se ne slažem sa načinom u kojem raspraljvamo? U svim ovim koje sam naveo tačkama dnevnog reda, oni koji su bili tu, nisu nam mogli da odgovore na pitanje. Nisu nam mogli odgovore na pitanja zašto u pravicima spoljne politike koji dokument smo vratili, a ...više nije ovde nikada došao, nisu uvršteni naši prijedlozi. Nisu nam odgovorili na pitanje zašto su povećane stavke u budžetu Predsjedništva jer ministar finansija nije mogao to da odgovori, i evo sad imamo situaciju danas, da niko ne može da nam odgovori način na koji se predlažu članovi u ovaj komitet i na koji način ministar može da bira svoje saradnike.

I stoga bih postavio pitanje svima nama, dokle ćemo se na ovakav način nositi odnosno tolerisati ovakav stav Predsjedništva prema ovoj Skupštini, pogotovo ako smo svjesni činjenice da je jedan član iz Predsjedništva izglasan iz ovog Doma, a koliko vidim u budućnosti i to vrlo skoroj ćemo sigurno biti u prilici da ponovo glasamo za nekoga iz Predsjedništva i postavio bih pitanje ministru, ko stoji iza ovih kandidata? Da li će u skoroj budućnosti ako bude problema, to je problematično pitanje, biti vi odgovorni ili će biti odgovorni predstavnici međunarodne zajednice koji su provjeravali ove kandidate ili će biti odgovorni članovi Predsjedništva, na čiji prijedlog mi danas razmatramo ovu listu. Jedno vaše stručno mišljenje, s obzirom da smo mogli da pročitamo iz novina da Republika Hrvatska neće biti pozvana u Istanbul, u članstvo za Partnerstvo i mir i NATO, a znamo da je ona u tim procesima kao i u proces pridruživanja(?) u EU mnogo dalje odmakla od BiH, kako cijenite našu situaciju da u Istanbulu budemo mi pozvani u članstvo u NATO?

Što se tiče zaključka, zaključak se odnosi na ono što sam prethodno govorio i glasi u želji da se unapredi saradnja između institucija BiH. Pozivaju se članovi Predsjedništva da prisustvuju sjednicama Predstavničkog doma kada se nalaze na dnevnom redu prijedlozi ili odluke koje su upućene od strana Predsjedništva BiH. Ovaj zaključak bi bio samo jedno upozorenje i naš odnos i stav koji bi uputili prema Predsjedništvu, da ne bi išli na nešto što se zove odluka ovoga Parlamenta gdje u Ustavu BiH član 5. stav 3 pod d) koji se tiču nadležnosti i obaveze Predsjedništva stoji da su obavezni izvršavati odluke Parlamentarne skupštine.

Ovaj zaključak bi bio samo malo upozorenje i poziv Predsjedništvu da dolazi na sjednice kako bi razmatrali i na bolji način diskutovali o predloženim temama. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Živkoviću. Gospodin Novaković, pa neka se pripremi gospodin Bešlagić, pa gospođa Palavrić, pa gospodin Zorić, to je redosljed.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Završio je Novaković

MARTIN RAGUŽ

Dobro, hvala lijepo. Riječ im gospodin Selim Bešlagić, izvolie.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege, ja stvarno dajem punu podršku ministru na želji da se ispune svi uvjeti kako bi BiH ispunila uvjete za ulazak u Partnerstvo za mir. Prema tome, smatram i predlaganje kandidata danas, četvorice od sedmorice koliko sam razumio od ministra, trebamo usvojiti kako bi se proces ubrzao.

Međutim, duboko me je dirnula diskusija kolege Mire Jovića koji je rekao da ovdje nema Hrvata i na osnovu ovih materijala koje smo sada dobili, vidimo da su znači prvi kandidati koji su bili predloženi, bili odbijeni. Mene interesuje i molio bih ministra da nam da odgovor. Da li je nakon toga Predsjedništvo predložilo slijedeće kandidate? I ako jeste, da dobijemo odgovor dokle je taj proces stigao? A ako nije, ko od Predsjedništva nije predložio kandidate i ne mogu da preuzmemo onda tu odgovornost, ni ovaj Parlament ne bi mogao preuzeti odgovornost ako neko iz hrvatskog ili bošnjačkog ili srpskog Predsjedništva nije predložio kandidate. Mislim, to je pitanje gdje bih htio da vratim odgovornost na one koji su to trebali da učine. Ako jesu, onda mislim da je to pitanje za.., hvala velika.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Belkiću sigurno sugestija i prijedlog apsolutno na mjestu, Bešlagiću ispričavam se. Ispričavam se gospodinu Bešlagiću.

Gospođa Palavrić.

SEADA PALAVRIĆ

Hvala lijepo. Mislim da je nakon dostavljanja ovog papira koji smo mi u Zajedničkoj komisiji za odbrambenu i sigurnosnu politiku imali, svima jasno da su nadležni organi dakle, entitetski ministri odbrane, državni ministar odbrane, Predsjedništvo uputili kandidate iz sva tri naroda na provjeru u ESFOR, da su svi kandidati iz reda srpskog naroda dobili saglasnost da su svi kandidati iz reda hrvatskog naroda odbijeni i da su kandidati iz reda bošnjačkog naroda podijeljeni od prilike, 40% je dobilo saglasnost a 60% nije dobilo.

Pri tome, mi moramo imati na umu ocjene ESFOR-a. Činjenica da Dejtonski sporazum i Uputstvo kao što se kaže u ovom pismu, daju komandantu ESFOR-a

neprikosnoveni autoritet u tumačenju Dejtonskog mirovnog sporazuma u oblasti odbrane, dakle u vojnom dijelu, ne znači da se taj sporazum može tumačiti na način da se krše osnovna ljudska prava i slobode.

Kod kandidata iz reda bošnjačkog nroda, govori se o procesuiranju za ratne zločine ili gubljenju kredibiliteta. Riječ je o tome da je prije nego se otišlo na provjeru u ESFOR dobijeno pismo iz Haga, za kandidate iz reda bošnjačkog naroda i činjenica je da se niti protiv jednog od njih ne vodi istraga, da je protiv jednog bilo podneseno nekoliko dokaza, međutim nisu bili adekvatni i prijava je odbačena. Dakle, to su činjenice.

Šta sad znači ako već ne ide to, jer pravila rimskog puta insistiraju da bi se vodila istraga da je Haški tribunal dao odobrenje, sada se ide sa novom kvalifikacijom, pa se kaže gubljenje kredibiliteta. Onda bi smo mi morali staviti novu definiciju gubljenja kredibiliteta u svoje zakone i reći da svako onaj, kome je bilo ko od nas, poslao nekakvu prijavu sa bilo kakvim optužbama, podacima bili tačni, bili netačni, da smo mi izgubili kredibilitet jer smo, protiv nas postoji takva prijava, bez obzira što ona nije mjerodavna prema zakonu.

Također, niko nije dao pravo nikome, niti jednoj međunarodnoj organizaciji da krši Međunarodni ugovor o građanskim i socijalnim pravima građana, jasno je u pojedinim našim zakonima, kao u Izbornom rečeno, ko nema aktivno biračko pravo, ko nema pasivno, ali nigdje nije propisano da nekom može prestati radni odnos, ne može nego da se naređuje otpust iz službe, pa bez prava na penziju, pa bez prava na žalbu itd.

Što se tiče samog čina ministra odbrane, ja ga zaista podržavam i smatram da je imenovanje ovih četvorice ljudi na mjesto generala veliki korak ka ispunjenju naše zadaće za Istambulski samit i Klub SDA će sigurno podržati ako treba svaki dan po jednog, kako bi smo to što je moguće prije ispunili.

Međutim, prije nego zaključimo ovu tačku dnevnog reda, ja vas molim da zapravo predlažem Zastupničkom domu, da usvojimo slijedeći zaključak. Mislim da je apsolutno na pravcu zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Dakle, u vezi sa postupkom provjere kandidata za generalske pozicije, izvršenim od strane ESFOR-a, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH zahtijeva od relevantnih međunarodnih institucija da postave objektivne kriterije za ocjenjivanje pojedinih osoba, za slučajeve kada te organizacije vrše ocjenu kandidata za pojedine pozicije. U tim kriterijima moraju se uvažavati:

Prvo, pravila Rimskog puta, za navodne povrede međunarodnog humanitarnog prava. Bilo da se insistira na istrazi, bilo čemu, ovo je objašnjenje prijedloga zaključka, ali pravila Rimskog puta su rekla sve o slučajevima sumnje u povredu međunarodnog humanitarnog prava.

Drugo, osobe se mogu smatrati krivim samo na osnovu pravosnažne presude nadležnog suda. Na osnovu ničega drugoga, i

Treće, gubitak građanskih i socijalnih prava, među kojima i prava iz radnog odnosa, mogu se izreći samo ukoliko su za konkretna ponašanja predviđeni zakonom. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Palavrić. Krivi navod gospodin Špirić. Neka se pripremi gospodin Zorić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, želim samo da kažem da je sada već jasno, da oni koji predlažu da je bila kojim slučajem provjera ovi koji predlažu da bi svi generali na listi dobili saglasnost. I još jednom, nakon ovog upozorenja od provjere SFOR-a, sve čestitke onima koji su vršili provjeru i generalu Paketu, bravo. Jesmo li mi to spremni nakon ovoliko, ja gledam na koji način se brane ljudi za koju u dopisu piše hitno iz vojske, jer to buduće vrijeme, je li to vrijeme koje mi hoćemo? Je li treba nadležni organi države da postupe, da traže informacije, da mi kao Parlament damo političku saglasnost za to ili da branimo neodbranljivo. Eh, to je ono gospodo što usporava reformu odbrane i želim da podržim ministra da danas glasamo za ovu četvoricu. Ostali svi na provjeru. Svi na što strožiju provjeru radi budućih generacija. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Špiriću. Replika, kratko gospodin Novaković molim vas.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja se kolege poslanici stvarno ovaj, pitam kako je od jednom zasmotala provjera. Do sada nikome nije smetala nikakva provjera, nema ko nije provjeravao i sa kojih osnova ustavnih, ovakvih, onakvih i ne znam, nije nikome smetalo. Odjednom sad smeta provjera. Pa znate gospodo, da je danas Svjetska banka dala na Konferenciji za štampu, odnosno optužila za ne usvajanje Zakona o visokom obrazovanju Hrvate i Srbe. Hrvate zato što su bili protiv, a Srbe zato što su u startu nisu prihvatili obrazovanje na državnom nivou. Pa molim vas lijepo gospodo. Nije dovoljno dakle da optužite ljude zato što su krivi ili zato što nisu krivi, nego zato što misle. Ali ja neću da otvaram ta pitanja jer nije ovo ta tačka dnevnog reda i nema potrebe, ali molim vas ja ne vidim, ja sam mnogo puta uo ovu priču, naravno ne iz ovih usta, nego iz nekih drugih usta i nije ni od koga bila uvažavana, ni od ovih koji je sada pričaju.

Dakle, meni ne smeta, prvi put evo sad meni ne smeta provjera i odmah da kažem da će Klub SDS-a podržati prijedlog ministra za ova četiri imena a podržaće i sva ostala koja prođu provjeru, pa ih ovde predloži Predsjedništvo i ministar odbrane. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepa gospodine Novakoviću. Moram vas ispraviti, nije točno da niko nije ranije potezao pitanja provjere, kompetencija za provjere ustavne nadležnosti i principjelno ne vezano za osobu iz ovog ili onog naroda i ja to pitanje sam u više navrata otvarao, ali dobro, očito ćemo kad se poklopi jedna sinergija da svi budemo provjeravani, vjerovatno ćemo tada odlučiti da sjednemo zajedno i preuzmemo odgovornost, ali čekajmo sad dok se ta sinergija ne poklopi, šta ćemo takvi smo kakvi smo. Hvala lijepo.

Gospodin Zorić.

VINKO ZORIĆ

Evo, ja ću poći od ovog zadnjeg ovaj, ja podržavam provjere ali pozitivne. Dakle, što znači provjera? Provjera znači da se dozvoli svakome biti provjeren. Ovdje je npr. kazano i to je ono u čemu se ja slažem ovaj, ne znam je li o tome govorio Lagumdžija ili kolega Belkić. Dakle, zašto ne dozvoliti generalima da oni budu provjereni. Pa imamo mi puno mlađih generala kolega Špiriću ovaj, od ne znam ovog jednog pukovnika koji je 58-mo ili 57-mo godište, ako se radi o mladosti. Dkle, nisam ja za pozitivnu diskriminaciju pod svaku cijenu. Kvalitet provjera da i odmah u startu da kažem da ćemo mi iz našeg kluba podržati ove kandidate bez obzira što nije ovoga, što nije prošao provjeru ili nije predložen odgovarajući Hrvat za generalsku poziciju iako ja imam informaciju da je neki od predloženih Hrvata ne zna, kragujevačka škola, i čudi me da on nije prošao jer takvi Hrvati vrlo lako prolaze kroz sve moguće provjere. Ne kažem da kragujevačka škola ne valja, to nisam uopće htio reći. I kad sam tražio nekakve kriterije kod ovih osam budućih generala, pošao sam od dna pa sam mislio da i kriteriji, najprije nastanjen u Banja Luci onda sam vidio da nije. Pa dvoje djece, našao sam gospodina Sakiba Forića on ima jedno djete, svi ostali imaju dvoje djece. I onda sam uočio jednu zajedničku stvar, koju svi imaju, a to je da su završili Vojnu akademiju ...u Beogradu.

Hoće li u kontekstu onoga što je gospodin Jović kazao uopće naći hrvatski generala, ne znam jer Hrvati su toliko bili oskudni u vojnoj toj profesiji da su već svi oni koji su završili Vojnu akademiju, a sumnjam da nisu svi generali, a imamo drugi uvjet, da onaj ko je do sada general više ne može stupiti na dužnost u Ministarstvo obrane. Dakle, bojim se da ćemo doći u jednu situaciju da će ovo potrajati a ja podržavam kolegicu Palavrić i rekao sam da će naš klub podržati ovih osam ili ovu četvoricu koji ispunjavaju uvjete, ali gdje je jedna principjelnost. Predzadnji put ili zadnji put, ne znam kada se radilo o SIP-i, pa kad smo mi kazali, dajte u pitanju su reforme, gurajmo ovaj zakon, pa šta ima veze hoćemo li odrediti sjedište danas ili prekosutra ili za pet dana, onda je odjednom bilo vrlo važno taj dan odrediti sjedište. I ja se slažem, ja sam rekao da naš klub i zadnji put sam kazao da se radi o principjelnosti, a da smo mi svjesni da to neće biti ni u Orašju, pričam sad je li, malo i deplasirano o SIP-i ali pričamo o principjelnosti u prvom redu, da to neće biti ni u Orašju dakle gdje je HDZ i gdje su Hrvati većina njih u ne znam Vitezu, ni u Mostaru, ni u Grudama ovaj, ali o principjelnim stvarima se radi i onda nismo bili spremni na kompromis.

Dakle, ja bih samo ovde kazao da ima puno toga u onim zaključcima koje je predložio gospodin Lagumdžija, koje bih ja osobno podržao i volio bih da prije izjašnjavanja ovog Doma mi te zaključke dobijemo, da o njima evo, nisam zagovornik dugih rasprava, da o njima kratko raspravimo i da vidimo šta je to prihvatljivo čitavom Domu. Recimo, za mene bi nabrzinu bio prihvatljiv jedan zaključak da što prije imenujemo sve ove dužnosnike, da Ministarstvo obrane radi punim kapacitetom, ali opet, ponavljam ne loše i zato ovde su moje kolege pitale mene šta ćemo i kako ćemo, nisam ovaj, pamet kluba ali sam kazao, mi ćemo podržati. Meni je uvijek lakše podržati generale ili buduće generale iz srpskog ili bošnjačkog naroda kad vidim da ih njihov narod, odnosno njihovi predstavnici i zastupnici ovdje podržavaju. Iz tih razloga mi ćemo sigurno jednoglasno podržati ovu četvoricu ili ovu osmoricu, ne znam o čemu se izjašnjavamo jer imam ja ovdje životopise od osam budućih generala. Svejedno, dakle svjejedno je li četiri ili osam. Ali bih volio da ovaj, ne stanemo s ovim, da završimo gospodine ministre sa ovom aktivnošću. Znam da ne zavisi to samo o vama, da ubrzamo i da dođemo do kvalitetnih podvlačim ovo kvalitetnih, rješenja jer ja bih volio da Hrvati, budući hrvatski generali ili generali u BiH po nacionalnosti Hrvat, budu imenovani što prije ako su kvalitetni i što kasnije ako nisu kvalitetni. Dakle, ovo govorim potpuno iskreno i ovaj, mislim da dijelim mišljenje svih članova kluba, a ponavljam mi ćemo podržati, volio bih da vidim zaključke prije nego se budemo izjašnjavali, ako je to moguće, ako nije moguće da bude jedna možda stanka za ručak ili za.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodine Zoriću. Replika gospodin Špirić. Jeste li vi gospodine Lagumdžija imali repliku?

ZLATKO LAGUMDŽIJA
/nije uključen mikrofoni/

MARTIN RAGUŽ
Okej, dobro.

NIKOLA ŠPIRIĆ
Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, pokušaću

MARTIN RAGUŽ
Kržanović, poslije

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pokušaću vrlo kratko da se samo razumijemo, da ja i kolega Zorić govorimo isto. Dakle, mi imamo materijal gdje ovlaštenu zakonski i ustavni predlagatelj predložio 18 imena, u kojima ima Srba, Hrvata i Bošnjaka i da je nakon provjere su osmorica kandidata uspješno prošli provjeru, a da ostali postoje zamjerke. Dakle proces se nastavlja nije ovo borba protiv Hrvata i Bošnjaka, nego neka ovlaštenu predlagatelj predlaže i kad prođu provjere mi ćemo u Parlamentu izglasati dakle, potvrditi to što je provjera.

Dakle, nije ovo bila borba, ja je bar nisam shvatio protiv bilo kojeg naroda. Dakle ustavni predlagač je predložio 18 i 8 je uspješno završilo provjeru. Dakle, ja samo o tom govorim i slažem se da svi trebaju ići na provjeru. I može biti sjednica kad god hoćete, kad nas ministarstvo obavijesti i Predsjedništvo, da je završena procedura, mi ćemo glasati da se to upotpuni. To se i zove reforma. Bilo bi najbolje da su svi prošli provjeru. Ali na žalost u ovoj zemlji se dešavalo to što se dešavalo i najbolje bi bilo kada bi imali smisla i odgovornosti mnogi, sami, ne samo u vojsci da se povuku, da oslobodimo proces u BiH ali to je teško očekivati. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Zorić, replika, pa Križanović diskusija.

VINKO ZORIĆ

Pa nije replika nego odgovor kolegi. Ja da sam mislio njemu replicirati, u mojoj, u svojoj diskusiji zapravo uopće nisam htio demantirati nimalo kolegu Špirića. Ja ono što sam kazao, odnosilo se je zašto ne damo postojećim generalima šansu da budu provjeravani. Samo sam to govorio, jer i u jednom momentu ste vi kolega špiriću kazali da ste protiv toga da ratni generali, pa neko je dobio čin od 96. do danas. Dakle, nisam uopće ovaj, u svojoj raspravi ni u jednom momentu replicirao na tvoju diskusiju od maloprije i nema potrebe. Ja sam se dapaće slagao s tobom.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodine Zoriću. Gospodin Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući

MARTIN RAGUŽ

Pa gospodin Lagumdžija

JOZO KRIŽANOVIĆ

Ja zaista neću govoriti ni o procedurama ni o kriterijima ni o provjerama, o tome je dosta bilo rečeno, nego bi se želio pridružiti kolegama koji zastupaju stav, da ovaj Parlament doprinese bržim reformama i u konkretnom slučaju ispunjavanju uvjeta za Partnerstvo za mir.

Međutim, ja nisam uvjeren da ćemo mi danas prihvatajući imenovanje ova četiri generala ničim doprinjeti da možemo pokazati da smo ispunili jedan od uvjeta za Partnerstvo za mir. Koliko je meni poznato u Vojsci BiH u Oružanim snagama BiH treba da bude 12 generala. Mi danas govorimo o 4. Želio bih konkretan odgovor gospodina ministra, šta mi dobijamo praktično sa ova četiri imenovanja ili je ovim otvoren tek proces imenovanja za koji mi u ovom trenutku ne znamo kad on završava i hoće li stići na vrijeme da ispunimo te uvjete prije zasjedanja u Istanbulu. Uvažavajući dakle ovu činjenicu koja je za mene vrlo bitna, ja se pridružujem također onim prijedlozima da danas kad je u pitanju uopće

reforma obrane, utvrdimo neke principe na tragu predloženih zaključaka i da od Predsjedništva i našeg Ministarstva obrane tražimo konačan rok za kompletiranje imenovanja generala BiH. Hvala vam.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući, javljam se drugi put za riječ ponukan pismom koje smo dobili, nadam se da smo ga svi dobili, ove tri stranice ovde, ovu informaciju, jeste. Informaciju koju je ministar odbrane potpisao. Naime, ovaj dopis je dobro što smo ga dobili jer on je malo ovaj, unio dodatno svjetlo u tunel u kojem se objektivno nalazimo. Ovde možemo da vidimo gospodine predsjedavajući, da praktično 19 ljudi je predlagano, da su to bila 2 generala, 13 brigadira i 4 pukovnika. Iz toga možemo da zaključimo, da zaključak Predsjedništva da generali ne mogu biti predlagani, nije poštovano. I gospodin Zorić je i potpuno se slažem s njim, i već su drugi neki govorili o tome da ne smijemo oduzeti generalima šansu da budu provjeravani ukoliko Predsjedništvo, ministar i nadležne institucije smatraju da oni ispunjavaju kriterije po njihovim saznanjima. A onda, ako se ispostavi u fazi provjere da oni nešto od ovoga ne ispunjavaju, onda normalno na njih će se odnositi princip na koji se odnosi na sve druge. Dakle, jedan od zaključaka je upravo išao u tom svjetlu. Ukoliko neko od članova Predsjedništva želi da eliminiše jednog ili više generala iz ko zna kojih razloga, ne treba da se krije iza principa. Neka kaže tog neću i neka obrazloži zašto i neka stane iza toga. Ovo nije korektno da se donese odluka kojom se praktično eliminiraju iz mogućnosti provjeravanja i oni koji smatraju da su čisti, da zadovoljavaju kriterije i da mogu proći. I to je princip koji mislim da bi dobro bilo da ovde danas usvojimo jer će on otvoriti mogućnost, mi imamo još 9 mjesta koja ostaju upražnjena kad popunimo danas ova 4. Evo neka popunimo ova 4 za šta se ja prihvatam da treba danas da uradimo. Sve što možemo danas da uradimo, da uradimo ali da vidimo kako da ne dođemo ponovo u...Šta također možemo da vidimo iz ovog pisma?

Iz ovog pisma možemo da vidimo, prvo da Međunarodna zajednica ima ovde ovlasti koje koristi onoliko koliko hoće i kad hoće. Gospodine Novakoviću, Vijeće ministara u kojem sam ja sjedio, nije podlijegalo nikakvoj provjeri. Imenovano je Vijeće ministara sjeća se gospodin Martin, nismo uopšte tražili saglasnost za bilo koga. Jeste, nismo tražili provjeru i nisu od nas tražili. Zašto je to tako, to je drugo pitanje. Šta hoću da kažem? Oni su imali pravo i od nas da traže provjeru ali nisu. Međutim, ovde se dešavaju neke stvari koje oni rade a nemaju pravo. Nema pravo ESFOR da traži ono što stoji u zadnjem pasosu, u prvom pasosu na strani 3 za imeno.. ova četiri čovjeka. Kaže, ova četvorica oficira moraju biti udaljeni iz vojne službe bez mogućnosti penzionisanja ili drugih beneficija. A izvještaj o njihovom otpustu dostavljen Komandi ESFOR-a do 15.05.2004. Nema ESFOR pravo na to. Nema. Da budemo na čisto. Ima pravo da kaže ovo što je ovde rekao, ovih 8 što se nas tiče okej, ovih 6 nam se ne sviđaju. Oni to imaju pravo da kažu, ali nemaju pravo da kažu, ova 4 čovjeka zbog, pazite došlo se do informacija koje nalažu hitan otpust jer se protiv njih vodi istraga umještanosti u ratne zločine. Uredu.

Dakle, ovaj dopis unosi Zoriću malo više svjetla u ono što smo nagađali i zato u tom svijetlu, ja se slažem s tobom da treba sve prijedloge zaključaka koji su ovde definisani, koje smo podijelili da se fino otkucaju, pa da malo porazgovaramo i da se kolegiji sastanu ukoliko treba, da se vidi koji od tih zaključaka može biti prihvatljiv da ne dozvolimo da nam se na slijedećoj sjednici Parlamenta desi da raspravljamo istim riječima, samo drugi ljudi koriste riječi nekih ljudi od danas. Nema potrebe...Nema potrebe za tim.

I zato gospodine predsjedavajući, mislim da provjera želim ovde jasno reći pošto nema gospodina Špirića, provjera nikome ne smeta. Ovde se zamjera nama koji govorimo o tome, nikom ne smeta provjera na koju imaju pravo. Ali nam smeta, da se radi na ovakav način i da budem vrlo precizan gospodine predsjedavajući, šta se čini izbacivanjem na ovakav način jednog broja zdravih ljudi od 40, 50 godina, sa generalskim, brigadirskim činovima. Šta se radi? Hoćemo da napravimo ovde južnoameričku šezdesetih godina generalsku hunturu koja će biti na ulici, praviti, baviti se organizovanim kriminalom, voditi narkomafiju, je li to hoćemo da uradimo? Ljude koji, je li to hoćemo da uradimo? Ovo je direktan put, pazite, ovako poslati na ulicu, bez suđenja ljude koji su školovani da budu vješti u borbi za zakon, a koji na nezakonit način gurnemo s drugu stranu zakona. Pa šta će oni u samoodbrani uraditi? I to na vješt način, jer su zato školovani. Otkud nam pravo da šaljemo ovako, pa dva čovjeka, ovi performansi mogu napraviti takvo podzemlje regionalno da ne znamo kako se zovemo ovde vrlo brzo. Tako je stvorena ruska mafija. Tako su stvorene mafije po kojekakvim zemljama raspadom Sovjetskog Saveza o Južnoj Americi neću ponovo da govorim.

Dakle, molim vas to su suviše krupne stvari da na ovakav način guramo časne ljude s drugu stranu zakona bez suđenja. I ja zato molim da podijelimo fino u miru ove zaključke i da kao ozbiljni ljudi, porazgovaramo o svemu ovome, da ne otvaramo procese koji će nas sigurno za 2 ili 5 ili 12 godina ojadu zabaviti da više neće biti popravke. Hvala lijepo.

MARTN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodine Lagumdžija. Nema više prijavljenih za raspravu. Znači ostala je obveza da ministru obrane gospodinu Radovanoviću damo riječ i ja dajem tu riječ, da komentira o pitanja i komentare zastupnika. Bilo je više opravdanih zahtjeva i pitanja, vezano za parcijalnu listu i rokove i strukturu i sve ostalo i ja mislim da zaista Parlament očekuje od resornog ministra ne samo da pohvalimo to što je on ovde, jer mi smo komunicirali svakodnevno i zajednički pripremali ovo, jer ja želim da i Parlament i ovaj Dom bude odgovoran u poštivanju rokova i ispunjavanju obveza, a isto tako ministar i predlagač moraju preuzeti potpunu odgovornost za ovaj prijedlog i za rokove kada će kompletirati ovaj prijedlog. I ja ću svoje izjašnjenje vezati za to ovaj, gospodo i očekujem da ću bar dobiti naznake kada će to biti. A nakon toga ću predložiti kako ja vidim završetak ove točke dnevnog reda, ako ste suglasni? Hvala lijepo.

Gospodin Radovanović.

NIKOLA RADOVANOVIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, ja ću govoriti u tri dijela. Prvo, ja sam danas prvi put, istina u ovom Domu i moram priznati da sam naučio dosta, ja nisam znao na koji način su se odnosili moji ili odnose moji kolege ministri, ali znam da ću nastojati sve da Ministarstvo odbrane redovito dostavlja materijale i informacije Zajedničkoj komisiji za odbranu i bezbednost u nadi da će u unutrašnjoj proceduri svi poslanici biti upoznati s tim materijalima i nadam se da je to od zajedničkog interesa i od interesa za Ministarstvo odbrane i za preduslov za vaše diskusije, odlučivanje, zauzimanje stavova i razumjevanje situacije.

Drugo, meni se čini da je iz oviz diskusija i pred svih kritika i zahtjeva za dodatnim obrazloženjima, vidljivo da postoji podrška za onaj prijedlog zaključaka koji sam ja predložio i to mi je drago.

Kad je reč o konkretnim pitanjima, ja se nadam da mojim odgovorima neću otvoriti više pitanja nego p...odgovora i ja sno je da se radi o čitavoj i veoma širokoj oblasti i da će zahtjevati dostavljanja i određenih odgovora u pisanoj formi.

Dakle kad je reč o broju pozicija u sistemu odbrane BiH je odlukom Predsjedništva BiH koje je po zakonu nadležno da utvrdi strukturu i organizaciju oružanih snaga BiH, predviđeno 13 pozicija ranga generala. Od toga 7 na institucijama odbrane, na državnom nivou i 6 u dijelu sistema odbrane koji se nalazi u Federaciji BiH i RS. Od toga u RS 2 generalske pozicije, u Vojsci Federacije odnosno u dijelu sistema odbrane u Federacije BiH 4 a od ovih 7 na državnom nivou, 1 u Ministarstvu odbrane, 3 u Zajedničkom štabu BiH i 3 u Operativnoj komandi.

Predsjedničkom odlukom od 24.03.2004.godine, je utvrđena i distribucija i pozicije koje pripadaju predstavnicima generalima iz reda svakog od naroda i po toj distribuciji, dakle i po toj odluci generalima iz reda bošnjačkog naroda je pripalo ili predviđeno je 5 generalskih pozicija, generalima iz srpskog naroda 4 i generalima iz reda hrvatskog naroda 4.

Kad je reč o istoj odluci, odnosno istoj sjednici Predsjedništva koja je održana 24.03.2004. godine donet je zaključak kojim je Predsjedništvo BiH zauzelo stav da se na 7 pozicija u sistemu odbrane koje se nalaze na državnom nivou, neće predlagati i imenovati lica koja se sada ili koja su tog trenutka bila u činu generala. Ta odluka nije sprečavala mogućnost da se na one pozicije koje su u dijelu sistema odbrane na nivou entiteta, predlože lica koja su tada bila u činu generala. Međutim, kada je uslijedilo predlaganje ovih 19 kandidata, i dio pitanja išao u tom pravcu, došlo se do situacije da svi predloženi kandidati, za pozicije na državnom nivou su bil iz reda, odnosno imali čin brigadira, odnosno ekvivalent pukovnika, dok su predlozi koji su došli iz Federalnog ministarstva odbrane iz Federacije, su dakle bili ponovo kandidati sa činom brigadira pukovnika a iz RS su došli predlozi sa lica sa iz tadašnjeg reda generala, dakle s činom generala.

Dakle, ta situacija je rezultat recimo diskrecionog prava nadležnih u Federaciji BiH odnosno u RS i nije suprotna predsedničkoj odluci od 24.marta 2004.godine.

Kad je reč o dokumentima koja su dostavljena, koja su svi kandidati dostavili, koja su prosleđena Komandi ESFOR-a svaki kandidat je dostavio sledeća dokumenta. Prvo, Uverenje o državljanstvu BiH, drugo, Uverenje o nekažnjavanju, odnosno Uverenje da se protiv kandidata ne vodi sudski proces, dalje biografiju, Uverenje o visokoj školskoj spremi, Izjava o spremnosti da lice obavlja dužnosti u sistemu odbrane BiH na svim nivoima i Izjava o opredeljenosti za Dejtonski mirovni sporazum i Izjava o materijalnom statusu svakog od kandidata, dakle finansijska slika svakog od njih. I to su podaci koji su dostavljeni Komandi ESFOR-a.

Kad je reč o kriterijumima koje koristio komadant ESFOR-a u proveri kandidata, onda oni se nalaze u poglavlju XIV uputstva komandanta ESFOR-a stranama koje se bazira na ovlaštenjima koja su data komadantu ESFOR-a u Aneksu Ia Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH i koja kažu da je komadant ESFOR-a vrhovni i krajnji autoritet za tumačenje onih pitanja koja spadaju pod vojni dio Opšteg okvirnog sporazuma.

I ovde su već pročitani da dakle u suštini postoje dvije grupe kriterija. Jedna grupa kriterija su pitanja koja pojedince dovode u situaciju da se povezuje za ratne zločine i prema tom uputstvu, takva lica se odmah udaljavaju iz oružanih snaga.

I druga grupa kriterija se tiče političkog djelovanja članstvo u političkim strankama, ne dozvoljenih ekonomskih ili finansijskih aktivnosti pa do izjava koje se mogu tretirati kao iskazivanje nelojalnosti prema Ustavu BiH i prema BiH kao državi.

Ja bih želio reći prema onome, tumačenjima koja su dostavljena Ministarstvu odbrane, da u ovom slučaju se radilo o provjeri koja je bila striktnija nego ranije, jer je istina da su lica i ranije prolazila kroz ovu provjeru i da je ona uključivala aktivnosti od 1992.godine pa do dana provjere. Dakle, ne odnosi se samo na ratnu aktivnost ili na aktivnosti vezane za rat, već i za ponašanja, izjave, činjenja i ne činjenja tokom službe za svakog od kandidata i u ovom dejtonskom periodu.

Kad je reč o 4 kandidata, ja razumijem da su ovo četiri imenovana i četiri lica koja su prošla najrigorozniju provjeru od svih lica koja se nalaze trenutno profesionalnoj vojnoj službi ili sistemu odbrane i sa te strane bih rekao da je vrlo vjerovatno da nema elemenata koji za ova četiri kandidata mogu da ukažu da su na bilo koji način politički aktivni, da su članovi političkih partija ili da spadaju u bilo koju od kategorija koje su u Uputstvu sporne i koje su u nadležnosti komandanta ESFOR-a i ja o njima razmišljam, a bilo mi je drago da tako svi mi u BiH razmišljamo kako o ljudima koji su vjerovatno naj uslovno rečeno najčišći, najpouzdaniji u tom našem sistemu i mislim da je to dobro.

Ko stoji iza kandidata? Kandidate su predlagala dva ministarstva. Ministarstvo odbrane RS, Federalno ministarstvo odbrane s tim da je s kandidatima obavljan razgovor na temu da predstoji jedna provjera koja je rigorozna i to je iskustvo koje sam ja prošao i već prije imenovanja generala je bilo najava da će biti isto tako ili po istim kriterijima

provjere za visoku pozicionirana lica u sistemu odbrane. I s te strane, svaki kandidat, a posebno budući kandidati će biti svjesni da kandidovanjem za ovakve pozicije mogu biti dovedeni u situaciju da ne prođu, uz tumačenja takva kakva su u ovom trenutku, ali da je to stvar na neki način ličnog rizika i spremnosti da se uđe u takvu jednu proceduru čiji ishod ako je pozitivan omogućava da kredibilno obavljaju najodgovornije dužnosti u sistemu odbrane.

Kad je reč o pitanju iz ove grupe oko četiri kandidata koji su dostavljeni iz reda hrvatskog nroda, ja bh rekao da je u ovom slučaju jedino obzirom da je bilo predloženo u prvoj varijanti da za svaku poziciju se predlože po dva kandidata, a dakle generalima iz reda hrvatskog naroda pripada četiri pozicije, dakle bilo je očekivano da se predloži osam kandidata. Prvi kandidat i rezervni upravo da bi se izbjegla situacija da ostanemo bez eventualno kandidata za određenu poziciju. Međutim, iz nekih razloga Ministarstvo odbrane BiH iz Federalnog ministarstva je dobilo samo po jednog kandidata za svaku od četiri moguće pozicije.

Ja razumijem dakle da četiri kandidata o kojima danas ćemo nadam se glasati ovde, će biti ako budu raspoređeni upravo na one funkcije ili na one položaje za koje su bili i predloženi. Dakle, niti jedan od njih ako bude, ako dobije potvrdu, ovog Doma neće zauzeti nečije tuđe mjesto ili mjesto za koje je bio predložen neki drugi kandidat, već samo će biti postavljeni na one pozicije za koje su bili u početnoj varijanti i predloženi. Na taj način se ostavlja mogućnost da u drugom krugu provjere za šest lica koja su u onoj kategoriji za koju još uvek traje provera, ako neki od njih dobije pozitivan odgovor i saglasnost u narednoj proceduri, oni će dakle biti u mogućnosti da budu potvrđeni i postavljeni na one funkcije za koje su prvobitnom osnovnom predlogu od 5.aprila bili i nominovani.

Kad je reč o delu odluke komadanta ESFOR-a o penzionisanju, ona je bila predmet prepiske i moje prema komadantu ESFOR-a i najnovije, rezultat toga i instrukcija koja je ili naređenje koje je dostavljeno Federalnom ministarstvu odbrane, jeste takvo da je pravo na penzionisanje ili penzioni staž, pravo koje je stečeno pravo kao takvo i ne može biti ukinuto administrativnom odlukom komadanta ESFOR-a. Dakle, ova lica mi imamo obavezu i ja i federalni ministar odbrane da provedemo proceduru oko otpuštanja ali neće biti oduzet penzioni staž, niti će biti administrativnom mjerom, odlukom navedeno da nemaju pravo na penzionisanje. Drugi je problem to, što ta lica nemaju dovoljno godina za ostvarivanje penzije, prema važećim zakonima itd. ali ono što je razlika prmena u odnosu na prvu odluku komadanta ESFOR-a dakle jeste to da administrativnom odlukom ne može se definitivno oduzeti stečeno pravo iz radnog odnosa.

Kad je reč o novim kandidatima, dakle postoji potreba da se dostave predlozi kandidata za devet pozicija, odnosno za osam pozicija da budem precizniji i u tom smislu je Ministarstvo odbrane RS dostavilo dva kandidata za sada vezano za poziciju načelnika Generalštaba RS obzirom da je kandidat Cvjetko Savić, odlukom Visokog predstavnika od 16.04. smjenjen sa te dužnosti i oni su ranije dostavili nova dva kandidata i ta dva kandidata su u proceduri provjere u Komandi ESFOR-a.

Kad je reč o ostalim pozicijama činjenica je da je ministar odbrane Federacije BiH pripremio predlog novih kandidata i ja očekujem da oni budu dostavljeni u Ministarstvo odbrane BiH do kraja ove sedmice ako bude to sve se odvijalo po planu. Iste strane, čim primimo dokumentaciju, mi ćemo Ministarstvu odbrane BiH provjeriti kompletnost dokumentacije, poučeni iskustvom iz ovog prvog kruga, tražićemo dodatna informacije, ako budemo već smatrali za potrebno da ona lica i za one elemente iz bilo kojeg od dokumenata za koje se ukaže potreba, i nakon toga ćemo dostaviti Komandi ESFOR-a na novi krug provjere.

Ja se nadam da će ovaj puta biti manji broj, ili da uopšte neće biti odbijenih kandidata, što bi onda sve nas dovelo u poziciju da se bavimo suštinskim pitanjima reforme da ne moramo da razgovaramo i ovim temama o kojima razgovaramo nakon ovog prvog kruga. Ja ne mogu odgovorno utvrditi koji je rok, kada će biti imenovani svi generali u sistemu odbrane BiH, zbog toga što dio tog procesa van moje kontrole i odnosi se na rezultate provjere. Ako bi se ponovili ponovo negativni rezultati provjere nakon drugog kruga, moralo bi se ići ne znam, u dalju proceduru, dakle ja ne bih ovde sebi dao za pravo da govorim o konkretnom roku, ali u svakom slučaju naš cilj jeste da popunimo i Zajednički štab i Operativnu komandu prije Samita u Istanbulu.

Šta se dobija sa imenovanjem ova četiri kandidata? Dobija se mogućnost da, pošto su oni svi na državnom nivou, dobiva se mogućnost da imamo lica i u Zajedničkom štabu BiH i u Operativnoj komandi na rukovodećim funkcijama a to onda dalje omogućava da se ide u proceduru popunjavanja te dvije institucije i uz pretpostavku da će u narednom periodu doći do imenovanja i ostalih lica iz te dvije institucije, odnosno komande, to bi onda omogućilo da proces se odvija i dalje.

Kad je reč o budućnosti reformi, ja bih želio da se o reformama razmišlja na način da je ovo početak procesa za koji mi se čini da neće imati kraja. Moderne države u okruženju koje se ovako brzo mijenja kao što se mijenja, pa čak i najbogatije imaju problema da uskalde svoje bezbednosne potrebe i bezbednosne sisteme, sa stvarnim okruženjem i rofmalni dio reformi dakle ima za cilj da se urade i ispune koraci koji su usvojeni od strane Sjevernoatlanskog Vijeća NATO-a u decembru prošle godine, i da odredi određene mjere, pokazatelje stanja našeg sistema do 28.06.ove godine do Samita NATO-a u Istanbulu ali iza toga se nastavlja vrlo ozbiljan proces i popunjavanja institucija i osposobljavanja lica koja su zaposlena u tim institucijama pa do izrade čitavog niza dokumenata, akata, procedura, uvježbavanja i svega ostaloga da taj sistem može funcionisati. Dakle, ja bih rekao da je Istanbul samo jedna od prolaznih tačaka u čitavom ovom procesu za koji ja eto slobodan sam reći da mi se čini da će biti vječita tema i da se neće ponavljati sistem iz hladnog rata kad sistemi odbrane su bili stabilni i godinama nisu mijenjani, ovde se radi o stalnim promjenama.

Kakve su naše procjene naših mogućnosti na Istambulskom samitu? Poznato je da postoje dvije grupe uslova i prema sadašnjim signalima koji dolaze iz Brisela odnosno vlada članica NATO-a koje su te koje mogu i da odlučuju i koje će odlučivati o tome kakav smo mi kandidat, praktično postoji gotovo koncenzus o tome da ovaj naš reformski dio i tehnički dio se odvija odgovarajućom brzinom i da BiH već sad ima sistem koji je

po mnogim elementima ravnopravan ili čak po nekim elementima bolji od nekih država koje su već dosta dugo u Partnerstvu za mir, i da će odlučujući te prilikom odlučivanja biti ocjena odnosa BiH do obaveza prema Međunarodnom sudu za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji. I s te strane, ja sam spreman i to mogu i ovde reći da izjavim da prihvatim mogućnost i da pored svih napora i svega ovoga što se radi da ne budemo pozvani za prijem u Partnerstvo za mir jer to nije stvar naše volje nego je stvar diskrecionog prava i suverene volje 26 vlada država članica NATO-a.

I na kraju bilo je nekoliko pitanja vezano za obaveze ovog Doma u smislu pomoći za ubrzavanje reformi. Mislim da je dobro da se kaže da od svih onih 14 ili zavisi kako se broji uslova, vezanih za reformu odbrane, prvi uslov koji je bio ispunjen je bio ispunjen s vaše strane kroz formiranje Zajedničke komisije ili odbora za odbranu i bezbednost. I to je već jedan od pokazatelja i odnosa ovog Doma do reformi. Ja sam imao priliku da tri puta se pojavljujem pred Zajedničkim odborom i da tumačim i objašnjavam i odgovaram na pitanja vezano za reformu i to je ono što ja mislim da je bitno za vas.

Ono drugo što je bitno, jeste da je ustvari ostalo vrlo malo obaveza koje se tiču Parlamentarne skupštine neposredno. Dakle, biće nadam se samo još jedan krug ovakve rasprave vezano za imenovanje preostalih generala i vjerovatno će biti potrebe da se izjasni o nekoliko zakona odnosno podzakonskih akata koje tretiraju pitanja prisustva stranih oružanih snaga na teritoriji BiH, na osnovu Bilateralnog ili drugog ugovora koji nije po osnovi Dejtonskog mirovnog ugovora i po pitanju angažovanja oružanih snaga BiH van teritorije BiH.

Dakle, ja sa zadovoljstvom mogu reći da nema puno obaveza ili potrebe da ovaj Dom na neki dodatni ili poseban način sem redovne procedure podržava proces reformi odbrane BiH. Ja se zahvaljujem.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu ministru Radovanoviću, na ovom zaista iscrpnom i kompetentnom završnom izlaganju. Mislim da nema potrebe komentirati sada ovo njegovo završno izlaganje. Tražila je čini mi se stanku gospođa Palavrić ili riječ ako želite?

Izvolite, hoćete li, ja predlažem dakle slijedeći način zaključivanja, prije pauze, dozvolite mi ako može. Znači zaključili smo raspravu. Imamo zahtjeve da se zaključci u pisanom formi podijele. Ja cijenim da je bilo kvalitetne rasprave i kvalitetnih prijedloga zaključaka i da moramo uvažiti zahtjeve da ih raspravimo i da se izjasnimo o njima.

Kao što vidimo ni jedan klub nije doveo u pitanje ovu listu. Ja predlažem da se prije stanke mi izjasnimo o odluci Predsjedništva i potvrdimo ovu listu, a ne zaključujemo točku dnevnog reda, nego da nastavimo ovaj, sa izjašnjavanjem o zaključcima nakon stanke. To je moj prijedlog. Mislim da je konstruktivan, Kolegija ustvari koji Kolegij prihvaća i onda bi još se odredili o dužini stajanja stanke. Sada je 15 do 1, jedno sat, možda bi mogli nastaviti 15 do 2.

Tražio je riječ gospodin Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

...htio predložiti predsjedavajući možda da s obzirom na ove zaključke, možda da zaključke damo komisiji, jer smo do sada ovaj, često tako radili. Da damo komisiji i da komisija na sledećoj sjednici, jer oni se ne tiću, tiću se ustvari ali nisu vezani za ovu odluku o ovoj četvorici.

MARTIN RAGUŽ

Možemo li raspraviti o tome kad budemo dobili poslije, to može biti jedan od prijedloga. Ja mislim, oprostite gospodine Lagumdžija, mislim da sam zaista dao jedan prijedlog koji može zadovoljiti cjelokupnu raspravu. Nakon stanke možemo se odlučiti kako ćemo tretirati zaključke. Ja mislim kao predsjedatelj da danas moramo osim potvrde ove odluke, poručiti nešto javnosti i nadležnim institucijama, a hoće li se dodatno još voditi rasprava u komisiji, to ne treba isključiti. Tako da ništa nije isključeno. Predlažem da se sad izjasnimo o odluci, a da nastavimo nakon stanke o svemu ostalom. Možemo li tako? Hvala lijepo.

Molim zastupnike samo malo, da se glasovanjem izjasne o Odluci Predsjedništva o utvrđivanju liste kandidata za generalske pozicije u institucijama obrane BiH i glasujte sad.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ponovo, ponovo glasajte imate vrijeme još

MARTIN RAGUŽ

Molim vas, moramo se dogovoriti ovaj, da znak za ovo vrijeme dajem ja i da to poštujemo. Hvala lijepo. Molim vas da glasujete ponovo.

Glasujte sad.

Dobro, konstatiram da je sa 36 glasova za, 1 protiv, 1 suzdržan, sa dovoljnom entitetskom većinom Zastupnički dom potvrdio Odluku Predsjedništva o imenovanju kandidata za generalske pozicije u institucijama obrane BiH i to za pod:

1. Brigadir Rizo Pleh, na dužnost generalnog inspektora u Ministarstvu obrane BiH,
2. Pukovnik Miladin Miložić, na dužnost zamjenika načelnika Zajedničkog štaba BiH za resurse,
3. Pukovnik Mirko Tepšić, na dužnost zamjenika komadanta Operativne komande za operacije i pod
4. Brigadir Sakib Forić, na dužnost zamjenika komadanta Operativne komande za resurse.

Ja se zahvaljujem zastupnicima, zahvaljujem se ministru Radovanoviću. Želim mu uspješan nastup u Briselu sutra i određujem stanku do 15 do 2. hvala lijepo.

...Dnevnog reda. Evo ja sam se dodatno konsultirao sa Kolegijem i unutar Kolegija i naša je procjena da su svi zaključci koji su ovde podneseni ozbiljni i da ili traže jednu sadržajnu raspravu i preciziranje teksta, što bi nam oduzelo previše vremena a Kolegij zbog toga predlaže da ove zaključke usmjerimo na komisiju, da nam ih do naredne sjednice pripremi i da ih onda usvojimo kao posebnu točku dnevnog reda. Ja mislim, da je to konstruktivan zaključak. Imamo još zakona i ako ste suglasni, to ne uskraćuje mogućnost da naredni put također raspravimo tu situaciju ali mislim da ovo bi mogli prihvatiti.

Gospodin Ćeman.

MIRSAD ĆEMAN

....mislim da je svaka na mjestu, ali obzirom da se ovde ćulo nekoliko opaski i u kontekstu ljudskih prava određenih kategorija ljudi, možda bi imalo smisla vidjeti da li i Komisija za ljudska prava ima tu nekog posla. Samo toliko.

MARTIN RAGUŽ

Zorić,

VINKO ZORIĆ

Evo ja također podržavam dakle da ovo ide na komisiju, ali ne bi možda bilo loše u ovom kontekstu da ide na obe komisije i da se ovaj, ja sam malo gledao ove zaključke, ovo nema predlagača ona tri zaključka, molim, ja bih recimo i naš klub bidira u barem dva. Dakle, dobro bi bilo da je i on tu i da bude na komisiji kad se dira u prijedloge zaključka.

MARTIN RAGUŽ

Predlažem da zaključke dostavimo i Komisiji zajedničkoj, Komisiji za ljudska prava neka nam oni pojedinačno dostave, ne obavezuje ih to, ovaj, mi ćemo naredni put znači razmotriti njihova izvješća o ovim zaključcima. Možemo li tako? Trebamo li glasovati? Molim vas glasovat ćemo. Zajednička komisija za obranu i sigurnost, jer je ona i razmatrala ovaj kao nadležna.

Molim vas da se ipak izjasnite. Glasujte sad.

Sa 26 glasova za, 19 iz Federacije, 7 iz RS-a, 1 protiv, 2 suzdržana.

Konstatiram da je Zastupnički dom prihvatio zaključke, da, zaključak da se zaključci, njih 7 ukupno koji su prezentirani u raspravu povodom treće točke dnevnog reda upute na Zajedničku komisiju za obranu i sigurnost i Komisiju za ljudska prava i da

nam te komisije za narednu sjednicu, molim vas ovo je zaključak, da ne odgađamo, pripreme izvješće po ovim zaključcima. Hvala lijepo.

Prelazimo na četvrtu točku dnevnog reda, to je

Ad.4. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača, po žurnom postupku procedura po članku 104.Poslovnika

Prijedlog zakona sa zahtjevom za skraćeni postpak, dostavljen vam je 4. ovog mjeseca. Vi ste Prijedlog zakona dobili. Ovde se radi o odobravanju procedure.

Ima li prijavljenih za raspravu? Nema. Zaključujem raspravu. Molim Dom da se izjasni o zahtjevu Vijeća ministara, razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača po članku 104. Poslovnika.

Molim vas da glasujete sad.

Dakle konstatiram da je jednoglasno, sa 28 glasova za, Zastupnički dom prihvatio zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača po žurnom postupku, sukladno članku 104. Poslovnika. Zahvaljujem se zastupnicima.

Prelazimo na točku pet, to je

Ad.5. Prijedlog zakona o Visokom sudbenom tužiteljstvu vijeću BiH, u prvom čitanju

Na 32. sjednici Dom je usvojio proceduru po članuku 104. Ustavno-pravna komisija je dostavila mišljenje 16.04. Ustavno-pravna komisija kao nadležna nam je dostavila mišljenje 4. ovog mjeseca. Radi se o prvom čitanju. Komisija kao nadležna je usvojila 12 amandmana. Poslije izvješća Ustavno-pravne komisije dobili smo amandman zastupnika Ive Mire Jovića koji pobija amandman VII komisije i predlaže izmjenu članka 72. Prijedloga zakona.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. U ime komisije, molim

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Imaju dva amandmana Ive Mire Jovića i Petra Kunića

MARTIN RAGUŽ

Ovde u ovom dijelu, molim vas da mi se dostavi amandman Petra Kunića ako je dostavljen na vrijeme, a jeste izgleda. Znači, imamo dva amandmana gospodina Ive Mire Jovića na članak 72. Prijedloga zakona i gospodina Petra Kunića na članak 18. Prijedloga zakona. U ime Ustavno-pravne komisije, riječ je tražio predsjedatelj, gospodin Mirsad Ćeman. Izvolite.

MIRSAD ĆEMAN

Hvala lijepa predsjedavajući. Hvala lijepa dakle gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege. U pisanom izvještaju komisije koji smo dobili, komisija je rekla ono što je imala reći i ja mislim da je korektno samo da ukažem na nekoliko hajde da kažem tehničkih grešaka koje su se potkrale i da molim da to uvažite. Dakle u dvije uvodne rečenice, ovaj prije samih amandmana, nedostaje riječ zakona, Prijedlog zakona o Visokom sudskom i Tužilačkom vijeću, a u amandmanu V je riječ o pravopisnoj ovaj, na ovo sam htio ukazati samo zato evo, i koliko god se pazi na ove stvari, promakne. A inače što se tiče zakona kao takvoga komisija je kao što ste vidjeli, a danas mi govorimo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju, podržala principe predloženoga zakona, naravno možda neke amandmane o kojima evo čuli smo ima i osporavanja ali o kojima je postigla visok stepen saglasnosti. Dakle, uz ukazivanje na ove tehničke greške, prijedlog je komisije da se zakon naravno usvoji. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Ćemanu. Ko se javlja za riječ? Nema prijavljenih za raspravu.

Molim Zastupnički dom da se izjasni u prvom čitanju o Prijedlogu zakona o Visokom sudbenom i Tužiteljskom vijeću.

Glasujte sad.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ponovi glasanje. Neko je dao ranije glas.

MARTIN RAGUŽ

Dobro, ponovićemo iako je jednoglasno već usvojen, ima većinu i od onih koji su glasovali, tako da evo, jednoglasno, nije ništa sporno. Ako prihvaćate, ali mislim da je korektno. Hvala lijepo.

Ja predlažem da se Dom izjasni da li ćemo danas raspravljati i u drugom čitanju.

Molim Dom da se izjasni glasovanjem sad.

Dakle sa 24 glasa za, iz Federacije 20 za, 4 iz RS-a.

Usuglašavamo se o tome da li ćemo, kao Kolegij da li ćemo ići na drugo čitanje. Dobro, sačekajte malo molim vas, ispričavam se.

Molim zastupnike iz Federacije da se glasovanjem protiv izjasne, sad idemo kontra glasanje.

Glasujte sad, ako ima neko protiv.

Znači bez glasova protiv iz Federacije, podržan prijedlog da idemo u drugo čitanje po ovom zakonu.

Molim zastupnike iz RS-a da glasuju o ovom zahtjevu za drugo čitanje, kontra prijedlog, glasujte sad.

Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Želim kažem samo da je razlog zašto glasam protiv, zato što nema predlagača amandmana, da ga obrazloži molim lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Dobro, zahvaljujem se gospodinu Špiriću. Mi smo prihvatili dakle da se danas vodi rasprava i u drugom čitanju o Prijedlogu zakona o Visokom sudbenom i Tužiteljskom vijeću BiH.

Ja otvaram raspravu o amandmanima koje su podnijeli zastupnik Ivo Miro Jović i gospodin Petar Kunić. Ko se javlja za raspravu? Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Molim vas da se izjasnimo prvo o amandmanu Petra Kunića, pošto je on amandman na članak 18.

Prvo, molim vas da se izjasnite glasovanjem sad.

Znači, i ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

Gospodin Petar Kunić ima alternativu u ovom amandmanu za član 1. Mislim da je, da znam da je tako bilo jednostavno Pravnoj komisiji. Molim vas, da se, imate li pred sobom ovaj amandman.

Molim vas da se izjasnite sada o alternativu za ovaj amandman koji je podnio Petar Kunić.

Glasujte sad.

Znači ovaj amandman gospodina Petra Kunića nije dobio potrebitu većinu.

Prelazimo o izjašnjavaanju o amandmanu Ive Mire Jovića. To je amandman na članak 72. Prijedloga zakona. Molim vas da se glasovanjem izjasnite o amandmanu Ive Mire Jovića.

Molim vas da glasujete sad.

Sa 15 glasova za, protiv 6, 7 suzdržanih, sa 10 iz Federacije, 5 iz RS-a, konstatiram da je amandman prošao.

Molim vas da se sada izjasnimo o Prijedlogu zakona o Visokom sudbenom i Tužiteljskom vijeću i u drugom čitanju. Molim Zastupnički dom da se izjasni.

Glasujte sad.

Sa 30 glasova za, nitko protiv, 1 suzdržan, konstatiram i dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Zastupnički dom usvojio Prijedlog zakona o Visokom i sudbenom i Tužiteljskom vijeću BiH i u prvom i u drugom čitanju. Zahvaljujem se zastupnicima.

Prelazimo na točku šest, to je

Ad.6. Prijedlog zakona o parničkom postupku pred Sudom BiH u prvom čitanju

Također kao i kod prethodnog zakona na 31.sjednici smo usvojili zahtjev Vijeća ministara 32. sjednici za proceduru po članku 104. Nadležno je Ustavno-pravno povjerenstvo. Njegovo mišljenje smo dobili 16.4. o ustavno-pravnom osnovu a Izvješće 4.svibnja. U komisijskoj fazi nije bilo amandmana.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. ko se javlja za raspravu? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu.

Molim Zastupnički dom da se glasovanjem izjasni o Prijedlogu zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH u prvom čitanju.

Glasujte sad.

Konstatiram da smo jednoglasno sa 32 glasa za, bez glasova protiv, bez glasova suzdržanih, usvojili Prijedlog zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH u prvom čitanju.

Molim Dom da se izjasni da li ćemo danas raspravljati o ovom zakonu i u drugom čitanju.

Glasujte sad.

Sa 31 glasom za, 1 suzdržanim, nitko protiv, prihvatili smo da se Dom izjasni u drugom čitanju o ovom zakonu.

Pošto nije bilo amandmana, molim vas da se u cjelini izjasnimo o ovom zakonu i u drugom čitanju.

Glasujte sad.

Konstatiram da je Zastupnički dom jednoglasno sa 32 glasa za, nitko protiv, nitko suzdržan usvojio Prijedlog zakona o parničkom postupku pred Sudom BiH i u drugom čitanju. Zahvaljujem vam se.

Prelazimo na sedmu točku, to je

Ad. 7. Prijedlog zakona o postupku medijacije u prvom čitanju

I ovaj zakonski prijedlog je išao po članku 104. Mišljenje Ustavno-pravne komisije kao nadležne dobili smo 4. svibnja. Komisije je usvojila 12 amandmana. U plenarnoj fazi pozivom na članak 94. točka 3a) dobili smo amandman zastupnika Selima Bešlagića.

Ja otvaram raspravu o Prijedlogu zakona o postupku medijacije u prvom čitanju.

Za riječ se javio predsjedatelj Ustavno-pravne komisije gospodin Mirsad Čeman, izvolite.

MIRSAD ČEMAN

Možda u ime kolegice i kolege gospodo, predsjedavajući možda u ime Ustavno-pravne komisije nema potrebe bilo šta reći. U izvještaju je napisano šta je rečeno. Ja dakle ovaj, pozivam se na taj izvještaj. U svakom slučaju želim ipak u svom ličnom da kažem kapacitetu kao poslanik da samo dvije, tri stvari naglasim kad je riječ o ovome zakonu.

Zakon je potrebno donijeti jer je predviđen izmeđuostalog evo, ovaj postupak medijacije, izmeđuostalog evo i Zakonom o parničnom postupku pred Sudom BiH, drugim zakonima na entitetskom nivou i slično, prema tome da bi se jedna proceduralna, procesna da kažem mogućnost strankama u sporu pružila, kao mogućnost i za korištenje pozitivnih stvari jedne takve mogućnosti potrebno je donijeti ovaj zakon.

U vezi sa zakonom i principima na kojima je zasnovan, bilo je istini za volju i u okviru Ustavno-pravne komisije različitih dilema od kojih su neke evo i konkretnih prijedloga za poboljšanje teksta koje su evo i ugrađene u sami izvještaj odnosno usvojene amandmane.

Ja lično sam imao jednu dilemu koju nisam istini za volju izrazio kroz amandmane sve, ali jedan značajan broj mojih amandmana je usvojen i ja se zahvaljujem kolegama u Ustavno-pravnoj komisiji na takvom pristupu. Jedna od dilema bila je kod mene samo to, ja ne dovodim dakle zakon i njegova načela u pitanje ali želim je podijeliti jednostavno čisto iz stručnoga ugla posmatrajući. Naime, nije sporno da treba imati listu medijatora. Nije sporno da se i za ovu oblast mogu formirati udruženja, evo od kojih neka su već formirana, odnosno imamo formirano udruženje. Moja lična dilema profesionalne naravi, odnosno stručne naravi je bila da li listu medijatora treba da dobivamo kroz Udruženje građana ili pak listu medijatora treba dobiti na bazi akta određenog državnog organa poput recimo liste ovaj, kako se to kaže određenih eksperata, stručnjaka u nekim oblastima čije se usluge da kažem također koriste u sudskim postupcima itd. Neka od razmišljanja su bila da bi možda rješenje moglo biti, da to bude akt recimo ministarstva koje će uvažavajući činjenicu da su se neki stručni ljudi u BiH u međuvremenu osposobili za taj osjetljiv posao, vrlo važan posao, da su istovremeno formirali udruženje za tu

oblast i eventualno verifikacija toga sa nivoa recimo Ministarstva pravde ili nekog državnog organa bi bila po meni značajniji pristup, negoli eventualno kao što je predloženo u zakonu.

Ali, imajući u vidu činjenicu naime, da zakon je zaista što prije potrebno donijeti, da bi se iskoristile pozitivne strane ovoga pristupa koji je ako hoćete, mada ne potpuno nov institut u našoj zemlji, jer smo mi ranije u oblasti recimo ovaj, poročičnoga prava ili u nekim čak građanskim pitanjima na nižim nivoima prije negoli se dođe u sudski postupak imali neku vrstu medijacije kroz mirovna vijeća ili pokušaj mirenja itd. dakle ne radi se potpuno o novom institutu ali sad je novina u tome što je ovaj, akt koji se u okviru ovoga i uz pomoć medijatora postigne, sporazum koji se postigne istovremeno i izvršni naslov, u tome je značaj ovoga, prema tome pošto nije riječ o potpuno novoj instituciji, a potrebno je iskoristiti njegove prednosti, plediram na to, da danas uložimo napor i da se zakon usvoji.

Istini za volju, neke od dilema koje su kolege i pred uložene amandmane ovaj, podastrli jesu razlog da se možda po malo razmisli nanovo i u onim relacijama u kojima se na Ustavno-pravnoj komisiji razgovaralo, a da se isto tako ovaj, razmisli o novim možda dodatnim argumentima u prilog nekih rješenja koja sad kontriraju onome što je u Ustavno-pravnoj komisiji usvojeno. Pošto ja trenutno govorim dakle, u ličnom kapacitetu a ne ovaj, braneći ovaj, Izvještaj Ustavno-pravne komisije, moram kazati da je isto tako i u tom svojstvu Ustavno-pravna komisija ipak vrlo pažljivo zakon ovaj analizirala, čak odlagala raspravu, pokušala pridobiti novu argumentaciju za neke stavove, kontra stavove itd. što znači da je učinila jedan vrlo, vrlo ozbiljan napor u svemu tome.

Završavajući dakle, ovu diskusiju čini mi se da ima smisla bar možda sad prije svega učiniti napor da do zakona danas dođemo, kako se ne bi ovo važno pitanje i jedan dio zakona ovaj, o parničnom postupku faktički izbacio iz primjene, odnosno kako ne bi stupio na snagu, odnosno kako ne bi realno mogao primjenjiv, iako je stupio na snagu.

Eto, to sam želio reći kao poslanik. Amandmani koji su uloženi nisu dakle bez osnova, nisu bez osnova na neki način, mada mi smo u komisiji pokušali razmišljati na jedan opći način i na način koji istovremeno potvrđuje da je Zakon o medijaciji leks specijalis na neki način u odnosu prema Zakonu o parničnom postupku ali zakon kojim bi se prenošenje nadležnosti iz ove oblasti na udruženje iz ove oblasti bi opet bio leks specijalis prema ovom leks specijalis zakonu. Možda, stoji argument i ja zaista moram to iskazati ovdje, da ne bi trebalo ovaj, kažem možda stoji argument i na to treba obratiti pažnju i posebno očekujem od kolega koji su se bavili ovim pitanjem, sad ovim zakonom predlagati ponovo donošenje drugog zakona. Možda ovo nije do kraja dosljedno, ali čini mi se da znači kompliciranje dalje zakonodavne procedure.

Ovim sam samo želio ukazati na i pozvati kolege da na ovo pitanje obrate dužnu pažnju, kako bi smo došli zaista do kvalitetnog zakona. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Čemanu. Slijedeći je gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodo, predsjedavajući, kolege poslanici, ovaj, želim da kažem prvo da što se tiče postupka medijacije, on nije sporan. Dakle, medijacija je potrebna i to niko ne spori. Ono što jeste sporno, a čini mi se da se može tumačiti i kao princip mada nije predlagač ga predložio kao princip, jeste način na koji će se obavljati ti poslovi o kojima je na neki način govorio ili koji se u većem dijelu dotakao i gospodin Čeman.

Naime, prva varijanta zakona na koju se amandmanima pokušava vratiti i gospodin Bešlić, podrazumjeva da mi ovim zakonom definišemo odmah udruženje ili instituciju koja će se sa tim baviti. To je za mene apsolutno ne prihvatljivo. Dakle, ja polazim od toga evo, uzeću samo jedan primjer, ja sam predložio Zakon o auto moto savezu BiH koji nije prošao na principima u komisiji. Obrazloženje, da se radi o Udruženju građana, znači da se, jeste principi ali nije kas...da se radi o Udruženju građana koje, čija se uloga i način formiranja definiše Zakonom o udruženjima i fondacijama, a da poslove koje taj savez može obavljati povjerava država posebnim propisom. Dakle, država te poslove daje u nadležnost neke, da li te ili neke druge institucije posebnim zakonom. Ja sam to prihvatio kao tako iako smatram da nije to dosljedno s ozbirom da Zakon o crvenom krstu nije na takav način, iako se radi o udruženju, nije na takav način to definisano.

Ovde se zakonom predviđa da postojeće udruženje medijatora, koje se formiralo ne bitno od koga, dakle govorim o prvoj varijanti zakona, je bilo predviđeno da ono praktično i obavlja ove poslove medijacije. Odnosno da ono predlaže medijatore. Zašto ja to ne mogu prihvatiti?

Prvo, ne mogu prihvatiti zato što je to udruženje direktno radilo znači na kreiranju ovog zakona i sebe postavilo u zakon, pa je čak u članu 31. sebe ovaj, dalo sebi za pravo da ono utvrđuje program obuke za medijatore i druge neke organizacije, znači ne država, ne ministarstvo, nego ovo isto udruženje, koje na takav način vrši selekciju odmah u startu mogućih medijatora. Član 33. prve varijante zakona je predložio čak i odredbu kojom se daje rok od 90 dana udruženju da donese potrebne akte, pazite, nije ovo zakon o udruženju medijatora, nego zakon o postupku medijacije. Ne možemo mi ovim zakonom nalagati udruženju šta ono treba da uradi. To je, apsolutno ne prihvatljivo.

Ono što je, također, ne prihvatljivo za mene jeste činjenica da ja nemam nikakve podatke od tog udruženja, pa ne znam i da li je pokrilo čitavu teritoriju BiH. Ne znam ni koliko ima medijatora i gdje se oni nalaze. Ne znam, ni ako hoćete ni nacionalnu strukturu medijatora koji imaju centre itd. Zbog svega ovoga, mi ćemo podržati zakon u principima i nećemo glasati za amandmane gospodina Bešlića, a moram reći, naravno nećete me pogrešno razumjeti, ovo nije nikakva prijetnja, ukoliko se daju poslovi ovim zakonom tom udruženju, mi nećemo podržati zakon, bez obzira na sve prednosti i potpunu svjesnost da nam je potreban postupak medijacije. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Novakoviću. Ko želi dalje? Gospodin Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ

Vidite, ja mislim da samo treba čitati zakon i ove amandmane koji su bili prihvaćeni na Ustavno-pravnoj komisiji i ovaj prvi tekst koji je bio u prijedlogu, oni predlažu u ovom amandmanu 1. koji je, kaže, poslovi medijacije posebnim zakonom se prenose na udruženje utvrđeno po proceduri tim zakonom. Ja sam predložio da ovim zakonom se uređuju postupci medijacije na teritoriji BiH, a ovo i jeste specijalni zakon o medijaciji. Sad ćete kod ovog zakona imati još jedan zakon o medijaciji. Drugim riječima, na ovaj način vi odugovlačite sa primjenom medijacije. Sad treba sačekati da se napravi novi zakon o primjeni te medijacije.

Drugi amandman koji je bio na član 5. ovdje ima dalje obrazloženje, ja mislim da ne treba ga čitati, samo dajemo koncizno. Ovdje se predlaže da se ne zove udruženje medijatora. Pa kako će se zvati? Pa imate udruženje ribara, udruženje ovih, udruženje onih, pa prema tome, medijacija kao medijacija mora imati svoje udruženje. Iz tih razloga smatramo da upravo ovo udruženje medijatora, koje je rađeno na nivou čitave Bosne i Hercegovine, ja vam to mogu reći. Jer, znam u kontaktima sa ljudima, da su seminari održavani na čitavoj teritoriji, od Mostara, Bihaća, Banja Luke, Tuzle itd. i da su se tamo ljudi dogovarali oko tih medijacija.

Prema tome, ja ne mogu staviti udruženje medijatora, a nikada nisam ni bio medijator niti ću biti medijator. Ko može praviti udruženje? Isto kao pravnici što prave svoje udruženje itd.

Iz tih razloga ovaj amandman i ovdje smo rekli ovaj amandman III da se vrati 90 dana, jer ako ono ne bude ovaj zakon je mrtvo slovo na papiru. Neko mora pripremiti sve ovo da bi se ovo moglo promijeniti. Prema tome, ukoliko se usvoji bez ove klauzule, ja vam tvrdim da ovaj zakon će ostati mrtvo slovo na papiru, jer će se, upravo postaviti pitanje ko će sve ovo da pripremi da bi ovaj zakon profunkcionisao.

Prema tome, ja sma predložio amandmane u roku i molim predsjedniče da se i Skupština izjasni oko ovih amandmana. Hvala lijepa.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Bešlagiću. Želi li neko dalje? Ne želi. Zaključujem raspravu. Mi se trebamo prvo odrediti prema Prijedlogu zakona o postupku medijacije u prvom čitanju. Molim Zastupnički dom da se izjasnite o Prijedlogu zakona o postupku medijacije u prvom čitanju.

Glasujte sad.

Jednoglasno sa 31 jednim glasom za, nitko protiv, nitko suzdržan. Prihvatili smo prijedlog zakona o postupku medijacije u prvom čitanju. Hoćemo li se izjasniti da idemo i drugo čitanje?

Molim vas da glasujete hoćemo li se danas izjašnjavati i o drugom čitanju.

Glasujte sad.

Sa 27 za, 4 protiv, nitko suzdržan. Moramo provjeriti entitetsku većinu. Nema, trebali bi ići na usuglašavanje. Nema gospodina Špirića. Ostavit ćemo drugo čitanje za sledeću sjednicu. Hvala lijepo.

Ad.8. Izvješće Povjerenstva za ljudska prava, imigracije i azil o stanju ljudskih prava u predmetu Tržnica Arizona

Izvješće Povjerenstva ste dobili. Povjerenstvo u svezi problema vezanih za Tržnicu Arizona usvojilo određene zaključke i mjere. Prema članku 40. stavak 1. pog g) Povjerenstvo povodom razmatranja peticija u svezi s povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda, usvajajući odgovarajuće mjere, obavještava Dom o usvojenim odlukama.

Sukladno ovoj odredbi Dom ovo izvješće prima znanju i može dati potporu, treba dati potporu mjerama i odlukama koje je Povjerenstvo donijelo.

Međutim, na prošloj sjednici mi smo zbog dužine trajanja odložili razmatranje ove točke dnevnog reda za ovu sjednicu, s obrazloženjem da imamo više vremena za razmatranje ovog izvješća. Evo, mislim da sada imamo prigodu za to. Ja otvaram raspravu o ovom izvješću. Gospođa Sopta.

RUŽA SOPTA

Hvala gospodine predsjedavajući, uvažene kolege, uvažni gosti,

Točno prije godinu dana Komisija za ljudska prava primila je predstavku Udruge Ravno, sa pritužbom da su Distriktu Brčko službena tijela vlasti svojim djelovanjem povrijedila temeljna ljudska prava, u prvom radu pravo na imovinu, pravo na rad, a ja bih rekla i pravo na život.

Rukovođeni ovom predstavkom, Komisija je na svojoj sjednici oformila radnu skupinu koja je bila zadužena da pregleda hrpu materijala koji su već pristigli u Komisiju, a radna skupina, razmatrajući te materijale, došla je do spoznaje da je potrebno dodatnih informacija zatražiti izjašnjavanje službenih tijela vlasti, zatražila je još jedanput mišljenje Udruge Ravno, a poslije iz pregledanih materijala, kojih i nije baš bilo malo, bilo je preko sto prestavki, radna skupina je došla do zaključka da bi bilo dobro na licu mjesta upoznati se sa cijelim slučajem, kažem uvjetno slučajem, jer Tržnica Arizona je više slučajeva, koji se razlikuju i po pravnoj osnovi i po materijalnoj osnovi.

U tom cilju Komisija je negdje u studenom prošle godine posjetila Distrikt Brčko u organizaciji tajništva Komisije, konzultirane su sve strukture vlasti, znači i zakonodavna i izvršna i sudska i policija, izuzev sudske svi su bili okupljeni u prosetorijama općine Brčko, gdje smo obavili razgovor sa svima skupa. Isti dan Komisija je i posjetila Udrugu Ravno na njenoj adresi, također, obavili razgovore i došli smo do vrlo ozbiljnih spoznaja o ozbiljnom kršenju ljudskih prava.

Naime, u prostorijama općine Brčko isplivale su na površinu sve kontradiktornosti, koje su nama bile uočljive u dopisima koje smo dobijali. Naime, tu su se otvorile karte i počelo se razgovarati, odnosno dobili smo dojam da službe između sebe i ako su razmjenjivale izvješća, uopće se nisu razumjele, uopće neki nisu znali da se događa koje kakve, komotno mogu reći ucjene, jer šta se događalo. Moram prije toga reći da su svi istakli i u Udruzi Ravno i u, službene vlasti su istakle da se formiranjem Distrikta u Brčkom učinili znatni pomaci naprijed. Formirana je, izabrana je Skupština, imenovana Vlada, napravljene nekakve reorganizacije u poreskim službama u ostalim službama, tako da se osjetio jedan fini pomak. Svi znamo šta je značila Arizona i od kud joj naziv Arizona i da je ona bila u tom momentu nekakav politički momenat koji je trebao omogućiti zblizavanje ljudi, koji su do jučer bili sukobljeni. Sve je to pozitivno ocijenjeno, sve do momenta kada dolazi do potpisivanja ugovora, odnosno priprema za potpisivanje ugovora sa jednom privatnom firmom Italprojektom, koji pod logičnim izgovorom da se Tržnica Arizona ne može ostati onako kako jeste djelovala, da se uredi.

Svi su to podržavali. I to treba istaći. Međutim, činjenica da nije Tržnica Arizona ni poslovala baš totalno ne uređena. Činjenica je da su svi koji su radili u Tržnici Arizona imali ili bar većina imali radne dozvole, privremene ili stalne i svi su bili obveznici i plaćali svoje obveće prema općini. Kažem, trebalo je urediti Tržnicu Arizona, možda više komunalno, nego nekako drugačije i svi su se u tome slagali.

Međutim, potpisivanjem ugovora sa privatnom firmom Italprojekt, koja se javila na natječaj kakav je, da ne kažem usput da se elementi natječaja i elementi odluka općine da se nisu slagali, sve to, potpisivanjem tog ugovora, dolazi serija kršenja ljudskih prava. Italprojekt je obećao urediti Tržnicu Arizona na onom dijelu koji je društveno vlasništvo, odnosno ja ne bih rekla, upravo bih rekla društveno vlasništvo, zato što je to vlasništvo bilo jedne firme, ali njima je to dodijeljeno i oni tu su trebali uraditi prostor u kojem bi se odvijao cijeli taj proces koji se odvijao na ovom cijelom prostoru Tržnice Arizona. Međutim, nesreća je u tome, obećano je ljudima da mogu nastaviti, odnosno zaključak je općine bo da mogu nastaviti rad do momenta dok se ne izgradi projekat koji je vodio Italprojekt, ali dolazi do jednog momenta gdje privatne firme, ljudi koji imaju objekte privatne sagrađene na privatnoj firmi, uz dozvolu za rad odjedanput im se zabranjuje jednom odlukom Skupštine zabranjuje im se rad i ako, kažem, prethodno je bila odluka da mogu nastaviti rad dok se sukcesivno kako se budu radili ovi objekti da se onda vrši preseljavanje. Dapače, ide se dalje, može se nastaviti raditi još godinu dana ako potpišeš ugovor sa Italprojektom. To provodi inspekcija uz nadležnost policije, kažem možeš nastaviti raditi, ali pod uvjetom da potpišeš ugovor sa Italprojektom. Italprojekt za potpisivanje ugovora traži dvije do pet tisuća maraka. Ljudi moraju potpisivati ugovor ako misle nastaviti raditi. Ako potpišete takav ugovor platite to i možete bez problema

raditi na lokaciji na kojoj jesi. Ako ne potpišete dolazi, izriče vam se zabrana rada i rušenje objekata. Znači, na dva osnova. Prvo riječ je o objektima. Ja sam u prvi tren mislila da se radi o objektima koji su na tom društvenom vlasništvu gdje će raditi taj Italprojekt, ne riječ je i o objektima koji su na privatnom vlasništvu, koji nije na prostoru gdje Italprojekt radi gdje su ljudi privatnim sredstvima napravili svoj objekat, dobili dozvolu za rad, kažem, takom odlukom općine da im se privremene dozvole za rad ili stalne oduzimaju jednim dekretom na tako drastičan način, odnosno prenosi se pravo davanja radnih dozvola na Italprojekt, pod uvjetom da im se plati. To je jedan od momenata.

Drugo, zemljište privatno, prije izuzimanja, prije utvrđivanja od općeg društvenog interesa dodjeljuje se Italprojektu, sklapa se sa Italprojektom ugovor da radi na tom zemljištu objekte koji, ruku na srce, nikakvog legitimiteta ni legaliteta nemaju, jer nije ni izuzeto ni dodijeljeno to zemljište. Znači, potpisuje se ugovor sa poduzećem koji nema faktički ne može dobiti građevinsku dozvolu u momentu rušenja policija, čak u razgovoru sa ljudima u općini iz policije kažu pa meni se čini da nije bilo puno kršenja, puno slučajeva prelaženja ovlasti, kaže možda u par slučajeva, a mi imamo potkrijepljene slike gdje ljudli limaju po dva liječnička uvjerenja, od dva liječnika sa podljevim, pravim premlaćivanjima, dapače, predstojnik, predsjednik Komisije za prestavke i žalbe kaže, da je svojim očima gledao da su svezanog čovjeka tukli. To je već bilo, da se taj momenat, moram napomenuti u tijeku razgovora u Općini, izmijenjale su se krupne riječi da je riječ i korupciji i o štetnom ugovoru i sprega vlasti i privatnika, a da je on poprimio i političku dimenziju, vidlo se da, kad je riječ o naknadnoj odluci o izuzimanju zemljišta, da za tu odluku nisu glasovali predstavnici hrvatskog naroda, znači cijeli slučaj je dobio i političku dimenziju. Nekoliko puta Hrvatska seljačka stranka uputila je otvoreno pismo i ovom prlamentu. Prema tome i to je momenat, koji smo, taj slučaj smo morali početi gledati iz tog kuta. To nas je dovelo do onoga saznanja, koje smo imali i prije ovdje, ali koje je istaknuto i tu, da vlast u Distriktu Brčko nije formirana, sukladno popisu '91. i da su posljedice, vjerojatno svega tog događanja i to.

Naime, popisom '91. 40% su bili Muslimani, sada Bošnjaci, 25,4% Hrvati, 20,8% Srbi, 9,4 jugoslaveni i ostali. U samoj vlasti, nama je istaknuto to samo da Hrvati sudjeluju negdje 3,8 do 4%.

Komisija je poslije toga sažela dojmove, u koji moram priznati bili su u istinu zapanjujući i formirala lje nekakve zaključke. Zaključci su išli, ova podskupina znači, zaključci su na Komisiju za ljudska pava, više manje svi su podržani i odlučili smo a pored toga, da svaki predmet treba pojedinačno razmatrati.

Drugo, da se materijali upute ombudsmenu, jer je to i ostale institucija koja i te kako može im pomoći. Zaključke ste dobili, moža da ih ne brojim sve po redu, ali uglavnom da se cijeli predmet i službene vlasti uključe maksimalno i da se ljudi koliko je moguće obeštete tamo ljudima kojima je oduzeto pravo na rad, da im se omogući da se obeštete tamo gdje su porušeni objekti, a nije malo, to je protor ruševina poslije, da se tu pokuša naći kompromis koliko je najbliže, najlakše moguće da se ljudi obeštete.

Ja sam se zainteresirala neki dan i malo sam htjela vidjeti da li je bilo efekta. Ljudi su u istinu zahvalni i kažu da je i te kako bilo efekta dolaska ove podkomisije i interesiranje Komisije za ljudska prava u ovom slučaju i da je, navodno potpisan neki memorandum, gdje bi općina pojedinačno sa svakim oštećenim sklapala jedan sporazum, pojedinačni, znači svaki i pokušala obešteti koliko je to moguće. Da je riječ o štetnom ugovoru, pokazuju i rezultati štetni ugovor između Italprojekta i, činjenica je isposlovalo se da se ne radi o čvrstim objektima na koje se govorilo, dapače, da su u jednom od lošijeg materijala i na lošiji način rađeni nego objekti koji su rušeni, da je proračun Distrikta Brčko znatno oštećen, jer prihodi koji su se trebali dolaliti, da su nastavili u kontinuitetu raditi oni koji su do igradnje Italprojekta, koji su radili, vjerojatno bi prihod budžea drugačiji, međutim, akcijom policije je zaustavljanje tih radnji, znači proračun je znatno oštećen. Dapače, čak sam stekla, nezvanične informacije da je Italprojekt u nekoj fazi povlačenja, što bi opet oštetilo Distrikt Brčko, jer Distrikt Brčko je bio zadužen za rješavanje nekakvih točaka, koje su u ugovoru napisane, a ako to ne izvrši platiće penale Italprojektu, tako da je to jedan cijeli začarani krug. Istina, Bog stekli smo i dojam da u svemu tome nije ni čist supervizor, dapače da je njegova uloga bila znatna u tome i da ljudi koji su ostali po odlasku supervizora, koji u tom momentu je obavljao tu dužnost, pomalo su bili zatečeni, pomalo, malte ne da su se sami sebi ispričavali i svima nama da su oni to tako morali i da su tako postupili. Ali je činjenica jedno da su ljudska prava znatno narušena, rekla sam kad je riječ o pravo na imovinu pravo na rad, pravo na život, pravo na ugovaranje i traženje načina za preživljavanje.

Kad je riječ, ovo se dogodilo u godini, kada se u cijeloj BiH vršio u istinu intenzivan pomak. Ovdje se ljudi nisu vratili, a kako bi se i vratili ako im je poslana poruka da su drugi put prognani, da im je oduzeta još jedanput imovina koja je već prije bila oduzeta. Da vam kažem samo radi jednog parkiranja, da se oko objekta, oko zemljišta, koje je vlasništvo Hrvata iskpan kanal metar sa metar, da ne bi slučajno neko mogao kamion parkirati tamo. Dapače, policija je uredovala tamo da mora prarkirati tamo gdje je dato zemljište Italprojektu. Mislim to su događanja koja, ja se nadam da bi trebala biti prošlost, koja u istinu mora i ovaj parlament, ako naša komisija posebno i ovaj parlament inzistirati da se ispune do kraja, jer na taj način ćemo vratiti povjerenje tih ljudi tamo, jer inače, nećemo opravdati svoju ulogu ni kao komisija, bojim se ni kao prlament. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se. Ko želi govoriti? Ako ne želi, prije nego što zaključim, ja bih kao predsjedatelj čestitao ovoj radnoj skupini, koju su činili: gospodin Miloš Jovanović, Jusufović i gospođa Sopta, mislim da su uradili, zaista jedan vlliki posao da su pokazali kako i ovaj parlament može pozitivno se odnositi prema zahtjevima građana i ja mislim da ovo izviješće mi trebamo snažno poduprijeti, da ono treba bti proslijeđeno svim relevantnim institucijama, a i kvalitetno medijski popraćeno kao jedna metodologija kako bi se i u drugim slučajevima kad se ljudi i građani obraćaju ovom parlamentu pokazuje da možemo odgovoriti i ako po meni ovo nije ni blizu one razine ugroženosti ljudskih prava koja su se tamo desila. Gospdin Moranjki pa gospodin Jusufović.

MUHAMED MORANJKIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, dame i gospodo,

Pomno sam saslušao izvještaj koji je podnijela gospođa Sopta, vezano za kršenje ljudskih prava u tom dijelu koji se zove Arizona. S obzirom da moje mjesto stanovanja je blizu tog prostora, ja sam bio svjedok mnogih događanja na toj arizoni. Ja mislim da čak gospođa Sopa nije ni rekla kakva je tamo hajdučija sprovedena. To je prava hajdučija, tu su ljudi tučeni, tu su ljudi inkvizicijom progonjeni sa svojih prostora, tu nije bilo nigdje u tom momentu, kada se došlo na takvu scenu, nije bilo razmišljanja da li je to bio učesnik ili slučajni prolaznik, taj bi morao dobiti batine. Tamo su se čule jedno vrijeme i bombe koje su bacane u blizinu itd. Ja, istina ne znam sve ko je to radio, nisam ulazio, ali sam posmatrao neposredno od toga.

Ono što mene zabrinjava kao čovjeka jeste da se stvarno u pojedinim dijelovima zemlje pojavljuju takve pojave, gdje se ne čekaju legalni državni organi da odrade dio svog posla, procedure, ako je, a ja ne sumnjam u tom bila blagovremeno pokrenuta, a onda stupaju na scenu neki mešetari, zloupotrebljavajući silu ove dražve koja se zove policija, zloupotrebljavajući organe kao što su inspekcije itd. i onda tu se svaki dan vrtilo u krug nekoliko mjeseci i ja mislim da ova ocjena koju je dala komisija stoji i ona je najblaže izrečena i ja kao čovjek osuđujem tu pojavu koja se tamo desila na tim prostorima. To treba stvarno otići, vidjeti i doživjeti. Ja sam to doživio. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Munibe, imate riječ.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, zastupnici,

Ja neću mnogo pričati, jer sam i sam učestvovao kao što je rečeno u ovoj podgrupi, ali želim da još jednom podvučem, da na ovom konkretnom slučaju se radi o drastičnom, drastičnom, ponavljam, drastičnom kršenju ljudskih prava, ali ovdje nešto trebamo razlikovati. Ne radi se ovdje o ugrožavanju ljudskih prava i to najvećim dijelom. Do sada su ugrožena ljudska prava predstavnika hrvatskog naroda, a s obzirom da je to imovina baš konkretno tu, s obzirom da mi je ta situacija dobro poznata. Međutim, nastavlja se kršenje ljudskih prava i predstavnika, znači kroz imovinska prava i svaka druga prava predstavnika hrvatskog naroda i predstavnika drugih naroda. Ova rečenica, ona je samo ovlaž, vi ste čuli, da se čuju priče o povlačenju Italprojekta to je sad sve više prisutno i upravo se javlja jedan težak strah ljudi, naročito okolnih općina: Gradačca, Srebrenika pa sve do Bijeljine jednog dijela, ljudi koji su platili sredstva, sasvim je logično da će izgubiti ta sredstva sa povlačenjem te firme.

Ovdje je, očito, da je došlo do upotrebe robusne ili najveće moći i sprege vlasti i predstavnika, mora se reći predstavnika međunarodnih organizacija, odnosno OHR-a koji je prisutan tamo. Ne radi se ovdje o ugrožavanju prava i to treba jasno reći od strane jednog naroda prema drugom narodu, to nije tamo slučaj. Tamo je slučaj da je spregnuta jedna moć određene grupe ili bolje rečeno tamo je poznata situacija, to se, naročito

vidjelo, ovo što je gospođa Ruža rekla na ovom sastanku kad su se počele malo karte otvarati, tamo niko javno, glasno nije smio dugo vremena pomenuti Italprojekt. To je nešto što je ko na Siciliji kad pomenete tamo nešto. Zašto? Zato ko je zaposlen, ako je jednostavno ogriješio se o tu samu riječ tu Italprojekat, gubio je posao, gubio je mnogo šta. Sada je nešto situacija bolja. Sada se stvar odmotava. U kom pravcu će ovo sve ići? Ovdje bi se moglo pričati danima i mjesecima i o konkretnim pitanjima i o onome što je rađeno.

Međutim, najdrastičniji slučaj da u jednoj državi se mogu dati tako snažna javna ovlaštenja jednoj firmi, zamislite. Da čitavo područje koje se zove katartaska općina, kao, mislim da je ovdje gospodin Gligorić on je radio pa on to bolje zna stručno objasniti šta je to, jedno čitavo područje, gdje mislim da spada i samostan na Dubravama. Niko živ ne smije kuću popraviti bilo šta raditi bez odobrenja Italprojekta. Sada najnovije da ne smije inspekciji je zabranjeno ulazak u tu teritoriju. Ljudi moji, ako se shvati to, onda je to prevazišlo sve moguće norme. Ja hoću da kažem da mislim pored ovoga što treba usvojiti, ovo je u najblažoj formi, trebala bi Komisija za ljudska prava da se kontinuirano bavi tim slučajem da pratimo šta će se dešavati, jer tamo mnogo, mnogo ljudi će izgubiti imovinu, uloženu imovinu, jer ovdje su morali, ako neko hoće da radi on mora pare dati i to isti onaj objekat koji je on imao, samo mora dati zato što mu sad kaže Italprojekat radit ćete dalje. Drugo je pitanje što niko više ne zna šta je Italprojekat, ko je to. Mi znamo tamo neke ljude domaće da su, za tu instituciju više niko ne zna ni ko je ni šta je, ni pod čijom je kontrolom. Međutim, šta je da je, tako je, ovo sam imao potrebu da kažem, da se ne bi shvatio, ovdje je objektivno teret pao, zato što se radi o zemlji, zoni koja se nalazi da je posebno ugrožena imovina Hrvata, predstavnika hrvatskog naroda i koji su ostali bez imovine i koji nisu mogli da rade i kojima su jednostavno uništena sva imovina koja je bila tamo, ali, istovremeno je tendencija sad da, aposlutno isti postupak se radi pema pojedincima, svima onima koji su na Arizoni tamo nešto uložili isto, trepe to.

Prema tome, radi se gotovo o univerzalnom kršenju, sa početkom na predstavnike hrvatskog naroda, a i na sve ostale tamo. Molim vas da ovo pitanje zaslužuje da se prati dalje, jer posebno interesano je, još jednom treba podvući, ne treba biti, niti je ovo usmjereno, niti je upereno, jer ne vrši tamo objektivno, tačan je ovo procenat, ali to je drugo pitanje. Najviše je u vlasti zastupljeno predstavnika srpskog naroda, jer nije nikad primijenjena ovi zakoni koji su na nivou BiH, nego je jednostavno onako nekakav dogovor, ali nisu predstavnici ni srpskog ni bošnjačkog naroda izvršili ovo o čemu pričamo nad Hrvatima, jer se, nego su pojedinci iz vlasti spregnuti sa nekim drugim pojedincima i da se to nastavlja i mislim da to treba pratiti. Toliko.

MARTIN RAGUŽ

Hvala gospodinu Jusufović. Za riječ se javila gospođa Azra Hadžiahmetović, gospodin Čeman, ispričavam se gospodine Joviću nećete se ljutiti, vi ste pa gospodin Čeman.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Ja ću vrlo kratko. Ja sam se maloprije prijavila i ako moram reći da se pouno nisam udubila u informaciju, niti znam, spadam u one koji raspolažu sa više inforamcija nego što nam je predočeno. Ali, povodom diskusije koje su se čule, o ovom konkretnim povodom, imam potrebu nešto da vas podsjetim. Mi smo u više navrata do sada imali nekoliko i poslaničkih pitanja, vezano za status Distrikta Brčko. Evo ovdje maloprije slušamo kako su ugrožene, jedan narod, drugi jeste ili nije itd. ali generalno mislim da je sa našim odnosom prema Distriktu Brčko i našim nejasnoćama šta Distrikt u našem razumijevanju znači u smislu veze i sponse sa državnim institucijama, prema tome i Državnim parlamentom, dakle, u nedostatku jedne naše i strategije prema tom regionu u tom pravnom statusu, posebnom statusu Distrikta i , naravno i naših interesa, onda je sasvim logično da neko drugi ima i svoje strategije i svoje interese.

Ja, nažalost slažem se sa činjenicom da problema puno ima ovdje koji su u ovoj informaciji dati i u diskusiji istaknuti, ali, nažalost ima ih još mnogo više. I ne smijemo ni slučajno se zadovoljiti s time što je predložio kolega Jusufović da mi pratimo stanje. Ako je ovo povod ili ako je stvar došla dotle, da nešto stvarno poduzmemo u smislu aktivnog pristupa državnih institucija i Državnog parlamenta prema instituciji Distrikta Brčko, onda mislim da je to sada povod i u tom smislu ja predlažem, da iz ove informacije, koju smo mi svi primili k znanju i kojim povodom ćemo mi se fino ispričati, iznijeti što šta nekih pitanja i problema, da, zaista pokrenemo inicijativu da nam neko, je li to Vijeće ministara ili je OHR ili je jedno i drugo na neki način objasni, odnosno dostavi jednu informaciju o tom specifičnom odnosu ili specifičnostima statusa Distrikta prema državnim institucijama. U suprotnom Distrikt Brčko, Arizone i sve ostalo biće i ubuduće predmetom naših konstatacija u mnoštvu problema. Ali činjenica da nama državne institucije, bez obzira na kojem nivou vlasti se nalaze ne mogu prići nekom regionu, pa čak ni inspekcijski organi ili bilo ko drugi ne može bez saglasnosti nekih stranaca, bez obzira jesu li oni predstavnici neke firme ili međunarodne zajednice, da mi to, da se mi udaljavamo od Distrikta Brčko, umjesto da se približavamo, samo nagovještava buduće potencijalne probleme i u Distriktu i u državnim institucijama. Zahvaljujem.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem. Ima gospodin Ivo Miro Jović, pa nek se pripremi gospodin Ćeman.

IVO MIRO JOVIĆ

Vjerojatno se često javljam

MARTIN RAGUŽ

Ima li još neko.

MARA PERKANOVIĆ

... što odmah me niste uočili, ali htjela sam da repliku uputim gospodinu Jusufoviću na riječ da u Brčkom vlast većinsku čine Srbi. U Brčkom struktura vlasti je 4

– 4 – 2. Četiri Bošnjaka, četiri Srbina i dva Hrvata. Prema tome, priču o strukturi vlasti i onom što se događa povezivati sa jednim narodom je, zaista, ovdje ne prihvatljivo.

Što se tiče same arizone, s obzirom da živim tamo i djelimično sam upućena u ta zbivanja, istina je, da je postojalo kršenje ljudskih prava, počev od narušavanja vlasništva kad su u pitanju Hrvati i tu je u ovom izvještaju jasno navedeno imena i prezimena ljudi koji su bili vlasnici dijela zemljišta Arizona. Međutim, ljudska prava su se kršila i po liniji vlasništva štandova koje su ljudi držali kućica, objekata koji su bili od materijala tipa drveta i ostalih, ne samo da su rušeni, nisu rušeni na jedan dostojanstven način donošenjem odluke i izdavanjem rješenja, nego jednostavno upućivanje ultimatumu da se sklonite u roku od i ko se nije u roku od, određeno kratko vrijeme sklonio onda se to rušilo sa buldožerima i sa ostalim, na jedan način koji nije primjeren današnjem civilizovanom svijetu. To je dobro da se formiraju komisije da se uviđaju takva događanja koja se ne bi ubuduće ponavljala. Efekat izlaska Komisije se vidio, a i protesti građana su uložili plodom, tako da ovaj problem je ovih dana rješavan na zadovoljavajući način obadviju strana.

Odgovornost za ovakvo jedno ponašanje, treba da snese Vlada Brčko Distrikta na čelu sa supervizorom. To se jasno vidi i iz izvještaja, a iz postupaka koji su bili u toku svih ovih događanja i osuđujem svako ovakvo ponašanje, a isto tako pokušaj pojedinih kolega da iskoriste ovaj jedan slučaj na neke svoje političke svrhe, pogotovo vrijeđajući ili, možda spominjući narode ili partije, koje nemaju sa tim nikakve veze.

MARTIN RAGUŽ

Dobro, evo, replika gospodin Jusufović. Ja vas, zaista gospođo Perkanović nisam vidio, nije bilo namjere.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Pa, evo ja ću joj pojasniti koliko to budem mogao, ali ja stvarno želim i drago mi je što si ti iz Brčkog ovdje zajedno sa nama, ali očito da četi trebati malo duže vremena da neke stvari malo shvatiš, jer ja nisam vidio uopšte razloga zašto si ti replicirala, posebno pominjući narod, ja sam poemnuo učešće u strukturi vlasti što je apsolutno netačno što ti izjavljuješ, jer ja imam podatke vrlo precizne iz mjeseca u mjesec. Ta parola u Brčkom već kad treba odgovoriti, tačni su podaci koji su navedeni ovdje. Ono je popis iz '91. 44% Muslimana ili Bošnjaka, 26, negdje oko 26% Hrvata, 17 – 18 do 20% Srba. Sada do sad 47 procenata je Srba, 37 procenata Bošnjaka i negdje 12 do 13 tu da li se penje procenata hrvata. Ili ne i toliko.

Prema tome, nije ovo bila tema dnevnog reda, ali jeste i ovo što je Azra govorila zato što i ne znam od kuda u ime naroda sad ti se javljaš da repliciraš, jer ja sam rekao da ni jedan narod ne vrši tamo diskriminaciju i kršenje ljudskih prava, nego vrše pojedinci, koji jesu u vlasti itd.

Prema tome, možemo mi podatke izbacivati. Ako bi ovo, ja ovo imam namjeru gospodine predsjedavajući, s obzirom da jesu ove institucije zadužene Zakon o javnoj upravi koji smo mi usvojili, državni, on se po zakonu, odnosno po Statutu Distrikta mora primjenjivati neposredno. Nedaju ga primijeniti tamo. Tamo se neda primijeniti. Jeste kršenje ljudskih prava tamo i Bošnjaka i Hrvata, Hrvata najviše pa Bošnjaka. Jer, kako, ako 47 procenata Srbi zauzimaju, a 20% je samo, prema tome i to je kršenje ako ćemo tako.

MARTIN RAGUŽ
Gospođa Perkanović

MARA PERKANOVIĆ

Meni je žao što ste me krivo protumačili. Ovdje se radi o strukturi vlasti. Vlast je ta koja režira život i kreira život na prostoru Distrikta Brčko. A, što se tiče broja stanovnika, Srbi su većina tamošnja sadašnja većina, a zato što su Srbi tamo većina, to je posljedica zbivanja koja su se događala u posljednjih deset godina, a čemu nisu prouzrokovali Srbi, nego problem je iz prostora Federacije. Prema tome, realno stanje stanovništva jeste tako danas da su Srbi većinski narod, a isto tako mogu reći isto se tiče Arizone. Na Arizoni najveći dio posla su imali Srbi. Znači, najveći dio biznisa su izgubili Srbi. 80% ljudi koji su radili na Arizoni su bili Srbi. A zemljište jeste hrvatsko. Zaista.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Jović. Molim vas da se fokusiramo na izviješće. Mislim da daje dovoljno temelja za kvalitetnu raspravu i zaključke. Hvala lijepo. Gospodin Jović, izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedatelju. Ja bih volio da smo u punom sastavu danas u ovom domu, ne na granici kovruma, 25 nas je. Onda se ispravljam 32 znači.

Obično ne gledam iza leđa. Htio bih reći da je sigurno ovo važno pitanje trebalo davno biti pred ovim uvažanim domom. Na našu žalost nije. Ja sam prije godinu i dva mjeseca u dva navrata tražio formiranje povjerenstva i na moju sreću ono je oformljeno i ovo izviješće vidite, punih pet mjeseci je čekalo u ladici da bude ovdje izneseno i razmatrano i, evo vidite da ima osnova i svojim sadržajem, ali i onim što je polučilo ovakvoj žustroj raspravi po pitanjima kršenja ljudskih prava. Gdje? U državi koja se zove Distrikt Brčko. Ona ni po čemu nije sastavnica BiH, osim što je sa ove strane Save. U njoj vladaju neki drugi zakoni, koje mogu okarakterizirati sa divljim zapadom. I, nema kršenja ljudskih prava u BiH snažnije, jače i grublje, nego u ovom prostoru, a tamo je na čelu, ovo dvoje mojih prethodnika da utješim niti su Srbi niti Bošnjaci, nego međunarodna zajednica. Ona je na čelu. Mi možemo tamo prebrojavati, onda bih ja mogao plakati 4 je % u javnim službama Hrvata, a činili su 26% stanovništva 1991. godine i to je točno i ova komisija je to utvrdila, znači u javnom sektoru radi 4%. Kakve

su poruke tamo prema Hrvatima, neka mi bude dozvoljeno tako reći, a vjerujem da je to i spram drugih poglavito Bošnjaka pa i Srba.

Prvo bih odgovorio ako mogu iz najboljih namjera uvaženoj kolegici. Tamo je prvo srušen objekat, pa se onda sutra ili prekosutra kad se sjete donese rješenje, pa se da čovjeku, pa onda čovjek stanuje u šupi, ili ono tamo pušnica gdje se sušilo meso nekad, bio mu je mal objekat, malo ostao, najmanje izgorio, pa je, jer sam osobno bio tamo u nekoliko navrata kod tih ljudi, pa su onda malo to pokrili nekim najlonom i limom, a zamislite tamo čovjekova kuća deset metara tamo dalje srušena i postavila vlasništvo Italprojekta. On je u toj šupi gdje se sušilo nekad meso, a kuća i okućnica su dodijeljene, koja je to poruka da se vrati. Pa, dobro, ima i ovih 4% kad govorim s aspekta Hrvata u ovim javnim službama. Pa, tko bi se, evo od nas u dvorani u takvu jazbinu od civilizacije vratio. Koja je perspektiva njegovog djeteta, kad mu se zemlja oduzima, to nije se radilo dragi moji poslije '45. Onda su ljudi, ako si išta imao morao postati fukara da bi volio zemlju. Ovdje sad na sličan način stotine i totine i stotine dunuma zemlje, 20 km od grada, proglašava se građevnom zonom, da bi se poboljšali vratovi debelih gusaka Italija ili neka druga zemlja svijeta, odakle sve ti bjelosvjetski moćnici dolaze i svi zakoni su podređeni njihovim finansijskim i drugim lobijima i interesima. Time sam ja bio rukovođen kad sam dva-tri puta od ovoga visokog doma tražio da se pokrene pitanje oformljenja jedne ovakve komisije, koja bi otišla i stručno, profesionalno i bez ikakve patetike i pristrasnosti došla do saznanja da je to točno što se ovdje govorilo, a ima se pravo na ovakve stvari i pjeniti i galamiti i vrištati i Boga moliti i sve je dozvoljeno kad je nepravda u pitanju. Zato i jesmo, ja se nadam ovdje svi složni. Nepravda, ako mi ne budemo ispravljali, nama će ispravljati leđa. Doći će, danas smo vidjeli ono pitanje, uvaženi zastupnik Lagumdžija je rekao, nezadovoljan čovjek je za sve spreman. Nemojmo stvarati neprijatelje tamo gdje im nemamo. Sve se to moglo u granicama zakona, važećih propisa, ljudskog dostojanstva napraviti da je bilo volje, ali je prioritarno bilo ne vratiti povratnike u taj kraj domovine što se BiH zove. To je bio glavni projekt ovog projekta. Zašto to tvrdim pa tamo sam barem, kao i vi vjerujem kao mnogi otišao, kupovao bez ikakva problema. Možda je trebalo tamo poboljšati infratrakturnu situaciju, napraviti malo više javnih zahoda, mokre čvorove, vodu, pojačati struju, naplatu financija i zaštitne mehanizme u smislu građana, sigurnosti itd. Sve ono što negativno sa sobom nose takvi skupovi kojih ima svugdje u svijetu, pa manje ni više u Arizoni nije bilo od trgovine ljudima a ne bijelim robljem, grozim se na taj izraz. Kod nas su svi bijelci.

Iz tih razloga smatram da je ovim potezom odlaska naše skupštine napravljen veliki korak. Slušam ljude sa terena svih nacionalnosti, koji su čuli i doznali o radu ove komisije, sve pohvalne riječi, samo ponovno žalim što smo ovoliko kasnili. Ja smatram da moramo danas ovdje glasno reći, da dio zemlje koji je pod izravnom ingerencijom međunarodne zajednice, koji je, tobože oformljen, kako bi mogao biti ogledni dio za buduća rješenja u BiH po svim osnovama, pa ja se nadam da je to trebalo biti i za ova ljudska prava je se osramotio. Taj dio međunarodne zajednice, koji tamo provodi nepravdu se osramotio. Ja bih bio izuzetno zadovoljan kad bi se i da se na tome stalo, ali uvaženi zastupnik Jusufović je maloprije rekao i danas draga gospodo nastavlja se nesmanjenom žestinom kršenje ljudskih prava u Distriktu Brčko, to vam ja tvrdim. Zato poradimo nešto na sprečavanju, barem glasnosti ovaj dom ima snage, a ja se nadam da

ima i potrebu da kaže tamo gdje se krše ljudska prava, da se s tim prestane, da to osudimo, pa ako treba ili mi poučimo ili podržimo one koji to trebaju zaštitu tražiti do Strazbura. Toliko.

MIRSAD ĆEMAN

Kolegice i kolege, slična tijela u nekim parlamentima kad imaju potrebu da raspravljaju ova pitanja, obično smatraju da, ukoliko je po spornom pitanju u toku sudski spor, postupak pred drugim nekim nadležnim organom ne ulaze u tu problematiku, možda zato što i žele poštovati princip nezavisnosti sudstva, za koji se, evo i ovaj dom odlučio usvajanjem, odnosno opredijelio usvajanjem niza zakona. To s jedne strane ima smisla i svog punog opravdanja, ali Izvještaj komisije za ljudska prava ovog doma koji smo dobili potvrđuje u stvari i konstatacije koje smo ovdje vidjeli da, zbilja u nekim situacijama u nekim slučajevima ima smisla i ne da kažem, odstupiti od tog principa, nego jednostavno uključiti se prije nego što bude kasno, imajući u vidu, također načelna opredjeljenja i ovog parlamenta u cjelini i ovog doma da su ljudska prava neprkosnoveni i da ih treba štiti, bez obzira o kome se radi i bez obzira ko ih štiti.

S toga, izvještaj koji smo dobili je hvale vrijedan i svakako zaslužuje da, ako ništa bude na njega ukazivano kao jedan primjer kako se u određenom trenutku od nadležnog organa, koji u najširem kontekstu posmatra ovu problematiku može opravdano intervenirati. Ja na ovo pitanje gledam iz principijelne ravni i, dakle, smao ću u tom kontekstu reći nekoliko stvari. Razumijevajući, naravno da su ocjene i osude kršenja ljudskih prava nešto što smo, evo već i čuli i konstatovali i izrekli.

Naime, načelno, principijelno pitanje kad je ovaj slučaj i slični slučajevi u pitanju koji jesu, kako u stvari pomiriti s jedne strane i ja, evo da možda iz tog ugla stvar pogledam opravdane zahtjeve organa i tijela itd. ne samo u Brčko Distriktu, nego uopće u ovoj zemlji da privuku inozemni kapital, a da to ne bude na štetu ove države. Kako s jedne strane privući kapital i kako omogućiti nova radna mjesta itd., a da se istovremeno na račun, evo u konkretnom slučaju privatne imovine ne favorizuje druga privatna imovina, što je nonsens. Ovdje se na jednom mjestu govori o utvrđivanju općeg interesa kako je utvrđivan kako li nije, zaista je načelno pitanje principijelne naravi, da li se može u cilju koliko god se činilo ekonomski opravdanim favorizovanje neke privatne firme, neke institucije privatne utvrđivati opći interes na štetu isto tako privatnih, ličnih, imovinskih i drugih prava građana ove zemlje. To su suptilna pitanja. Način na koji su ovdje kršena prava ljudi pokazuje da je neko, izgleda procijenio da se to može uraditi. Vrlo problematično i, naravno ne principijelno i ne prihvatljivo. Zbog toga, reko, ovo o čemu mi govorimo danas tiče se Brčkog i odnosa vlasti Brčkog prema jednom dijelu građana ove zemlje, ali ovo ima i te kako principijelno značenje i širi značaj. U tom kontekstu važeći propisi, bar ja tako cijenim, ne bi se mogli olako razumijevati, pogotovo kad je u pitanju utvrđivanje općeg interesa da se ugrožavaju ljudska prava ljudi. Jer, ja mogu razumjeti da se posegnulo zao nečim u konkretnom slučaju evo zemljom ili šta ja znam, ako se, da se htjelo napraviti neki javni objekat, put ili ovo ili ono, što su najčešći slučajevi slične, ili nešto slično, ali ne mogu razumjeti da se želi napraviti jedan, možda sutra vrlo uspješan poslovni potez, a da se na odgovarajući način u stvari ne

zaštite prava i onih kojih se to tiče. Zašto u ostalom na bilo kojem drugom mjestu, ako nečija imovina, nečija zemlja ili šta ja znam vrijedi tako da se bez nje ne može, neka izvoli se onda uključiti takvi pojedinci u vlasničke odnose i relacije sa onim ko želi biznis napraviti ovdje, a mi to svi želimo da dođu ljudi iz inozemstva da to naprave i na taj način rješavati pitanja i vezano za imovinu, a ne utvrđivanjem javnog interesa. Zaključit ću time, mislim da je time iz ovoga istupa jasno da podržavam rad Komisije, ali naglašavam ovdje se radi o Brčkom i ljudima s područja Brčkog, ali je ovo načelno principijelno pitanje. I tako ga i treba razumijevati i hvala bogu što smo došli u poziciju da možemo razgovarati na ovaj način, a ja u principu i ako se ovdje čulo nekoliko opaski ove vrste ugrožavanja ovog ili onog nacionalnog interesa, očito da ovdje nije, po mom sudu ipak to u prvom planu, mada se može naći primjesa toga u prvom planu su relacije na koje sam ja pokušao ukazati, bar po mom sudu tako se čini. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Riječ ima gospodin Selim Bešlagić. Neka se pripremi gospodin Elmira Jahić, pa gospodin Niko Špirić i ja nemam više prijavljenih za raspravu. Gospođa Sopta za repliku, prije gospodina Bešlagića. Izvolite.

RUŽA SOPTA

Možda ovo može biti i dobupa i replika. Krivo mi je što se stvorilo ovdje ozračje da, kriv je jedino supervizor i stranci, galvni, većinski krivci i jesu. Međutim, zbog i tema koje smo danas dograđivali zbog onog zaključka koji je gospodin Lagumdžija, kojega smo uputili na komisiju, zbog svega toga mi bi se mogli malo i samokritički ponašati, ne zato da bi kažnjavali prošlo, nego da bi razmišljali o budućnosti.

Kad je riječ o zauzimanju zemljiša Hrvata, riječ je o 15 plus 11 hektara zemljišta. Nije to mala stvar. Gdje su bili Bošnjaci i Srbi da oponiraju tome. Isto tako u onoj dvorani gdje smo mi vršili razgovor sa tim predstavnicima vlasti, niko od Srba i Bošnjaka nije bio rječit i eksplicitan kao što su bili zastupnici hrvatski, kao što su bili ljudi koji su u vlasti Distriktra Brčkog a Hrvati su, a ovo govorim više zbog, ja bih volila da je poput Jusufovićeve diskusije danas ovdje i poput diskusije gospođe da je to bilo tada i, bar na tom sastanku, ako nije bilo na skupštini Brčko. Ne mogu biti potpuno amnestirani i sudionici u vlasti srpskog i bošnjačkog naroda, jer ako nama budu svaki put ovako ne smiju, nisu smjeli ni Hrvati, jer i oni su trebali izgubiti posao kao i Srbi i Bošnjaci vjerojatno. Ne kažem da je tu neko ubukao haljinu nacionalnu pa koristio i vršio kriminal ispod te haljine nacionalne. Ja to uopće ne sporim da je toga bilo i ondje gdje smo mi bili na sastanku, ljudi su pod nekim izgovorom braneći policajca koji je tukao tamo da nije bilo puno slučajeva takvih, odbranio ga možda zato što je on Srbin. Nije on njega branio zato što je on bio Srbin, nego što je i onbio tamo u nekoj sprezi sa Italprojektom. Nepojmljivo je da možemo reći da je jedna vlast, državna vlast, koja je isključivo njihovo pravo, pravo na davanje dozvola, oni je povjeravaju jednoj privatnoj firmi, čak i ta privarna firma njoj se povjerava da ona ubire komunalne naknade za koje, tvrdili su oni, do duše više-manje svi, tvrdili da dio te komunalne naknade koja je trebala preći preko

računa Italprojekta i biti prebačena na račun općine, nije prebacivana niti 20 – 30% od ubrane, a da nije ubrana u većem dijelu to je bila činjenica s kojom su oni baratali.

Kad sam govorila o strukturi stanovništva sada, više sam govorila kao član Komisije za ljudska prava i izbjeglice, gdje ja držim da je u godini kad se povratak u cijeloj BiH intenzivno događao, tamo se nije moglo događati i ne stoje činjenice koje su nama i tamo govorili Hrvati ne žele se vratiti, kaže dali ste im prostora u Hrvatskoj. Ma nije istina. Čovjek govori da ima tri sina u Švicarskoj sva tri bi se vratila, upravo je riječ o ovom čovjeku o kome je gospodin Jović govorio. Imam sušnicu u kojoj ja živim i žena, relativno fizički čovjek dobro izgleda da bi se bavio poljoprivredom ne može se baviti, a kuća mi je, kaže i cijeli ovaj prostor dodijeljen Italprojektu. Pa gdje je tu bila poruka za povratak? Gdje su tu bili tada i Bošnjaci i Srbi, da kažu, nema stvarno smisla, nema smisla toliko. To i mislim na institucije vlasti. Prema tome, ne bih željela da se stekne dojam da je isključivi i jedini krivac supervizor. Supervizor jeste dobrim dijelom, ali suprervizor isto tako ne bi mogao odraditi to bez institucija vlasti.

Druga stvar kad je riječ o uređenju, odnosno u kakvim je odnosima Distrikt Brčko prema državi BiH, prema Federaciji, prema RS ja vam iskreno kažem, ja sam čitajući malo literaturu oko toga bila iznenađena da se vaga u izviješćima ko će prije napustiti da li supervizor ili visoki predstavnik u BiH. Ko prije mora odstupiti od vlasti i način na koji je. Ja se nadam iskreno, da će pokrenutom inicijativom za ustavne promjene i ovaj i Distrikt Brčko naći svoj prostor u svemu tome, da se o tome razgovara i postavi na pravo mjesto, jer na ovaj način ja kroz ovoliko koliko sam u Parlamentu, stekla sam dojam da je Distrikt Brčko treći entitet, koji je potpuno suveren, čak bih mogla reći suvereniji nego ova dva entiteta.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem. Riječ ima gospodin Selim Bešliagić. Izvolite. Gospođa Perkanović replika. Izvolite.

MARA PERKANOVIĆ

Što se tiče vlasti u Brčkom, ovdje je poznata stvar, ako nije sada ćete saznati, da u Brčkom nije bilo izbora. Vlast u Brčkom vrše poslanici po konkursu, znači, ne izborom vlje građana, nego po izboru supervizora i OHR kancelarije. Prema tome, ne možete očekivati da tamo imate ljude koji će svesrdno zastupati interese građana, što iz njene diskusije, njenih napomena se jasno vidi. Stavove građana brane građani, a stavove vlade brane zastupnici. Prema tome, to je realnost koja je u Brčkom prisutna i nije bilo mnogo na prostorima cijele BiH, nikoga nije bilo velika briga zašto u Brčkom nema izbora. Srbi su jedini koji su tražili izbore, cijelo vrijeme izbore i demokratsku vlast u Brčkom, vlast koja će biti odraz volje naroda, koja će zastupati interese svakog naroda. No, nadam se da je svemu tome već po prilično došao kraj i da će ovi izbori u oktobru promijeniti kompletnu situaciju i sam život i naroda i građana u Brčko Distriktu. Šta time hoću reći? Hoću reći da je najveća odgovornost na ljudima, koji obnašaju vlast u Brčko Distriktu. A

to su ljudi koji su direktno odgovorni onima koji su ih birali, a nisu ih birali ljudi koji žive tamo.

Da ima kršenja ljudskih prava bilo ih je serija. Prije nego što se desio slučaj Arizone i Italprojekta, bilo je kršenja ljudskih prava što su Srbi ostajali maslovno bez posla, da bi se uposlili povratnici Bošnjaci i Hrvati. Nikada nije bilo diskusije o tome. Nikada, a ljudi ni dan danas nemaju posla niti imaju povratka u Federaciju, niti imaju adekvatan život u Brčkom. No, to nije tema današnje diskusije i ja se pridružujem svima onima koji će se zalagati za odizanje nivoa ljudskih prava u BiH, u svakom gradnu, ne u Brčko Distriktu, ne u pitanju Arizone, nego ljudska prava svakog pojedinca, svake grupe i svakog naroda u BiH na svim nivoima.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Selim Bešliagić.

SELIM BEŠLAGIĆ

... mislim da je Komisija uradila svoj dio posla i danas po ovom izvještaju možemo se izjasniti evo kao što se vidi pozitivno. Ali, dozvolite mi da kažem par riječi. Najveću nepravdu koja je učinjena na Arizoni, učinjena je upravo Arizona prema građanima Tuzlanskog kantona. Crno tržište i gubitan poreza i doprinosa, koji su preko tog crnog tržišta otišli izvan Tuzlanskog kantona, tvrdimo da je Arizona najveće zlo koje je nas moglo zadesiti i Srbe i Hrvate i Bošnjake i Rome i ostale nacionalne manjine u Tuzlanskom kantonu. Ali, kad se tiče konkretno kršenja ljudskih prava na Arizoni, to je ovo što je Komisija rekla i ja tu nemam šta dodati, osim jedne napomene. Komisija za ljudska prava, mora postaviti pitanje ljudskih prava na nivou čitave BiH. Suština problema je u tome, što da se na arizoni desio, ja bih rekao kolaps u zdravstvenom stanju, ja vam moram reći da je to katastrofa ovo što je rekao gospodin Ivo Miro Jović. Pa tamo si mogao da dobiješ zarazu po svim osnovama. Nije bilo bitno to raditi, nego je bitno bilo otvoriti štand i raditi bez poreza i doprinosa itd. Ja sam pozdravio stvaranje projekta Arizone, ali poslije ovoga, ni jedan projekat ne bih pogledao ni prihvatio, ukoliko bi došlo bez organizovanog pristupa i ravnopravnosti građana koji trebaju da daju svoj dio na tom predjelu.

Prema tome, molim vas, mislim da je rasprava o Arizoni nije iscrpljena. Ona je otvorila samo niz pitanja gdje bi ovaj dom trebao da zauzme stav da se mora raditi po zakonima kakve imamo, bez razlike gdje se našlo na našoj teritoriji u Federaciji u RS, Distriktu Brčko, bilo gdje i da stav ovog doma mora biti da su ljudska prava, bar u fokusu ovog doma na prvom mjestu i da se ne smiju kršiti. Mislim da sa takvim stavom i sa takvim zadacima, da stalno vodimo brinu i računa o ovim stvarima, mislim da možemo zaključiti ovu tačku uz jedno pozitivno mišljenje da se Arizona ne smije više nigdje ponoviti. Vjerujte mi da se, mogli ste otići zdravi, a vratiti se bolesni. Vi niste mogli da prođete normalno kad ste išli od Tuzle gore prema Orašju, jer više niste znali ni gdje je put ni gdje šta, ali ono što se sad pravi po projektu Italprojekat, dozvolite mi da kažem, evo kao stručnom čovjeku, ja ne vidim ništa da se tamo dešava, što će se desiti i što su ovi očekivali da se desi. Uvođenjem Arizone i dovođenjem u red, evo i davanjem prava, koje sam ja, jer zadovoljan sam, jer sam dobio informaciju, tamo će se stvoriti jedan

veliki market gdje će ljudi normalno doći da kuće, da odu, ali je samo bitno da se ne krše ljudska prava, pa ako treba neka sebi napravi, ali po uzansama, odnosno kakve postojeći zakon zahtijeva.

Mislili smo ovim pokazali da Komisija može uraditi svoj dio posla, može ukazati na nedostatke i može tražiti od institucija u čitavoj državi BiH zaštitu ljudskih prava, od Mostara do Orašja, od Zvornika preko Tuzle, Doboja, Kotorsko, Banja Luke, Bihaća, ali to mora biti u fokusu ovog doma i zato predlažem da uz usvajanje ovakvog izvještaja kažemo da su ljudska prava ono što treba da se ima, uvažavajući sve predloge da zakoni moraju važiti na čitavoj teritoriji BiH, bez razlike je li to Distrikt ili ekstra distrikt ili entitet itd. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Riječ ima gospodin Elmir Jahić, neka se pripremi gospodin Nikola Špirić i još je prijavljena gospođa Palavrić.

ELMIR JAHIĆ

Hvala predsjedavajući. Dakle, sigurno je da mi širom BiH imamo puno sredina koje imamo slične probleme, kao što imamo i u Brčko Distriktu, počev i od povratka povratnika, zapošljavanje nacionalne zastupljenosti, shodno Odluci o konstitutivnosti i ravnopravnosti naroda, odnosno zakonskih akata koji su proizašli iz nje, pa i ovi problemi o kojima govori gospodin Bešlagić, dakle, ne plaćanja poreza itd. Sigurno je da je na području Brčko Distrikta ovi problemi se multipliciraju i zbog same strukture i samog ustroja Brčko Distrikta.

Međutim, mi u Komisiji smo htjeli da pridemo ovom problemu, u stvari na zahtjev Udruge Ravne, dakle, sa problemima ne kolektivnih prava, ne sa prava naroda u BiH, nego isključivo sa ljudskih prava pojedinca i građana i ja mislim da je ovo jedan pozitivan primjer, gdje je, zaista Komisija na jedan profesionalan, stručan, nepristrasan način uspjela da odradi svoj posao, pogotovo mislim da je na jedan kvalitetan način, jer su članovi naše podgrupe iz Komisije posjetoili Brčko Distrikt, razgovarali sa svim zainteresiranim stranama i ljudima koji su oštećenim stranama, dakle, pojedincima, a i sa institucijama vlasti i, mi smo ovom problemu bar kako je svo vrijeme bilo na našoj komisiji, tako je, takva je atmosfera bila, da se, isključivo sa problemom pojedinca, građanima, odnosno ugroženosti ljudskih prava građanina pojedinca.

Činjenica je, da, imajući u vidu, opet ne možemo izvan toga, da to ne pomenemo i da nema važnosti činjenica, dakle, da je zemljište koje je oduzeto u najvećoj mjeri pripalo i građanima hrvatske nacionalnosti.

Ono što su naši članovi naše komisije, odnosno podgrupe koja je ovom prilikom formirana, a mi smo, ja bih želio da napomenem, dakle, čim smo dobili dopis i čim smo dobili prestavku Udruge ravno, dakle, promptno reagovali i vrlo brzo formirali i podgrupu koja je otišla na lice mjesta i vrlo brzo, dakle, imali smo vrlo brzo jedan kvalitetan

izvještaj, na osnovu kojeg smo mi osnovali i predložili odgovarajuće zaključke. Ono što je, zaista, zabrinjavajuće je jedan stvar, koji je bio prisutan kod ljudi prilikom razgovora naše podgrupe i to je ono što zabrinjava. I, ja ne bih sigurno, ja ne bih želio ni ljude iz vlasti da razvrstavam po nekoj nacionalnoj osnovi. Očito da su ti ljudi u vlasti, bez obzira kom narodu pripadaju, upali u jednu, kako bih rekao, u tu jednu konformističku, oportunističku ambalažu, tako da njima, zaista vrlo lijepo i udobno uz dobre plaće, tako da se nisu baš puno ni konfrontirali ni sa predstavnicima međunarodne zajednice ni jedni među drugima. Ja se nadam da ove godine kad budemo imali ove lokalne izbore da će i to puno doprinijeti jednoj zdravijoj atmosferi na području Brčko Distrikta.

Ono što jeste, po meni problem, ja ne bih komentarisao, jer sam učestvovao i u izradi ovih zaključaka i podržali smo jednoglasno sve ove zaključke, ovaj izvještaj. Ono što je bilo ovdje riječi, zaista, Brčko Distrikt djeluje kao jedan zatvoren sistem, a posebno čini mi se da je to problematično u sustvu. Čini mi se da sudstvo funkcioniše na neki drugi način, sigurno da se ovakve stvari i ovakvi problemi ne bi dešavali na području Brčko Distrikta.

Naime, kao što vam je poznato građani iz Brčko Distrikta ne mogu redovnim putem da se žale višim instancama, dakle, državnim instancama, odnosno Državnom sudu. Postojala je inicijativa i to snažna inicijativa od građana Brčko Distrikta, od institucija u Brčko Distriktu i čak smo i mi kao Komisija podržali tu inicijativu o izmjeni zakona o Državnom sudu BiH, dakle, da bi i građani Brčko Distrikta mogli redovnim putem ostvarivati taj pravni lijek. Imam informaciju da je ta inicijativa stopirana i to opet od predstavnika, nekih predstavnika međunarodne zajednice i mislim da to, zaita nije dobro. Dakle, vi imate malte ne onaj sistem u Brčko Distriktu kadija ti tuži, kadija ti sudi. Mora se omogućiti građanima Brčko Distrikta da ukoliko Sud u Brčko Distriktu donese neku presudu da se ti građani mogu žaliti Državnom sudu, dakle, Sudu BiH. To je jedan od načina da se ovakve stvari u budućnosti ne dešavaju. Evo, podržavam ovaj izvještaj, a čini mi se da bi ovu tačku izvještaj zaključka ako može i Parlament možda na jedan poseban način da podrži ovu inicijativu o izmjeni zakona o Državnom sudu BiH sa ciljem svega ovoga. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Riječ ima gospodin Nikola Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, uvažene kolege i kolegice poslanici, Razmišljao sam da li danas uopšte povodom ove tačke dnevnog reda da se javlja, ali, evo, par diskusija me ponukalo da možda ne bi dobro bilo da danas ostanemo nedorečeni. Nije tačno da samo Brčko ima supervizora. Ima ga i BiH. Nije tačno da je samo Brčko zatvoreno, nego su zatvoreni i kantoni, zatvoreni su entiteti, tamo gdje mi mislimo da imamo domaće predstavnike vlasti. Nije tačno da se tamo u Brčko Distriktu krše ljudska prava zahvaljujući što su dominantno ili predominantno prisutni predstavnici međunarodne zajednice sa velikim ovlaštenjima. Ali, ono što na samom startu želim da kažem da podržavam izvještaj Komisije i manje me interesuje ko vrši

vlast u Distriktu Brčko, ali me intresuje da kršenja ljudskih prava bude što je moguće manje. Dakle, podržavam rad Komisije, podržavam da Komisija nastoji sa budnim radom u Brčko Distriktu i da ta, da pokuša uticati na one neodgovorne u vlasti da se taj problem u Brčko Distriktu ublaži. Ali, ono što, također, želim da ukažem to je govorio gospodin Selim Bešlagić, nije valjda ova bi zemlja bila najsretnija u Evropi zemlja da je samo kršenja ljudskih prava po tom osnovu u Brčko Distriktu. Nije valjda da samo popis '91. nije u Brčko Distriktu primijenjen. Nije valjda da moje kolege državni poslanici ne znaju, pa bih zato molio da ova komisija uzme u razmatranje, pa imate peticije građana opština da žele da se isključe iz kantona ili županije. Je li to došlo do Komisije? Da li je Komisija sebi postavila pitanje zašto je to uopšte tako? Pa imate Italprojekat, to što Italprojekat imamo više arizona. To što je Italprojekat u Arizoni, to vam je Fininvest u Drvaru. Isto. Bilo 5 hiljada ljudi zaposlenih pre rata Srba, dakle, sad govorim i nacionalne, jer se mogu kršiti i takva prava, danas imate da radi 1000 ljudi, od 1000 možda ima sedam Srba i što je problem da mašinski inženjeri rade kao sjekači i da ono što je vijekovima čuovamo kao štumsko bogatstvo danas arči i iznosi izvan BiH i to je problem. Zato vas molim kao odgovorni ljudi, dakle, apsolutno podržavam sve nalaze, aposlutno Komisije. Čak mi nije cilj da pravim paralelu onoga što se zove problem u našoj državi, nego da otvorimo oči. Evo, popis '91. slažem se da se primijeni u Brčkom. Slažete li lse u svim drugim prostorima ili je ovo što je bilo čini mi se u nadrealistima ko je javio javio. Hoćemo li pogledati istini u oči? Ma nije kao gdje. Pa uzmite ovo, kad mi je već, kad me asociirate na to, dakle, nije ni Drvan sam aklatantan imate Srebrenicu, imate Mostar, imate Brod, evo Brod, govorim, gdje god je mene imate saradnike. Nije bitno da ne licitiramo sad nacionoalno. Ali ta komisija treba da ode na javni poziv. Da li stvarno mislite da nekog sreća nagoni u ovoj zemlji, kaže neću da pripadam tom regionu ili tom kantonu, da su to ljudi od sreće.

Dakle, podržavam rad Komisije i tražim da ona radi na prostoru čitave BiH, a da se produži rad i posmatranje u Distriktu Brčko i onda bih molio da vidim izvještaj te komisije da dođemo ovdje i da pričamo je li to samo tamo problem, ima sličnih ili gorih problema. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se. Replika Jović pa Jahić.

IVO MIRO JOVIĆ

Ja uvažavam promišljanja gospodina dopredsjedatelja, ali ovo je jedan način relativiziranja problema. S tim se ja neću složiti. Broj jedan.

Broj dva, nama se prezentira da Distrikt Brčko treba biti pokusno kako bi trebala izgledati BiH. Ko u ko zemlji u kojoj bi on bio na posljednjem mjestu, a ne na prvom u ljudskim pravima. Zato se mi žalostimo, ako u jednoj sredini to radimo jedni drugima, a ovdje ćemo se mi pod navode svakako poklati, pa kad dođemo do pravičnih rješenja, ali molim vas lijepo da dođe neko iz bijelog svijeta, pa mi djedovinu uzme i onako ašićare finim našim riječnikom kaže, pa ga ja još ovdje pravdati za govornicom to je žalosno. Ovdje se radi konkretno bez imalo uvijanja izborni zakon u Distriktu Brčkom, koji je

donesen pod pritiskom međunarodne zajednice, tek ima da se vide kršenja ljudskih prava. Mi idemo sad u gori problem. Moram, također, naglasiti donošenje izbornog zakona za Distrikt Brčko. Svi ljudi hrvatske nacionalnosti iz SDP-a, Seljačke stranke NHI-a, HDZ napustili su dvoranu i nisu htjeli sudjelovati kod donošenja tako sramnog zakona. Možda bi lijep bio zaključak ovog parlamenta da se na ove izbore u Distriktu Brčko primjenjuje zakon, Izborni zakon BiH. To bi mogao biti naš jedan dobar i valjan doprinos stabilizaciji stanja tamo itd. nemamo vjerojatno vremena, a i ne treba više. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem gospodinu Joviću. Gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle, ako neko hoće ili misli da relativiziram. To moja namjera nije. Podržavam svaku rečenicu i svako slovo u izvještaju Komisije i da tražimo da Komisija nastavi sa radom. Ali, gospodine Joviću, za mene iz bijelog svijeta i taj koji na Arizoni i Fininfest, znači ja bih trebao da budem sretan što je Fininfest iz Zagreba u BiH. Pa vidite, u čemu je stvar. Kad govorimo moramo biti jasni. Meni, dakle, ako posmatramo BiH kao državu, ja želim da je posmatram, dakle, apsolutna podrška Komisiji, ali, evo molim da bude zaključak ovog doma da Komisija za ljudska prava posjeti Drvar i taj region. Sa svakim slovom ću se ja složiti i rafineriju u Brodu. Nemam ništa protiv. Ne pravim ja ravnotežu. Ja podržavam ovo, samo hoću da kažem da ne smijemo optuživati međunrodnu zajednicu, jer postoje tamo gdje mi imamo lokalnu vlast, gdje nema međunrodne zajednice. Nemate u Drvaru međunarodne zajednice u Grahovu, u Glamoču, u Srebrenici, dakle, ne smijemo sfe fakturirati njima. Valjda morami i tim koje mi biramo pogledati licem u oči. Dakle, samo to, ne možemo ovdje ići sa tezom da međunarodna zajednica isključivo krši ljudska prava u BiH. Ja se sa tim ne slažem. Dakle, nije mi cilj da relativizujem. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Dobro. Gospodin Jahić.

ELMIR JAHIĆ

... više malo tehničke naravi i da objasnim šta je u stvari bio konkretan zadatak ove, pa očito da ne znamo. Naime, ja se slažem sa svim ovim o čemu govori gospodin Špirić i naša komisija ima u djelokrugu svog rada sve ove aktivnosti o kojima se govori. Mi smo u prošloj godini obišli možda jedno petnaestak opština i izbjegličke centre i u ovoj godini smo planirali. Dakle, sigurno da se posmatra to o čemu smo govorili, o čemu ste vi govorili.

Konkretno mi oko ovog problema smo reagovali kao komisija na dopis, odnosno na žalbu jedne udruge i na osnovu toga smo dali jedne odgovarajuće zaključke. Sigurno da mi te probleme povratka povratnika, nacionalne zastupljenosti, zapošljavanja tretiramo u svom poslu i sigurno ove godine ćemo obići opštine. Ja mislim da je Drvar, Srebrenica

da su planirani. Dakle, ovo je jedan dio našeg posla i kojeg konkretno se odnosi na nepoštivanje ljudskih prava ljudi u Brčko Distriktu.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Jahiću. Ja kao član Komisije nisam imao potrebu da reagiram na ovo što je gospodin Špirić rekao, jer smataram da svaki član Komisije razmišlja u cjelini o poštivanju ljudskih prava i da će to raditi, ali, očito svak gleda to na svoj način. Gospođa Palavrić.

SEADA PALAVRIĆ

Dopustite da ispred Kluba SDA dam punu podršku izvještaju Komisije. Pored toga, dopustite da zatražim od svih nas da se malo pozabavimo, malo ozbiljnije pozabavimo problemom Distrikta Brčko. Znači li Distrikt zaista da on ne treba da primjenjuje zakona BiH? Bilo bi dobro da imamo istovremena iskustva Vašingtona-Disija, je li to on primjenjuje neke zakone koje SAD ne primjenjuju. Bilo bi dobro da imamo takve podatke i da to uporedimo i dopustite mi da podsjetim na još jednu stvar, kojom bih voljela da dopunimo izvještaj. U samom Ustavu BiH, u Aneksu II u poglavlju kontinuitet zakona, jasno piše da svi zakoni koji su bili na snazi u vrijeme potpisivanja Dejtonskog sporazuma ostaju na snazi dok nadležne vlasti ne odluče drugačije. Koliko ja znam, dopustite da je moguće da je Distrikt Brčko donio zakon o eksproprijaciji, ali mislim da nije, koliko ja znam i na Distrikt Brčko se mora primjenjivati postojeći zakon o eksproprijaciji, koji uopće ne dopušta niti utvrđivanje općeg interesa, niti eksproprijaciju od jedne fizičke osobe u korist druge fizičke osobe. Takav pokušaj je bio u Federaciji prije nekoliko godina i mi smo ga oborili. Nema onoga pojedinca čiji će interes biti jači od pojedinca čije je to vlasništvo. Ako želi neka izvoli. Ima tržišna cijena, nema eksproprijacije i ona je to okej. To je između njih dvojice. Ali utvrđivati da je opći interes nešto što nije opći interes i nešto što je na štetu pojedinaca, apsolutno je nedopustivo i ja mislim da se o ovoj činjenici, dakle, predlažem da se izvještaj dopuni time da se o ovoj činjenici, naročito upozore i skupština Distrikta Brčko i supervizor u Brčkom i sam gospodin Eždaun, jer to je najmanje što možemo očekivati i zahtijevati da se događa u ovoj zemlji, a zaista vas pozivam još jedanput i molim posvetimo se maloviše Distriktu Brčko, jer ono sve više i više postaje treći entitet, a ne Distrikt BiH. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Gospođa Perkanović replika.

MARA PERKANOVIC

Ne bih se složila s tim da Brčko Distrikt nema zakona, da ne primjenjuje zakone BiH, kao i zakone entiteta. Tu niste u pravu, to ne stoji. A, to što se desilo na Arizoni za tako nešto je u zadnje vrijeme pokrenut postupak protiv tadašnjih funkcionera, koji su obnašali najveće dužnosti po tom pitanju.

Prema tome, to je nešto što treba uzeti u obzir da nam se ne događa, kao nešto što dopusti sebi iz vlasti. Tako da to ne možemo kvalifikovati kao ne postojanje zakona, ne poštivanje zakona, nego može se to kvalificirati kao ponašanje pojedinih funkcionera u okviru vlasti, za koje je već proces otvoren.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Perkanović. Replika gospodin Jović.

IVO MIRO JOVIĆ

Ako se bolje pročita izvješće, mi ćemo u njemu naći da odluka o proglašavanju i utvrđivanju općeg interesa je donesena i nikad nije objavljena. Visoki predstavnik reagira na tu odluku i poništava je. Ona se i danas primjenjuje. Pa vrisnuti do neba. Koje je to vrijeme gdje živimo? Koji je to divlji zapad? Šta treba ovom visokom domu još? Primjenjuje se odluka koja nikad nije objavljena. Visoki predstavnik je poništio, ona na snazi. Bože sačuvaj.

MARTIN RAGUŽ

Gospođa Perkanović.

MARA PERKANOVIC

Napomenut ću samo da supervizor nije više tamo taj koga se to tiče, napomenut ću da gradonačelnik više nije na tom mjestu na kom je bio, niti šef geo službe koja je odgovorna za sve i sve je u procesuiranju. Prema tome, to će tek da dođe na vidjelo, pa će taj proces da izađe do kraja. Hoću reći da se ticalo nepravilnosti i možda zloupotrebe određenih položaja u korist ličnog ili grupnog interesa.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući. Cijenjene kolege, dame i gospodo, kratko ću, prvo cijenim napor koji je Komisija napravila i mislim da je jako dobro što smo prošlu sjednicu Parlamenta prekinuli na vrijeme i omogućili da danas razgovramo o ovome, zato što sigurno je da ovo nije jedinstven, odnosno jeste jedinstven, ali nije jedini primjer, ali je jedinstven po puno čemu i zato kako se danas postavljam po ovom primjeru, time postavljamo i principe ponašanja svakih drugih i zato je jako važno da danas imamo prilike da ovako razgovaramo o ovome u miru i dosta sadržajno. Ja mislim da je jako dobro što je Komisija radila i što je obavila ovoliko razgovora sa ljudima koji su u ovo uključeni. Zaista, impresivna lista koja ovdje govori o tome s kim je sve razgovarano, lista dokumenata kroz koju se prošlo i koja je predstavljala osnov za ovakvo nešto i to je razlog zašto ovih predloženih 11 zaljučaka je nešto što sigurno možemo u načelu prihvatiti kao dobro.

Ono što meni ovdje malo nedosaje i što mislim da bi trebalo naći načina da se još postigne dodatni napor da se to nađe kao sastavni dio, ne možda ovog izvještaja nego sledećeg nekog izvještaja koji ja predlažem da imamo kao ... ovoga što danas zaključimo.

Naime, dobro bi bilo, mada ovdje u jednoj rečenici stoji da ste vi na početku u prvoj stranici na zadnjem pasosu, da ste u sticajem neposrednim ... organizirala sastanak sa određenim tijelima i institucijama Brčko Distrikt. Ja sam prvo pomislio da ste sa nadležnim državnim tijelima imali razgovore, a onda sam shvatio da ste na neki način, pošto naprijed nije pobrojano ni jedno državno tijelo, pa mi je to malu zabunu napravilo, ja mislim da bi jako dobro bilo i, ako niste da se u ovo uključe institucije Vijeća ministara. Mi moram prihvatiti kao metod kada, kao princip rada, da je ova komisija i svaka druga koju imamo na neki način specijalistički tim na datom problemu ovog parlamenta, a pošto ovaj parlament ima svoj servis, uslovno rečeno izvršni servis, to je Vijeće ministara i Vlada, to znači, da i Komisija treba da ima odgovarajuću ... sa nadležnim ministarstvima i Vijećem ministara.

Dakle, mislim da bi dobro bilo da se, i ako nisu do sada bili uključeni, da se prije svega Ministarstvo pravde, Ministarstvo spoljne trgovine, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice bi trebali imati aktivniji odnos, ako ne do sada, a ono od sada kad je ovo u pitanju i zato je moj prijedlog podržavajući ovaj izvještaj, siguran sam da i današnja rasprava će biti osnova za to da za dva ili tri mjeseca konstatujemo da je po ovom izvještaju nešto urađeno što je promijenilo stanje. I, zato je moj prijedlog da se danas, usvajajući ovaj izvještaj, da usvojimo jedan radni zadatak, po kojem bi se zadužilo Vijeće ministara, odnosno nadležna ministarstva (Ministarstvo pravde, spoljne trgovine, ljudskih prava i izbjeglica), da pokrene, realizira i koordinira aktivnosti u skladu sa ovim izvještajem i da u roku od tri mjeseca dostavi Komisiji, analogno tome i Parlamentu, da Komisija dostavi Parlamentu izvještaj o realizaciji ovih zaključaka, ovog zaključka, odnosno drugim riječima sva ova pitanja koja su ovdje evidentirana, da se na neki način za dva mjeseca ili tri, ne znam koji je realni rok, da se pred nama nađe izvještaj, a ne da Komisija bude ta koja će, ili radna grupa koja će to raditi, nego da nadležna ministarstva budu vaš servis u ovom, odnosno naš servis u ovome i da na bazi tog radnog zaključka za neka dva do tri mjeseca vidimo da li smo odmakli u nekim od ovih pitanja. Samo toliko. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Ja imam prijavljenog još gospodina Huskića. Nemam više prijavljenih. Zaključujem prijave.

ADEM HUSKIĆ

Poštovane kolege, ja mislim da dosta o ovome pričamo i niste primijetili da ima nekih velikih razlika, bez obzira što je u nekom momentu izgledalo da postoji ne slaganje. Ja sam nastojao da sve slušam i mislim da su sve diskusije bile na jednom fonu. I, ja, naravno kao i prethodnici moji podržavam izvještaj Komisije i mislim da je uradila dosta značajan i obiman posao i kao što reče kolega Laglumdžija pretpostavljam da će

naš odnos prema izvještaju postaviti standarde za buduće neke odluke i zaključke ovog doma.

Htio sam se nadovezati na neki način na diskusiju gospodina Jahića. Komisija je ovdje predložila jedanaest zaključaka. Ja mislim da svih tih jedanaest nemaju, kako bih rekao nemaju specifičnu težinu. Po meni se izdvajaju četiri koje bi trebalo, po mom mišljenju, posebno izdvojiti, to je zaključak broj 5 da ga sad ne čitam, imate svi pred sobom, broj 9, 10. i 11. Zaključci 9 i 10 na neki način se dotiču sudstva kao trećeg stuba vlasti, odnosno trećeg elementa koji je učestvovao da se dešava ovo što se dešavao tamo pored međunarodnih predstavnika i domaćih organa vlasti.

Zaključak 5 govori o tome da ima nekakvih štetnih ugovora itd. znači, trebalo bi još nešto tu, pa u tom smislu ja predlažem da Komisija ova koja je ovo radila na bazi ovih svojih zaključaka, znači, pošto cijenim da nisu svi jednakog značaja i na osnovu ovih diskusija današnjih, da napravi konkretne zaključke i da se svaki od tih zaključaka usvaja pojedinačno.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Ja predlažem da zaključimo na sljedeći način. Prvo da mi primimo ovo izvješće znanju, da ga ocijenimo kvalitetnim i da odamo priznanje onima koji su radili na ovom izvješću. Da ovakav pristup afirmiramo kao pristup rada Komisije i kao pristup rada ovog doma, ne vezano samo za Brčko Distrikt.

Drugo, treća stvar da komisija, obzirom da je ovdje bilo puno argumentiranih zahtjeva, odnosno radna podskupina nastavi kontinuirano pratiti, obzirom da stvari nisu riješene mnoge, da im damo tu zadaću i da nas redovito informira.

Treći i četvrti, da ovo dostavimo Vijeću ministara i da dobijemo jednu relevantnu informaciju što Vijeće ministara po svim ovim točkama može učiniti. Mislim da je to obuhvata cjelinu rasprave.

Možemo li na ovaj način zaključiti? Zahvaljivam se. Trebamo li galsati o ovim zaključcima? Molim vas da se izjasnite o ovome.

Glasujte sad.

Hvala lijepo. Konstatiram da smo jednoglasno usvojili predložene zaključke. Ja ću vas zamoliti zbog obaveza pola sata, predsjedavanje će preuzeti prvi zamjenik gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Prije prelaska na sljedeću tačku, izvolite gospodine Avdiću.

SEAD AVDIĆ

... ja mislim da je to minimum što se moralo uraditi. Ova analiza i ovo stav Parlamenta. Ja vas molim da ovo, ako je ikako moguće da nekako ukalkulišemo ovus tavku.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro, gospodin Špirić traži riječ. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

... da se pošalje izvještaj Komisije i da se pošalje stenogram sa rasprave. Ovo o čemu je gospodin Zlatko Lagumdžija govorio nadležnim ministarstvima . Ne mora svugdje Komisija da daje impulse. Kršenja ljudskih prava se tiču onih koji vrše vlast. Iz zato nisam insistirao da bude poseban zaključak, da ne bih otvorio druge rasprave da prioritet Komisije naredni pokrivanju terena bude Drvar. Dakle, iz tih razloga. Ali neka stenogram ode Vijeću ministara da ih poslije pitamo zašto ne reagujemo. Ne može Komisija svugdje ta koja upire prst. U tom smislu. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja zahvaljujem gospodinu Špiriću. Vidite, dakle, postoji više adresa na koje je potrebno dostaviti. Kako izvještaj Komisije tako i zaključke Doma o kojima smo se maloprije izjasnili. Ja vam predlažem, pošto je sad teško definirati to, a da ne postoji rizik da neko ne izostane kome to treba dostaviti, da zadužimo Stručnu službu ovog doma Sekretarijat Doma da u saradnji sa Kolegijem se dostavi na relevantne adrese, a da se o tome, naravno obavijesti ovaj dom o tome kome je to dostavljeno.

Možemo li to prihvatiti?

Ima li potrebe da glasamo? Zaključili smo i ja vam se zahvaljujem.

Dame i gospodo poslanici, mi prelazimo po planu rada na devetu tačku dnevnog reda.

Ad.9. Izvještaj Komisije za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil opredstavci stranke Nađe Dizdarević

Ovaj izvještaj Komisija za ljudska prava dostavila je ovom domu 26. aprila i iz izvještaja se vidi da je Komisija usvojila određene zaključke i da je te zaključke prosljedila na odrogarajuće adrese sa odgovarajućim zahtjevima. Kao i u prethodnom slučaju, ovaj dom treba da primi na znanje izvještaj Komisije i, naravno da da podršku mjerama naše komisije, našeg stalnog radnog tijela. Ja otvaram raspravu o ovom izvještaju i za riječ se javio predsjednik Komisije za izbjeglice i ljudska prava, imigraciju, izbjeglllice i azil gospodin Elmir Jahić. Izvolite gospodine Jahiću.

ELMIR JAHIĆ

Hvala predsjedavajući,

Imam sličnu situaciju kao što smo imali maloprije, s tim što sam dužan da pojasnim da po Poslovnliku o radu naše komisije, ukoliko imamo žalbu više građana, dakle, grupe građana, mi smo dužni da izvještaj uputimo Parlamentu, dok pojedinačne žalbe nismo dužni. Međutim, mi smo smatrali da bi trebali, u krajnjem slučaju, informacije radi da uputimo i Parlamentu, uputili na relevantne adrese, na vijeće ministara i druge adrese, koje, u stvari treba da realiziraju, vidjet ćete u ovom slučaju odluku Doma za ljudska prava.

Naime, nama se stranka Nađa Dizdarević iz Sarajeva obratila našoj komisiji za ljudska prava, imigracije, izbjeglice i azil, sa žalbom da je njen suprug, zajedno sa pripadnicima tzv. alžirske grupe nezakonito zatočen u SAD u vojnoj bazi Gvantenama na Kubi, dakle, poznat vam je taj slučaj i to greškom organa BiH i Federacije BiH.

Kao i u prethodnom slučaju, inače, to je stil rada naše komisije, mi smo formirali podgrupu, odnosno potkomisiju, koja je obavila odgovarajuće razgovore, pribavila i odgovarajuću dokumentaciju i sigurno da nam je najviše pomoći pored tih razgovora imale odluke o prihvatljivosti meritom za ljudska prava BiH, pod odgovarajućim brojevima.

Ono što smo mi zaključili nakon razgovora i nakon uvida u dokumentaciju, uvida u odluku Doma za ljudska prava, vidjeli smo, naime da je 17. januara 2000. godine, naime ključni je taj dan 17. i 18. januar, za jedan dan su se mnoge stvari desile. Dakle, naređeno je puštanje ovih lica iz pritvora, ali umjesto da budu pušteni odmah su stavljeni pod nadzor policije Federacije, a narednog dana su predati vojnim snagama SAD. Zatim, Dom za ljudska prava je istog dana 17. januara izdao naredbu za privremene mjere, naređujući vlstima Federacije i BiH da preduzmu sve neophodne mjere i spriječe da navedena lica primjenom sile budu odvedena sa teritorije BiH.

Također, istog dana istražni sudija Vrhovnog suda Federacije BiH, donio je rješenje kojim se ukida pritvor protiv ovih lica, jer više ne postoje razlozi ni okolnosti zbog kojih je određen pritvor. Nažalost, sve ove odluke, dakle, i sudije Vrhovnog suda i Doma za ljudska prava nisu ispoštovane od vlasti BiH i vlasti Federacije BiH, gdje se shodno žalbama Dom za ljudska prava BiH je konstatirao da je BiH, tačnije vlasti BiH i vlasti Federacije BiH u tom periodu da su kod grupe građana ovdje se govori o četiri člana koji su, inače bili državljani BiH, kao što vam je poznato ta grupa je sačinjavala šest ljudi od kojih su četiri bili državljani, a dva su bili privremeno boravište.

Dakle, Dom za ljudska prava je odlučio i donio odluku, da su kod ovih ljudi povrijeđena prava na slobodu i ličnu sigurnost, pretpostavka nevinosti, dakle, da su lica nevinna dok su u skladu sa zakonom i dokaže da su kriva što je zagwarantirano članom 6. stava 2. Konvencije, zatim da su povrijeđena prava čovjeka, da ne bude izložen riziku od smrtne kazne, što je zagantovano članom 1. iste konvencije, pa pravo čovjeka da ne bude podvrtnut mučenju i nečovječnom ponižavajućem postupanju i, kao i druga prava.

Na osnovu svega, dakle, bilo je očito da su vlasti BiH, vlasti Federacije na najgrublji način povrijedila ova ljudska prava, o kojima je bilo riječ prema ovim građanima i da s suprotnoj logici Doma za ljudska prava isporučili ove građane BiH kojim je naknadno Dom za ljudska prava vratio državljanstvo, kao što vam je poznato, državljanstvo tim građanima je bilo oduzeto. Dakle, oni sui dalje, oni su trenutno građani BiH sa državljanstvom BiH.

Također, u toj odluci je naloženo vlastima Federacije, vlastima BiH i Federacije, ovdje kaže, dakle, odgovarajuće, odnosno, naime naloženo je organima vlasti BiH, prije svega Vijeću ministara i Federaciji BiH, prije svega Vladi Federacije, koji su nadležni za sprovođenje odluka Doma za ljudska prava da u cjelosti provedu ovu odluku Doma za ljudska prava, od 3.9.2002. godine. Nažalost, evo, godinu i po dana te se odluke nisu sprovele.

Također, htio bih da kažem ono što nemamo izvještaj, na osnovu naših informacija, na osnovu izvještaja međunarodne pravne grupe, čini mi se iz Vašingtona, imamo informacije da je krenulo sa puštanjem ljudi, odnosno tih zatočenika u bazi Gvantanamo, ali se puštanje tih zatočenika može jedino, normalno ukoliko nema nikakve krivine odgovornosti, vrši se na zahtjev Vlada, pa postoji, dakle, niz vlada koje su podnijele zahtjev za puštanje tih zatočenika, ukoliko nema nikakvog krivičnog postupka, ima tamo mislim neki državljani, engleski državljani, da su oslobođeni itd. i da je potreban i zahtjev naše vlade, u ovom slučaju Vijeća ministara, da bi se ta procedura pokrenula, ukoliko ne postoji nikakva krivična odgovornost kod tih ljudi.

Mi smo još jednom potencirali da su međunarodno pravni dokumenti o zaštiti ljudskih prava i sloboda, koji suprihvaćeni u BiH, moraju biti dosljedno ugrađeni u sve zakone i sve propise, od zvisnosti od sadržaja tih propisa, te se primjenjivati od nadležnih organa direktno i bez izuzetka, što ovdje nije bio slučaj u ponašanju Vlade Federacije, odnosno Vijeća ministara u tom periodu. I, mi smo, normalno zatražili od organa BiH i Federacije da nam u roku od mjesec dana, od primitka ovih zaključaka da obavijeste Komisiju o daljim radnjama. Dakle, mi smo na vrijeme, čim smo završili rad i potkomisije, kasnije je bio izvještaj usvojen na Komisiji, kad smo usvojili ovaj izvještaj uputili smo Vijeću ministara da taraži, kao što smo mi napomenuli ovdje da od nadležnih organa vlasti BiH i Federacije BiH, zahtijeva da se hitno pokrene postupak vraćanja supruga stranke i drugih navedenih pritvorenika i pritvora vojna baza Gvantanamo u BiH. Dakle, da se uputi zahtjev. Toliko i hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem predsjedniku Komisije gospodinu Jahiću. Za riječ se javio gospodin Miloš Jovanović.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Pa ja ne znam kome se žurilo da se ova tačka dnevnog reda stavi baš danas, jer mi smo kao Komisija formirali potkomisiju, koja je imala zadatak da uradi ovo o čemu je

govorio gospodin Jahić. I, koliko ja znam potkomisija je trebala da podnese izvještaj Komisiji za ljudska prava, a mi da podnesemo Domu. Eh, sad ja ne znam, ja bih volio da znam kad je to bilo. Ja na toj komisiji nisam bio. Tako da i u izvještaju, evo ko je čitao izvještaj, znači, ovo je izvještaj potkomisije, a nije izvještaj Komisije i ja predlažem gospodine predsjedavajući da o ovoj tački dnevnog reda ne raspravljamo danas, znači da o ovome raspravi Komisija, pa ćemo onda mi dati svoj izvještaj Domu. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jovanoviću. Riječ ima predsjednik Komisije gospodin Jahić. Izvolite.

ELMIR JAHIĆ

Pa meni, zaista, vjerovatno gospodin Jovanović nije bio prisutan na sjednici Komisije. Potkomisija je imala izvještaj. Ista je procedura bila kao što je bilo o malopredašnji slučaj. Komisiju su sačinjavali: gospođa Nadžida Mlačo i gospodin Tihomir Gligorić. Oni su svoj izvještaj prezentovali Komisiji, na kojoj je, Komisiji za ljudska prava, imigracije i azil je usvojen izvještaj potkomisije i to vam članovi potkomisije mogu potvrditi. To što vi niste prisustvovali, ja zaista ne znam gdje ste bili gospodine Jovanoviću. Tako da je kompletna procedura, ovaj izvještaj usvojen na Komisiji. Dakle, ista je procedura kao maloprije.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jahiću. Za riječ se javio gospodin Tihomir Gligorić. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Samo da rasčistimo ovu dilemu koju je postavio poslanik Jovanović. Komisija je, a na njoj je bio prisutan i gospodin Jovanović, donijela zaključak da se formira potkomisija i da potkomisija sve ono što je Komisija radila, u smislu da je uzela izjavu i više pitanja postavila i gospođi Dizdarević, a potom dokumentaciju koju je imala od odluke Doma za ljudska prava i sve ono što je bilo u prilogu, da potkomisija sve to obradi i predloži zaključke Komisiji za ljudska prava. Potkomisija je taj posao uradila i vi imate u prilogu taj izvještaj, a onda je Komisija, znači, razmatrala izvještaj potkomisije i prihvatila taj izvještaj potkomisije i na taj način smo mogli raditi na dva načina, to je već predsjednik gospodin Jahić objasnio i nema potrebe da o tome govorim, ali želio sam pomoći dilemu da sam učestvovao, znači i kao član potkomisije i Komisije i da je procedura prema Poslovniku apsolutno bila zadovoljena i, naravno, u konačnici da se o tome upozna Predstavnički dom što je sasvim u redu. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Gligoriću. Riječ, zarepliku traži gospodin Jovanović. Izvolite.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Ja prihvatam da možda nisam bio, ali, evo, ja ne znam da li vi imate ovaj izvještaj u kojem fino kaže ovdje, na osnovu člana 33. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Službeni glasnik taj i taj, potkomisija za prestavku strane Dizdarević Nađe, na sjednici održanoj 24.4. utvrdila je izvještaj itd. Znači, ne Komisija, nema izvjetšaja Komisije za ljudska prava i izbjeglice. Zbog čega, ja da kažem, možda ja nemam taj izvještaj i izvinjavam se, znači, ja imam izvještaj potkomisije sam dobio, ali već kad sam se javio, ne želim da omalovažim ni rad potkomisije. Neću da kažem da nije bilo kršenja ljudskih prava, ali jednostavno mislim da nije korektno zbog ostalih a kažem stotine žalbi i prestavki koje smo mi kao Komisija imali, da kažem da se jedino na ovoj skupštini raspravlja o ovom.

Na istoj toj komisiji kada smo izabrali ovu, da kažem potkomisiju, raspravljali smo o slučaju, čini mi se Šarić Habibe, tako nešto, već ako smo o tome raspravljali, onda smo i to trebali staviti na dnevni red, a ne samo ovo. Ja kažem zbog korektnosti prema ostalim žalbama i prema ostalim ljudima koji su se žalili, mislim da nismo da kažem na skupštini trebali raspravljati samo o ovom.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jovanoviću. Gospodin Jahić, traži riječ. Izvolite.

ELMIR JAHIĆ

Pa gospodin Jovanović ima, možda mu nije dostavljeno u materijalu izvještaj. Tačno, ovo što je dostavljeno to je od 20.4. je potkomisija za prestavku itd., a mi smo dan kasnije imali izvještaj, a evo vidite da je 21. aprila, imali smo kvorum, bili smo prisutni, gospodine Jovanoviću vjerovatno ste bili negdje. Dakle, ja sam tu potpisnik i imamo da je obavljeno kako treba. Ja bih htio samo da kažem što se tiče dešavanja prestavki naše komisije. Naša komisija može rješavati samo one žalbe kada je završen sudski spor, dakle, sudski proces, tek onda mi možemo raspravljati. Mi se ne možemo uključivati u one žalbe o kojima je sudski spor još u toku.

Također, ovaj konkretan slučaj, čini mi se gospodine Jovanoviću da ste vi određeni da budete u ovoj potkomisiji u ovaj slučaj, čini mi se što još do danas niste sjedli da raspravljate o tome. Dakle, vi ste bili u ovoj potkomisiji za rješavanje ovog problema i trebali ste na vrijeme sjesti i obaviti taj svoj posao.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jahiću. Za riječ se javila gospođa Seada Palavrić. Izvolite.

SEADA PALVRIĆ

Hvala lijepo. Ja hoću da se pridružim ocjeni i Komisije i Kolegija koji je uvrstio ovu tačku u dnevni red, jer ne zaboravimo da je ovdje riječ o slučaju gdje je Dom za ljudska prava za BiH utvrdio kršenja i ne samo utvrdio da postoje, činjenica je da ta kršenja traju. Ja ne smijem zamisliti da uzmem na stranu, evo da budemo samo računski raspoložena da odstranim emocije. Šta je sa ljudima, šta će se sa njima dogoditi, u kakvoj su opasnosti, ali ne smijem zamisliti cifru koja će konačno biti ispostavljena državi BiH i Federaciji BiH zbog ovog slučaja i, koliko se ja sjećam odluke Doma za ljudska prava i Federacija BiH i država BiH, pored isplate naknade onima koji su se žalili Domu za ljudska prava, su obavezane da svim osobama iz slučaja tzv. alžirske grupe pruži svaku pravnu pomoć, da ih posjeti, da im osigura advokate i da im pruži svaku pomoć, kako bi se odbranili što je moguće prije izbacili iz baze Gvantanama. Ono na što je predsjednik Komisije ukazao jeste posebno dodatna okolnost da upravo sada postoji raspoloženje da se puste oni protiv kojih se ne vodi krivični postupak, mislim da je, zaista, neophodno brzo reagirati i te ljude osloboditi i ako treba da se njima sudi kako je bilo prvobitno i zamišljeno neka im se sudi u zemlji u kojoj treba da im se sudi. Ovaj postupak je Dom za ljudska prava duboko osudio i ja sam uvjerena da, ako ne budemo brzo reagirali nastaviše ga ili Komisija pri Ustavnom sudu za ljudska prava, dakle, ona u kojoj se transformirao dio Doma za ljudska prava ili što je još gore, Evropski sud za ljudska prava u Strazburu. I, mislim da je zato ovaj slučaj toliko težak i da, zaista, ne smijemo se kockati sa ovakvim stvarima. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se gospođi Seadi Palavrić. Da li još neko želi da govori? Gospodin Zlatko Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući, cijenje kolege, dame i gospodo, ja mislim da je dobro što smo konačno dobili ovaj izvještaj, bez obzira na eventualne proceduralne manjkavosti i nesporazume unutar komisije.

Ovaj izvještaj, kao što je komisija rekla u svojoj zadnjoj aleniji se dostavlja Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine na znanje i obavještenje o učinjenom u ovom predmetu. I tako bi to trebalo da se završi. Međutim, ne bi time objektivno odmakli daleko ako ovo samo primimo k znanju. Treba pogledati istini u oči i neke stvari reći ovdje i učiniti sve što je moguće da se poveća akredibilitet institucija ove zemlje, uključujući i poštivanje odluke Doma za ljudska prava, bez obzira ko šta o njoj mislio. Sigurno to nije ni prva ni posljednja sudska presuda koja je konačna u ovoj zemlji koja može imati različite pozive na kontraverze, ali to ni na koji način ne znači da bilo ko u ovoj zemlji ima pravo da se ogлуši o njih, bez obzira šta o tome mislili. I zato mi moramo sa punom odgovornošću ovome pristupiti. Bilo bi jako loše da se ova informacija bude povod za neko novo politiziranje i kreiranje atmosfere koje za, a ko je protiv pod navodnicima alžiraca u ovoj zemlji, jer to ne treba nikome od nas, pa čak ni ljudima koji su se žalili ovom, ovoj komisiji.

Gospodin Jahić je napravio nekoliko nepreciznosti pretpostavljam. Koliko se ja sjećam, što bi rekla kolegica Palavrić, koliko se ona sjeća, tako i ja koliko se sjećam dana 17.1.2002. godine su, je ova grupa poznata pod nazivom jeli kolokvijalno alžirci, ona je deportovana. Oni u trenutku deportacije nisu bili državljani Bosne i Hercegovine. To bitno mjenja čitavu stvar.

Druga je stvar što neki tvrde da to nije tako. Međutim, ja bar vam tvrdim sa činjenicom, dakle radilo se o deportaciji ljudi koji u trenutku kada se to dešavalo nisu bili državljani ove zemlje. Ovo je Parlament, ja imam odgovornost prema onome što obavljam, kao i svi mi trebate se sjetiti onih koji to znaju, oni koji ne znaju to znaju, da je SFOR-a, vidite kako smo danas razgovarali o SFOR-u kako šalje ljude u penziju bez penzije. SFOR-a je taj daj, ovdje sjedi gospodin Belkić, gospodin Križanović koji se sjećaju toga, jer su bili članovi Predsjedništva, pa se što bi rekli koliko se sjećam, a dobro se sjećam SFOR-a je dao nalog da ukoliko se ti ljudi ne deportuju iz zemlje, nakon što budu pušteni na slobodu da će ih SFOR uhapsiti i time praktično suspendovati ustavno pravni poredak ove zemlje. Trebamo znati o čemu se radi. Tadašnje federalne vlasti i državne vlasti su postupile u skladu sa postojećim zakonima ove zemlje i međunarodno preuzetim obavezama.

Dakle ti ljudi koji su u po zakonu propisanoj proceduri izgubili državljanstvo Bosne i Hercegovine, jer je konstatovano da su neki od njih, da vas puno ne gnjavim imali po nekoliko matičnih brojeva, imena, mjesta gdje su se rodili na planeti itd. dakle izgubili su državljanstvo ove zemlje i oni su deportovani. To ovdje ne piše. Međutim, to sada nije važno. To sada nije važno sa ove tačke gledišta i stanovišta Odluke Doma za ljudska prava. Dom za ljudskap rava je donjeo odluku da je prema njima učinjena nepravda i Vijeće ministara u kojem sam ja sjedio u tehničkom mandatu je dobilo Odluku Doma za ljudska prava i donjelo odluku, predsjedavajući je bio gospodin Mikerević sada predsjednik Vlade Republike Srpske je donjeo odluku da se u potpunosti ispoštuje Odluka Doma za ljudska prava i da se zaduže sva nadležna ministarstva da u okviru svojih da kažem obaveza prava i dužnosti ispune obavezu Doma za ljudska prava i dalje vode postupak pred nadležnim institucijama.

Tada je zaključeno da se, koliko se ja sjećam, a dobro se sjećam isplati ošteta koju je dao nalog Dom za ljudska prava od strane države Bosne i Hercegovine i normalno da se to podliježe i nadležnim federalnim institucijama i da se obavi razgovor sa tim ljudima putem Ministarstva za vanjske poslove od nadležnih konzularno pravnih institucija uz pomoć Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, tada Ministarstvo pravde nije...To je zaključeno. I to je trebalo da bude realizovano prije nešto više od godinu dana. Ja iz ovoga ne vidim da li je to realizovano i ako nije zašto nije, a ako jeste da se vidi šta je država imala obavezu prema tim ljudima i da se kaže to je riješeno. To je trebalo. Mislim. Dakle šta mi treba da uradimo. Mi treba prvo da zadužimo danas, da donesemo radni zaključak da se zadužuje Vijeće ministara da ispuni sve obaveze u skladu sa Odlukom Doma za ljudska prava i da podnese informaciju o tome šta su nadležne državne institucije u skladu sa vlastitim zaključcima sa preuzetim međunarodnim obavezama i sa pravnim sistemom poretkom ove zemlje učinile da odgovore onome o čemu ova informacija sada govori.

Dakle, mislim da ako postupimo drugačije uvešćemo se u jednu politikansku stvar koja ne treba nikome. Ja sam prije dvije godine bio ovdje pred Parlamentom kada je upravo jednoj takvoj atmosferi koja se može kreirati ponovo, jedna grupa ljudi ovdje, kada je boračka populacija ovdje imala protest zbog boračkog zakona, kada je jedna grupa zaista mala grupa ljudi, vjerovatno pod atmosferom koja se može kreirati ako budemo neoprezni, neozbiljni pijana sa flašom u rukama uzvikivala Alahu agber, ovo je Alžir. Ponukani činjenicom da postoji neka grupa prema kojoj je ko biva dakle Bošnjaci nisu Alžirci, ovo nije Alžir i mi trebamo državljanima Bosne i Hercegovine svim da se ponašamo isto i u skladu sa Ustavom ove zemlje. Ja upravo iz tih razloga, mislio sam da ne govorim, ali imam obavezu da govorim zato što znam našta ovo može izaći, a bojim se da to nikom pametnom ne treba.

I takođe bi, pošto je ovo tema zamolio da ovim povodom zaključimo da Vijeće ministara napravi informaciju o deportovanim građanima u Bosnu i Hercegovinu 2002. i 2003. godine, sa stanovišta kršenja njihovih ljudskih prava. Zašto ovo govorim? 2002. godine, iste godine kada se ovo desilo, kada je deportovano 6 ljudi iz Bosne i Hercegovine u ovu zemlju je deportovano, prema podacima DGS-a samo na aerodrome međunarodne u Bosni i Hercegovini 2005 ljudi, državljana BiH širom svijeta, pokupi ih lokalna policija stavi im kesu u ruke i kaže vija Bosnia. To bi trebao da bude predmet rada ove komisije da vidimo ako se krše ljudska prava državljana Bosne i Hercegovine koji su negdje silom ratnih prilika i nesreće se zadesili i nemaju papire i nisu nikoga lagali da li im je izišao rok trajanja u ovoj zemlji i onda te preko noći pokupe i vrate.

Tako da mislim da bi dobro bilo, pošto je ovo dobar povod za jednu takvu informaciju od Vijeća ministara, ako nemate ništa protiv gospodine predsjedavajući da pokažemo da brinemo o svim državljanima Bosne i Hercegovine i građanima ove zemlje na jednak način kada je u pitanju zaštita ljudskih prava i deportacija ljudi kako iz BiH, tako i u Bosnu i Hercegovinu. Normalno, još jednom podvlačim poštivajući svaku odluku Doma za ljudska prava i nadležnih sudskih institucija bez pogovora dok se po zakonu i ustavu i međunarodnim normama propisanom postupku to ne uradi, a mi smo dužni i zato je Vijeće ministara i Ministarstvo vanjskih poslova i očekivao sam njih ovdje, a ministra spoljne trgovine i finansija da sjede snama ovdje, ministar pravde, ministar za ljudska prava i izbjeglice, ministar vanjskih poslova, a bogami je mogao i ministar sigurnosti, pa da onda razgovaramo o ovome malo ozbiljnije. Eto, hvala lijepo gospodine predsjedavajući.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospođa Seada Palavrić se prva javila za repliku, a onda gospodin Elvir Jahić, takođe replika. Izvolite.

SEADA PALAVRIĆ

Ja nisam htjela zalaziti i vraćati u taj 16. januara, međutim, ja moram ovdje ispraviti krivi navod i reći da se nije radilo o deportaciji i da su četvorica od šestorice

ljudi bili državljani Bosne i Hercegovine, a dvojica stranci sa boravkom u Bosni i Hercegovini.

Također da je postojala naredba Doma za ljudska prava o privremenoj mjeri koju sam ja lično kao zastupnik Federacije Bosne i Hercegovine pred Domom za ljudska prava dostavila ministru unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine i premijeru gospodinu Behmenu, blagovremeno, prije 7 sati uveče 16. kada ljudi još nisu bili pušteni iz pritvora. Dakle meni je prije stigla naredba Doma za ljudska prava. I ja sam je blagovremeno dostavila. Po njoj nije postupljeno. Kontaktirala sam federalnog ministra pravde, informirao me je da ni jedna zemlja nije podnjela zahtjev za ekstradiciju tih ljudi. Također ni jedna zemlja nije, naša zemlja nije mogla donjeti odluku o deportaciji, jer čak i naši zakoni, Zakon o državljanstvu Bosne i Hercegovine, Zakon o imigraciji i azilu ne dopuštaju izručivanje niti jedne osobe, makar ona bila stranac u Bosni i Hercegovini u zemlju u kojoj je zapriječena i moguća izloženost smrtnoj kazni. Bilo je sasvim očigledno da ukoliko se ti ljudi predaju SFOR-u da budu odvedeni u Ameriku u Americi smrtna kazna nije zabranjena i dakle tadašnje vlasti su evidentno, to je Dom za ljudska prava utvrdio u svojoj odluci da su ljudi imali državljanstvo, a dvojica stranaca koji su imali samo boravak, čak ni oni nisu smjeli biti izručeni.

Dakle, bez obzira imaš li državljanstvo ili ne ti ne smiješ kao država koja je potpisnica ili pridruženi član Evropske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, a mi to jesmo Konvencija ima snagu ustavnih odredaba, dakle mi ne smijemo izručiti nikoga u zemlju u kojoj postoji smrtna kazna. I nemojmo se vraćati u to vrijeme. Činjenica je da treba utvrditi i da dobijemo izvještaj o čemu govori gospodin Lagumdžija, šta je urađeno u realizaciji odluke Doma za ljudska prava, ali sam se javila samo zbog ispravke krivog navoda i činjenice da je sam Vrhovni sud federacije te ljude, tog dana u ponoć pustio iz pritvora. Prema tome, oni su iz pritvora trebali biti pušteni na slobodu u Federaciji, a ne predati bilo kome da budu deportirani, pogotovo ne na način na koji je to učinjeno.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem, gospodin Jahić, pa onda gospodin Lagudmžija. Samo da čujete odgovor na ovo da imamo neki red, pa ćete dobiti odmah riječ. Molim vas, jer gospodin Jahić ima reakciju na ono, to bi neki red bio. Da, da, to bi neki red bio. Pa javio se, nije moguće na njenu diskusiju, zato što se javio prije njene diskusije gospodine Lagumdžija.

Izvolite gospodine Jahiću.

ELMIR JAHIĆ

Svim članovima Komisije, dakle naše komisije koja je učestvovala u radu o ovom slučaju, dakle prije nego što ćemo krenuti tokom rada i nakon toga usvojili smo jedan princip, a to je da nema politizacije u ovom slučaju. Ne da bi zaštitili one koji nisu na jedan grub način prekršili ljudska prava ovih ljudi, nego da bi ustvari mogli da pozitivno odgovorimo na žalbu gospođe Dizdarević dakle koja su uputila ovoj komisiji koja je

ustvari zatražila zaštitu svojih odnosno ljudskih prava svog supruga. I sigurno dakle da nam nije namjera bila politizacija, dakle mi smo ovu odluku donjeli ima već je li mjesec dana i to se moglo vidjeti po dakle da ni u medijima ni na bilo koji drugi način nije bilo politizacije ovog slučaja.

Dakle jedina želja i jedini cilj nam je bio da pomognemo ovoj osobi koja se nama uputila. Ja bih sada htio da kažem, pošto je ovdje bilo govora o sjeća se ne sjeća itd. sve ove nalaze mi smo uzeli iz odluke Doma za ljudska prava. Dakle mi nismo radili po sjećanju nego smo prepisali iz dokumenta Doma za ljudska prava. Ja ne bih sada htio da budem zlonamjeran. Možda se neko možda sjeća zato što je učestvovao u svim tim događanjima, ali evo ja još jednom apelujem, dajte zaista da ne politiziramo, dajte zaista da pokušamo da pomognemo ovim ljudima koji su se obratili našoj komisiji da bi zaštitili svoja prava. Sigurno da se ova gospođa Dizdarević nije nama javila da bi politizirala.

Takođe mislim u svakom slučaju treba dakle da se vidi zašto i u kojem stepenu je ispoštovana ova odluka Doma za ljudska prava i treba da napravimo jednu evidenciju i treba da pratimo šta će se i u budućnosti raditi, ali mi možemo postaviti i ovo pitanje dakle ko je odgovoran, dakle pošto je tamo rečeno da su organi Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno VIjeće ministara i Vlada Federacije da su oni prekršili sva ova ljudska prava koja su nabrojana u odluci. Da vidimo koji su bili čelni ljudi na tim institucijama jer su oni odgovorni dakle za kršenje ljudskih prava ovog osoblja. Mi to namjerno nismo htjeli jer smo išli u pravcu da pomognemo osobi, ali mislim da zaista možemo proširiti ove naše zaključke dakle da tražimo odgovornost onih čelnih ljudi na ovim institucijama koje su grubo prekršile osnovna ljudska prava, osnovna ljudska prava ovih osoba.

Takođe želim da kažem da je sada pod znacima navoda top tema u toj borbi za ljudska prava širom svijeta ugrožavanje ljudskih prava pod plaštom protiv terorizma. Sigurno da terorizam dakle se svi moraju aktivno angažovati u borbi protiv terorizma, ali to ne smije da ide na uštrb očuvanja i zaštite ljudskih prava, a pogotovo ne radi se na jedan da ne kažem takav način pod tom plaštom borbe protiv terorizma namjerno krše i ugnjetavaju ljudska prava. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jahiću. Gospodin Zlatko Lagumdžija ispravka krivog navoda, koliko sam vas ja razumio, jel tako, ako insistirate.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Kako god hoćete. Replika svejedno.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim. Izvolte da.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Prvo pogledajte magnetogram gospođu Palavrić vi ste rekli da ste kada se to dešavalo 16. januara, pogledajte magnetogram, prije 5 minuta ste rekli da se to dešavalo 16. januara. To se nije dešavalo 16. januara, nego 17. to je ogromna razlika. To samo hoću da vam navedem kao primjer kako je vrlo opasno davati takve neprecizne izvještaje koje mogu imati strašno velike pravne posljedice. Dakle kada se ne sjećate datuma, mogu misliti čega se onda ostaloga sjećate šta ste tada radili.

Međutim iz ovoga ovdje izvještaja možete da vidite da je Komisija obavila razgovor sa strankom koja se žalila citat ovdje da je imala u vidu dokumente, prepisku od strane određenih institucija na engleskom i maternjem jeziku na kojem je stranka dostavila, pismenu izjavu stranke komisiji i odluku Doma za ljudska prava. Dakle, uopšte nije Komisija našla za shodno, što ja smatram potpuno neprimjerenim da pozove predstavnike, prije svega vlastitog Ministarstva pravde, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova itd. itd. koji i te kako mogu puno pomoći da se ovdje upravo uradi ovo što gospodin Jahić tvrdi da je bio cilj, a to je da se pomogne onome ko se žalio.

Ja mislim da ovo što vi radite je ne pomaže tim ljudima, nego vi praktično na ovaj način, nego vi praktično na ovaj način već politizirate stvar i ja mislim da možemo ići dalje da tražimo odgovornost onih koji su te ljude doveli u zabludu da misle da su državljani BH. Možemo i tako daleko otići pa ćete vidjeti gdje ćemo doći. Možemo tražiti da se odgovori i da se utvrdi odgovornost da napravimo istragu koje su to međunarodne institucije koje su ovdje '92. i 3. ubacivale ljude da promjene karakter rata u ovoj zemlji i da proizvedu bratoubilački rat tamo gdje ga nije bilo itd. itd. Daleko ćemo onda otići. A ako hoćemo da pomognemo ljudima koji su se žalili, onda treba da realiziramo Odluku Doma za ljudska prava i zato je moj prijedlog bio da se razgovara sa svima skojima treba i da se realizuje Odluka Doma za ljudska prava i da nam se da odgovarajuća informacija, poslije određenog vremena koje bi napravilo Vijeće ministara da nam kaže šta su uradili, uvažavajući sve što je ovdje rečeno.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospođa Palavrić, odgovor na repliku jel tako. Diskusija, šta je kod vas? Replika. Neka se pripremi gospodin Muhamed Moranjkić za diskusiju, a vi imate diskusiju isto. Šta je kod vas gospodine Gligoriću? Diskusija, dobro.

SEADA PALAVRIĆ

Meni je zaista žao što ovo kreće ovim tokom. Najmanje je važno jel to 16. i 17. januar jer i to tačno piše u Odluci Doma za ljudska prava, ali molim vas ne devalvirajte ostalo što se događalo. Dakle, je li to 16. ili 17., činjenica je da su tadašnje vlasti, evo sada da kažem alijanse na čelu svama gospodine Lagumdžija blagovremeno dobile naredbu Doma za ljudska prava koja je izvršna da ne smiju izručiti, niti silom odvesti ove ljude sa teritorije Bosne i Hercegovine.

Jesu li u tom trenutku oni imali državljanstvo, a jesu, ili nisu, to nije bilo relevantno. Dom je naredio nešto o čemu se nije moglo raspravljati. Nešto što je moralo biti ispoštovano. Nemojte da se vraćamo u to vrijeme i nemojte da zaista politiziramo ovaj slučaj, nego hajdemo popraviti ono što je tada uništeno, što je pokvareno, što je Bosnu i Hercegovinu i te kako koštalo imidža kada je riječ o ljudskim pravima. Nemojte, nemojte zaista, ja nisam imala sada odluku pred sobom, ali ja dobro znam ima predmet u vladinom uredu za zastupanje pred Domom za ljudska prava, ima svaki faks, ima svaki razgovor i prije 7 sati te noći ste znali da ih ne smijete deportovati, a vi ste to ipak učinili, ako hoćete tako.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Možemo li da idemo dalje sa diskusijom. Zaista nas ovo ne vodi. Dobro izvolite. Nemam ja ništa protiv, naravno imate pravo da uzmete riječ.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Pošto ste se lično obratili gospođo Palavrić, ovim ću završiti svaku raspravu na ovu temu. Rekao sam sve što sam trebao. To što ste vi uradili je najbrutalnije politiziranje i podmetanje meni i to što vi radite je upravo ono što ne treba niko ovdje da radi, a to je da pretvarate narod kojem pripadate i kojem i ja pripadam u nešto što mi nismo. Mi nismo alžirci, ovo nije Alžir, a ovdje svaki građanin ove zemlje treba da ima pravo u skladu sa Ustavom ove zemlje. I sve što radite dalje na način na koji ste do sada radili ja sebi zadržavam pravo da jednostavno prešutim, jer je sramotno ovo što radite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodin Muhamed Moranjkić. Neka se pripremi gospodin Tihomir Gligorić. Izvolite.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ovaj izvještaj me je frapirao, prije svega kao čovjeka, a onda kao člana ovog parlamenta. A zašto me je frapirao? Frapirao me je zato što sam ja dobio u ruke jedan papir koji se zove izvještaj jedne legalne komisije koja je radila i na kraju posumnjalo se u dio legaliteta ovog odrađenog posla, pa je ispravljen, a ja nikada nisam sumnjao da je to nelegalno i prihvatio sam ga takvog kakav jeste. A onda sam normalno slijedom sadržaja pokušao da kao čovjek i kao parlamentarac sagledam težinu materije koja se tretira ovim izvještajem.

Odjednom, kada smo došli na ovu tačku na površinu su se pojavile dvije istine koje su totalno oprečne jedna drugoj. Ja danas sada jednostavno počnem da razmišljam o kojoj sada istini da ja pričam. Ja ću da pričam o istini koju sam dobio pismeno. Ja ću i zamoliću da se izvinem nekome ako je ona druga istina u pravu da sjednem da razmislim i da sutra dam svoj sud i o toj istini. Ako je istina ovo što je napisano u izvještaju, a evo ja ću prihvatiti bar dijelom da jeste, pa ću prihvatiti da je 10% tačno od toga, onda

smatram da u ovakvim odnosima ne može se govoriti o državi. Nje nema, za mene. Ja kao čovjek bi morao da razmišljam ako jesam državljanin, sada govorim pod tom pretpostavkom da dođem u ovakvu situaciju da razmišljam gdje da bježim pod ovom nebeskom kapom iz te države i da nađem državu koja će me zaštititi, jer država kao aparat ima jedan od osnovnih zadataka da štiti svoga građanina. Ja opet sve govorim pod ovom pretpostavkom. Molim vas, mene uopšte ne interesuje dubina odnosa i stanja u smislu ko je kada i u kom vremenu bio u kojoj poziciji. Ja sada govorim samo o materiji koja je istretirana izvještajem.

Ovaj čitav čin je i itava procedura predstavljena u izvještaju sramni čin ove države. Ona je očit dokaz da je znači u tom vremenu ni bilo, odnosno da je bila nečija privatna i normalno da je mogla da se upotrijebi kao aparat i kao sila da uradi to što je uradila. Ovo je ja mislim i presedan, istovremeno svjetska grupa i sramota. A da ne bi ja prejudicirao stvar, ja sam znači ostao u kontekstu napisanog i ako je to tačno ja iza ovog stojim. Ako nije tačno, a ako je tačna ona drugap rezentirana istina dam se korigovati i vjerovatno dati drugo mišljenje o toj stvari.

A da bi ovaj parlament bio u poziciji da danas nema dvije oprečne materije po istoj stvari predlažem da Vijeće ministara i to hitno, ili oformi neku komisiju, ili upotrijebi institucije koje su mu na raspolaganju da ovaj konačno isčisti problem i da ga u obliku informacije dostavi ovom parlamentu da možemo stvarno onda sa tih pozicija da zauzmemo stavove i da tražimo u ime države i u ime ovog parlamenta dalje korake poduzimanja, ono što se kaže da se poduzme da se pomogne, ali bih uvijek kao čovjek zastupao i zastupam ipak da vidimo da li je postojao krivac, ako je postojao ili u jednom ili u drugom slučaju i da mogu sam sebe kao čovjek ocjeniti. To je moj prijedlog o ovom ...Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Upozorili su me, ja nisam pratio na ovaj monitor ovdje, gospodin Selim Bešliagić da se već javlja za diskusiju. Jel tačno to gospodine? Gospodine Gligoriću vi ćete ipak sačekati, prije vas se prijavio gospodin Bešliagić, pa ćete vi dobiti riječ. Vama sam dao riječ onako na ruku jel, ali on je ovdje prijavljen.

Izvolite gospodine Bešliagiću.

SELIM BEŠLAGIĆ

22, ja mislim da 26 nas još ima u Parlamentu pa evo da se zna. Ja sam član Komisije i ja sam prihvatio ovaj izvještaj, evo on je došao ovdje i mislim evo sada da malo parafraziram neke stvari. Nisam upravo u komisiji nismo mi ovakvu raspravu vodili, nego smo vodili raspravu kako i šta da se poduzme da ljudima se pomogne da dođu iz zatvora. Ja vas molim nemojte nas navoditi na vodilje koje vode ka tome da oni ne dođu. To je pod 1.

Pod 2. Zlatko Lagumdžija je rekao da je prihvaćena odluka Doma za ljudska prava i da je Ministarstvo i zadužena Vlada koja nastavlja kontinuitet da to uradi. Zaključak sve ove rasprave je bio da nam Vlada treba podnijeti šta je uzeto, ako nije da se poduzme po zaključcima. Da li će neko odgovarati za to nije ovaj dom kriv. Za to ovaj dom neka kaže da određene institucije rade svoj posao i ako treba neka sve strpaju u zatvor, ali ako ćemo mi sebe optuživati ovdje, ja kao poslanik neću sjediti. Ja ne prihvatam da nema države. Ako nema države, ja kao poslanik ovdje neću sjediti. Ja se mogu pomiriti sa činjenicom da nam neko kroji kapu, da smo, hajde da kažem impotentni itd., ali ću se boriti svim snagama da ovaj parlament ima svoju snagu i moć da kaže i UMPROFOR-u i međunarodnoj zajednici da moramo preuzimati sudbinu u svoje ruke.

Iz tih razloga vas molim predsjedavajući, kao član KOMisije sam prihvatio sa dopunama koje sam dobio da znači postoji odluka da je Ministarsko vijeće dalo nalog da se ljudima pomogne. Tražim da ta institucija, znači naše ministarsko vijeće, odnosno nadležne institucije kažu šta je to urađeno i da se znači proslijedi ovaj zaključak komisije i da se učini da ljudima se pomogne da se vrate, a da li će neko odgovarati za to, postoje druge institucije. Molim vas držite dignitet kao Parlament, a ja neću nikada reći da nema države. Mogu se ljutiti na nas, ali bogami ako nema države onda i mi ovdje đabe sjedimo. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, molim vas. Ja molim poslanike, prije svega da sjednu na svoja mjesta i osoblje Parlamenta. To je dakle jedna stvar.

Druga stvar, druga stvar, molim vas dakle da ne vodite između sebe bespotreban dijalog, da možemo normalno da nastavimo sa radom iako smo na samoj ivici kvoruma, na žalost jel, da slušamo jedni druge.

Riječ ima gospodin Tihomir Gligorić. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih predložio da mi pokušamo da privedemo kraju, a ovaj izvještaj koji poslanici imaju se naravno može i dopuniti i dijelim mišljenje gospodina Bešlagića koji je potpisao našu želju, odnosno namjeru da mi u komisiji pomognemo ljudima ukoliko možemo, ukoliko niko nije dokazao njihovu krivnju i na bazi odluke Doma za ljudska prava koja je konačna i obavezujuća i to je ta granica humanosti i ljudskosti koju smo mi u komisiji prihvatili i od te granice da tako kažem humanosti i ljudskosti mi smo krenuli i došli do ovih zaključaka i konstatacija u samom izvještaju.

Drago mi je da mi unutar komisije nismo zaista imali ovu vrstu rasprave i jasno smo rekli da politizaciju takve vrste ne želimo i nema potrebe za tim. Možda da je u komisiji bila ovakva rasprava, možda bi na neki način pomogli i samoj komisiji da ona u tom slučaju proširi da tako kažem svoje vidike, hajde da tako uslovno rečeno kažem i da

onda predložimo praktično i Savjetu ministara ili pak i drugima, ali konkretno Savjetu ministara kao izvršnoj vlasti koja vjerovatno ima više informacija, jer je bilo više faktora prilikom tog dešavanja 17.18. januara itd.

Prema tome, ja smatram da ne bi bio problem da poslanici prihvate možda prijedlog zaključka gospodina Lagumdžija koji je to proširio na izvršnu vlast sa ciljem da oni naprave jednu informaciju i da nam je naknadno dostave, a ovaj izvještaj da prihvatimo da ne bi trpili ljudi ako zaista neopravdano sjede u zatvoru i bez razlike o kojim se ljudima na planeti radi ukoliko su dio ili ono što im se događalo veže za našu zemlju. Na taj način evo mislim da bi mogli izaći iz ovog i ne bi trebalo možda proširivati zaista tu raspravu nego ići u ovom pravcu, prihvatiti izvještaj komisije da ne trpe ljudi, da Savjet ministara iz tog izvještaja preduzme odgovarajuće mjere u smislu traženja oslobađanja tih ljudi i tu satisfakciju koja ide po osnovu toga i na taj način bi realizovali odluku Doma za ljudska prava, a istovremeno od Savjeta ministara zatražili da dopune jednu, odnosno naprave informaciju vezano, jer posmatrati sve treba u datom trenutku i datom vremenu, a bilo je više faktora i mi ćemo na taj način dobiti praktično ovdje informaciju ona koja će biti objektivno šira u odnosu na izvještaj ovaj komisije koji je imao ipak zadatak, pretstavka konkretne osobe o kojoj smo mi raspravljali. Evo, to je moj prijedlog i zahvaljujem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Gligoriću. Ko dalje želi da govori? Gospodine Živković izvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo, ja mislim da sam elektronski se prijavio, ali evo nije problem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Šta da ste se

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Elektronski je bilo

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja se izvinjavam ukoliko je tu nastalo do greške. Nije do moje namjere ni malo. Vjerujte. Izvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Nema problema. Rezervna varijanta sa rukom. U svakom slučaju oko ove dvije tačke koje smo evo već više od dva sata razmatrali, nebrojeno puta smo spomenuli ljudska prava i odluke Doma za ljudska prava. Mislim da bi bilo pošteno da iako nije

tačka dnevnog reda da smo spomenuli i one druge odluke za ljudska prava koje su uvome parlamentu, a spomenuću 11.2.2004. godine kada je rečeno u zaključcima da se zadužuje Savjet ministara Bosne i Hercegovine, da u saradnji sa Vladom Federacije hitno obezbjedi izvršenje odluka Doma za ljudska prava ticalo se penzija prema mjestu gdje su ostvarene, da je Komisija za ljudska prava i izbjeglice u odnosu na ovo dala svoj izvještaj. Mislim da je pošteno da pričamo o kršenju ljudskih prava na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine i da ne vežemo to samo za mali broj ljudi, u ovom slučaju alžirsku grupu kada imamo veći broj ljudi, mnogo veći broj ljudi gdje odlukom Doma za ljudska prava utvrđeno da se krše ljudska prava i da sa ovakvim stavom, gdje ćemo neke stvari da stavljamo na površinu, ako je to nekom u interesu, a druge stvari trpati ispod otirača da na takav način nećemo ući u Evropu, jer svi koji ovo gledaju, a znam da gledaju i oni iz Evrope će nam reći u svom izvještaju da konstatno kršimo ljudska prava po tome osnovu i na tom fonu nikada u Evropu nećemo doći.

Stoga, ja predlažem da ovu, ovaj izvještaj vratimo na Komisiju za ljudska prava, imigraciji izbjeglice, da Komisija ovo o čemu smo pričali ovdje razmotri i da traži od Vijeća ministara šta je učinjeno po ovome u odnosu na odluku Doma za ljudska prava, ali po svim do sada odlukama koje su za ljudska prava doneseno, šta je Vijeće ministara uradilo. I da na osnovu toga taj izvještaj razmatramo i ova skupština sada ima.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Džaferoviću. On će mi pomoći oko zaključaka. Ustvari on je pratio raspravu.

Gospodine Jahiću, jeste repliku tražili.

ELMIR JAHIĆ

Dakle ja bih samo podsjetio dakle slažem se u potpunosti sa gospodinom Živkovićem, u Bosni i Hercegovini ima puno slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava i sigurno je da je ovaj parlament, pogotovo ova komisija mjesto, jedno od mjesta gdje treba da se o tome raspravlja i da se utvrdi činjenično stanje.

Ja bih vas samo podsjetio na sljedeće. Između ostalog dakle u djelokrug svog rada Komisija rješava konkretne žalbe građana Bosne i Hercegovine. Dakle ovaj izvještaj je rezultat žalbe jednog građanina Bosne i Hercegovine. Dakle mi smo odgovorili na žalbu tog građanina isto kao što je maloprije bilo oko slučaja Trznica Arizona kada je bila grupa građana. Dakle ovaj izvještaj se ne može dovoditi, dakle ja se slažem ponovo svama o mnogim kršenjima ljudskih prava u Bosni i Hercegovini i mi to treba da raspravljamo, ali ovaj izvještaj isključivo vezan dakle za konkretnu žalbu građanina koji se uputio, koji je nama upućen. A mi smo u zadnjem dijelu ovih naših informacija, odnosno zaključaka tražili dakle informaciju Vijeća ministara u roku od mjesec dana i sigurno da ćemo kao i sve druge odluke i pratiti i pratiti realizaciju naših odluka od strane Vijeća ministara.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospođa Palavrić pa onda gospodin Križanović.

SEADA PALAVRIĆ

Ja samo hoću da se priključim prijedlogu gospodina Živkovića, ali u smislu dajte molim vas da Sekretarijat našeg doma pribavi sve odluke Doma za ljudska prava koje se odnose na penzije građana iz Republike Srpske u odnosu na penzioni fond Federacije i da nam se dostave. Mislim da to neće iziskivati veliki trošak, ali zaista kao neko ko se zalaže za ljudska prava i za provođenje svih odluka Doma za ljudska prava ne mogu podnijeti da bezbroj puta govorimo o nečemu, a vjerujte mi govorimo paušalno.

Zato, insistiram da zaključimo, bez obzira što nije ova tačka, što ovaj izvještaj nije povodom jedne žalbe, uz ovaj izvještaj da donesemo zaključak da nam se dostave sve odluke Doma za ljudska prava kojima je odlučeno o zahtjevima o aplikacijama građana iz Federacije koji se sada nalaze u Republici Srpskoj, a tražili su da im se penzija isplaćuje iz penzionog fonda Federacije Bosne i Hercegovine.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Križanović. Replika gospodin Živković, oprostite gospodine Križanoviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Već smo jednom elaborirali ovo pitanje i nemam uopšte potrebu da na ovakav način sa gospođom Palavrić komuniciram iz jednostavnog razloga što imam utisak da ako je donesena po jednom principu jedna odluka u Domu za ljudska prava, ne treba na osnovu toga da ostali 200 hiljada građana po istom osnovu traži svoja prava. Prema tome nemojte se sakrivati iza toga da je samo njih troje podnijelo to kada znamo dobro da po istom osnovu 200 hiljada ostalih građana imaju pravo da dobiju. Hoćemo da mučimo svoje građane i da od svakoga od njih tražimo da podnese Domu za ljudska prava.

Prema tome hajde da pričamo o tome kada dođu te odluke pa da onda otvorimo raspravu. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Gospođa Palavrić. Molim vas.

SEADA PALAVRIĆ

Dopuštam da je i

MARTIN RAGUŽ

Da se vratimo u okvir rasprave

SEADA PALAVRIĆ

Vratićemo se u okvir gospodine predsjedatelju, međutim, gospodin Živković je rekao nešto što ne stoji. Bilo bi dobro da kada se prave presedane da oni se zaista primjenjuju.

Međutim, imamo dvije odluke Doma.

U jednoj je odlučio o tri zahtjeva i rekao budući da su se ti ljudi vratili u Federaciju, trpe troškove Federacije treba da im se isplaćuju sredstva iz Fonda Federacije.

Druga odluka Doma je suprotna. Podnositelj prijave je odbijen jer se osoba nije vratila u Federaciju. I evo uzmimo ta dva presedana i biće lako za sve ostalo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Da li to znači da je potrebno izvaditi kartu da bi dobili penziju negdje? Da li je to potrebno samo izvaditi ličnu kartu?

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući. Ja zaista vrlo iskreno smatram da ovaj parlament treba da bude na strani zaštite ljudskih prava, bez obzira da li se radi o pojedinačnim ili kolektivnim ljudskim pravima.

Međutim, mi danas raspravljamo o izvještaju naše komisije o pristigloj predstavi gospođe Dizdarević. Vidite u izvještaju nije ništa navedeno što mi do sada nismo znali. Ja mislim da se gospođa Dizdarević nije obratila našoj komisiji da ona konstatira kako je tekla istorija određenog događaja, nego pretpostavljam da kao oštećena stranka traži od ovog parlamenta da joj pomogne da se realizira odluka Doma za ljudska prava. To ništa nije sporno. Zbog toga smatram da zaista smo nepotrebno izgubili dosta vremena i da bi bilo mnogo korisnije da je u tom smislu naša komisija kao parlamentarna komisija zatražila od nadležnih izvršnih vlasti Bosne i Hercegovine da se realizira odluka Suda, odluka Doma za ljudska prava. Sve ono što je tu uključeno i brigu za uvjete izdržavanja kazne i eventualno oslobađanje.

Prema tome smatram da jedini relevantan zaključak jeste da ili da komisija zaista u tom smislu pokuša nastaviti svoj rad ili da jedan od temeljnih zaključaka ovog doma bude da se obaveže VIjeće ministara da u suradnji sa drugim relevantnim vlastima u Bosni i Hercegovini koji su involvirani u ovom slučaju i na koji se odnosi odluka Doma za

ljudska prava da se ovo ubrza i realizira. Evo to je suština onoga što ja mislim da bi mi kao Parlament trebali raditi. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Molim zastupnike sada smo na granici kvoruma i ja kao predsjedavajući mogu usmjeriti raspravu da dovedemo dnevni red do kraja. Mislim da je to interes. Evo koliko vidim rasprava je iscrpljena. Jel prihvaćate takav pristup?

Jel ima još prijavljenih za raspravu? Nema. Hvala lijepo. Zaključujem raspravu po ovoj točki dnevnog reda.

Mislim da možemo brzo završiti dnevni red i ne bi valjalo da prekidamo i da ne završimo današnju sjednicu. Molim vas za još malo strpljenja.

A sada ću zamoliti gospodina Džaferovića da rezimira raspravu, a mislim da mi trebamo prihvatiti ovo izvješće k znanju, a da nadležne institucije trebaju postupiti prema ocjenama koje smo dobili ovdje.

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, dakle svi smo bili svjedoci raznih različitih predloga vezano kada je vezano za ovu tačku dnevnog reda. Ukoliko bi čovjek želio da to sumira, a da se zadrži u granicama Poslovnika i da se orjentira u odnosu na konkretnu tačku dnevnog reda, dakle to su neki parametri kojima sam se ja rukovodio, onda bi sve te prijedloge mogao da smjesti u jedan zaključak koji bi imao nekoliko tačaka.

Dakle prvo ovaj dom treba kao i u prethodnom slučaju, slučaju o kojem smo raspravljali ovdje da primi informaciju na znanje kako je i predloženo.

Drugo, kao i u prethodnom slučaju ovaj dom bi trebao da da punu podršku stavovima naše komisije za izbjeglice, ljudska prava, imigraciju i azil, a ti stavovi su zapravo i aktivnosti koje je poduzela ova komisija. Jer vidite Komisija je prihvatila zaključke Doma za ljudska prava, prihvatila je druge zaključke, naložila je svim organima u Bosni i Hercegovini realizaciju te odluke, zatražila od nadležnih organa vlasti u Bosni i Hercegovini da od vlasti SAD hitno, kod vlasti SAD hitno pokrenu postupak vraćanja supruga stranke i drugih u ovom predmetu navedenih pritvorenika iz pritvora u vojnoj bazi Gvatanamo u Bosnu i Hercegovinu. Zatim, međunarodno pravni dokumenti o zaštiti ljudskih prava i sloboda itd. Dakle ovo je Komisija već uradila. Uputila je određene zahtjeve i to je otišlo na određene adrese. Ovo je dakle posao koji je već završen. I kada kažem da Komisija, da Parlament podržava stavove Komisije, onda naravno mislim na ovo što je Komisija već uradila.

I treća je stvar koja je danas suma svih ovih diskusija je da Parlament, da li sada Parlament direktno ili da zatražimo od Komisije da to Komisija zatraži, to procjenite vi. Ja mislim da kad već raspravljamo, to može uraditi Parlament, zatražimo od nadležnih državnih organa kojima je dostavljena ova informacija Komisije za zaključcima da nas obavijeste jesu li šta uradili po zaključcima Komisije.

To je ono što sam ja mogao kao neke generalne zaključke da evidentiram i da ih ovdje izložim.

Gospodine predsjedavajući, ovdje je naravno bilo još drugih pojedinačnih predloga koji nisu vezani konkretno za ovaj predmet, ali su u nekoj vezi, nisu neposredno vezani za predmet, ali su u nekoj vezi sa ovim predmetom, makar sa aspekta povrede ljudskih prava, makar to samo veza bila. Čuli ste neke od tih prijedloga o kojima je govorio gospodin Živković.

Gospodin Lagumdžija je iznosio jedan prijedlog da se za 2002. godinu od Vijeća ministara zatraži koji je to broj lica koji 2000 i, izvinjavam se 2002. i 2003. godinu, koji je to broj lica koji je deportovan u Bosnu i Hercegovinu ali kažem, ukoliko ćemo slijediti strogo predmet, tačku dnevnoga reda, držati se Poslovnika i poštovati ono što je naša komisija uradila, jedini su mogući zaključci.

Dakle prihvatamo izvještaj, primamo na znanje Izvještaj Komisije, podržavamo stavove Komisije, naše dakle komisije i treće zahtjevamo od državnih organa, državnih i entitetskih, federalnih u ovom slučaju kojima su dostavljeni zaključci komisije u kojima su prema njima istaknuti određeni zahtjevi šta je to šta su po njima uradili. Toliko. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Avdić.

SEAD AVDIĆ

Ja samo dvije intervencije na ovo izlaganje gospodina Džaferovića, a to je pod

1. Ne može Komisija licitirati odluku Doma za ljudska prava. Ona je akceptirala i prihvata odluku Doma za ljudska prava. Znači nema izjašnjavaanja o prihvatanju ili ne prihvatanju odluke. To je jedno. I pod

2. Komisija ne može izvršne odluke svoje prenositi direktno recimo izvršnom organu vlasti kao što je Vijeće ministara. To mora uraditi Parlament. Znači Parlament komunicira sa Vijećem ministara i organima vlasti, a ne Komisija direktno jednostavno sa svojim odlukama i zaključcima. Znači izvršne odluke Komisije moraju se verifikovati na Parlamentu Bosne i Hercegovine, odnosno Predstavničkom domu Parlamenta Bosne i Hercegovine.

MARTIN RAGUŽ

Evo gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Avdiću, ja se bojim da se nismo baš najbolje razumjeli dakle, ja u potpunosti dakle privhatam to da ne samo ova komisija, nego ni ovaj parlament i niko na dunjaluku na svijetu nema pravo da recitira sa odlukama Suda i Doma za ljudska prava. Dakle to je meni dobro, dobro poznato.

I druga stvar vezana za ovo obraćanje Komisije. Pazite, ako ste pratili gospodina Jahića, ova komisija kada su u pitanju povrede prava više lica, dakle grupe ili više lica, onda ova komisija, odnosno kada su u pitanju pojedinačne povrede ova komisija djeluje tako što ona neposredno donosi zaključke i upućuje ih nadležnim organima sa svojim zahtjevima. A kada su u pitanju kolektivna prava, koliko sam razumio gospodina Jahića, onda stvar ide na neidentificirana kolektivna, onda stvar ide na Parlament i po tom principu smo, ovaj kako se zove, imali tačku dnevnog reda prije ovoga. To je možda ono što vi niste uspjeli da primjetite, a ja sam to akceptirao iz izlaganja predsjednika Komisije.

MARTIN RAGUŽ

Dobro. Hvala lijepo. Dakle, predlažem da prihvatimo ove zaključke koje je. Gospodin Lagumdžija, Poslovnička intervencija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zaključak je prvi, pored svega ovoga, ne negirajući ovo što je ovdje rečeno, ne smatram da su u koliziji, jer mnoge stvari koje su ovdje rečeno su svakako u koliziji što su već rečene od strane gospodina Džaferovića, da ne otvaram raspravu.

Dakle tražim da se izjasnite da Vijeće ministara pripremi informaciju o realizaciji odluke Doma za ljudska prava sa planom aktivnosti na njegovom potpunom provođenju. Molim vas, precizno, skroz precizno.

MARTIN RAGUŽ

Dobro. To je u redu. Idemo dalje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

To je jedan zaključak.

I drugo zaključak da Vijeće ministara napravi informaciju o deportovanim građanima u Bosnu i Hercegovinu 2002. i 2003. godine sa stanovišta zaštite ljudskih prava.

Nema nikakvih problema. Nema potrebe da otvaramo raspravu. Izjasnite se, budite protiv. Nema nikakvih problema.

MARTIN RAGUŽ

Dobro. Hvala lijepo. Dobro. U redu.

Ja predlažem, za mene osobno su prihvatiljivi ovi zaključci uz ove koje je predložio gospodin Džaferović.

Mislim da možemo u paketu staviti ovo na glasovanje. Dobro hvala vam lijepo.

Znači predlažem da se izjasnimo o zaključcima.

Gospodin Jahić. Ali mislim da je ovo korektan zaključak koliko ja vidim, cjeloviti su.

Molim vas uz ova tri zaključka o primanju informacije podršci nalazima Komisije, zahtjevu za dalje postupanje po zaključcima Komisije i zahtjevima prema Vijeću ministara, ova dva zaključka je predložio Lagudmžija, to bi bilo pet zaključaka.

Predlažem da se izjasnimo o njima.

Molim vas da se Dom izjasni. Glasujte sad.

Konstatiram da smo sa 28 glasova za, nitko protiv, nitko protiv, 2 suzdržana, uz potrebitu entitetsku većinu prihvatili Izvješće povjerenstva za ljudska prava, imigracije izbjeglice i azil o predstavnici stranke Nadže Dizdarević, uz ovih pet zaključaka koji su predložili gospodin Džaferović i gospodin Lagudmžija. Hvala lijepo.

Prelazimo na 10. točku. To je

Ad.10. Informacija o financiranju općinskih izbora 2004. godine

Vi ste dobili ovu informaciju od Izbornog povjerenstva. Za vašu informaciju jutros smo održali Prošireni kolegij da pronađemo metod i način kako da se Zastupnički dom i ukupno Parlament odredi prema ovom zahtjevu Izbornog povjerenstva, sve u funkciji da se lokalni izbori u 10 mjesecu ove godine u Bosni i Hercegovini odvijaju uz kvalitetne pripreme i sukladno Izbornom zakonu.

U tom smislu smatramo da bi bio dobar zaključak ovog doma da Vijeće ministara u koordinaciji sa entitetskim vladama osigura mehanizme i načine koji će znači osigurati sredstva za provođenje općinskih izbora, ali tu imamo i člana Izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine pa, Vehid, gospodina Vehida Šehića, pa ukoliko osjeća potrebu da se obrati Domu, ja mu dajem riječ.

Izvolite gospodine Šehiću.

VEHID ŠEHIĆ

Ja se zahvaljujem. Meni je drago što nakon ljudskih prava možemo govoriti i o građanskim pravima i moram istaći saradnju ovog doma kada je u pitanju podrška

Izornoj komisiji da se za 2 miliona i 400 hiljda građana ove države omogući da u oktobru izaberu da li će iskoristiti svoje pasivno atraktivno biračno pravo.

Naime, Izborna komisija se već nalazi u fazi kada mora alarmirati institucije ove države u prvom redu Dom Parlamentarne, ovaj dom Parlamentarne skupštien kojem smo mi odgovorni za rad jer se približavaju određeni rokovi, za što su i određene aktivnosti, zašto su potrebna nešto značajnija finansijska sredstva. Do sada, moram vam reći da prema odobrenim budžetima opština koje su po zakonu dužne da finansiraju ove izbore, ukupno je prema planiranom i projektovanom budžetu od strane Izborne Izborne komisije prihvaćeno 75%, znači umjesto 3. milion 322 hiljade, prihvaćeno je negdje oko 2. miliona i 500 hiljada, a od tog iznosa do sada je uplaćeno negdje oko milion i 700 hiljada. Od ukupnog iznosa uplaćeno do sada 51%.

Moram napomenuti da 8 opština iz Federacije, 8 opština, iz Republike Srpske apsolutno nisu predviđena sredstva za održavanje izbora 2004. godine. Svjesni činjenice da nemaju vlastitog izvora finansiranja smatrali smo da u skladu sa svojim ustavnim ovlaštenjima Zastupnički dom ili Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iskoristi ta svoja ovlaštenja i preko Savjeta ministara obaveže u koordinaciji entitetske vlasti da ispune obavezu kako bi mogli održati izbore, ne radi Evrope, nego radi onih 2 miliona i 400 hiljada građana. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala vam lijepo. Otvaram raspravu. Gospodin Čeman. Izvolite.

MIRSAD ČAMAN

Kolegice i kolege, naravno ja sam za to da se ovaj dom oglasi podrškom jednom ovakvom, rekao bih zahtjevu, jer u izbornu proceduru već možemo reći da smo ušli i jednostavno obaveza je sviju onih koji imaju u ovom dijelu posla i obaveza da to urade. Ja sam samo htio podsjetiti na jednu intenciju iz posljednjih izmjena i dopuna Izbornog zakona koju smo na neki način prihvatili i ugradili u tekst Zakona, a to je upravo kada je riječ o finansiranju da je na neki način, bar sam ja tako to razumio, a bio sam i u radnoj grupi koja je pripremala izmjene zakona da za onaj dio posla za koji je implicite, a naravno i eksplicite nadležan komisija, Izborna komisija Bosne i Hercegovine, a taj dio posla, bez obzira da li je riječ o općim ili općinskim izborima spada u nadležnost Izborne komsiije Bosne i Hercegovine, dakle za pokrivanje te vrste troškova treba osigurati sredstva u Budžetu Bosne i Hercegovine.

I evo za ovu priliku očito, ja nisam bio prisutan kada je Budžet usvajan, nije ni bitno, on je usvojen, ali možda upravo ovim povodom treba istovremeno i Izbornu komisiju, ali i nas koji učestvujemo u usvajanju, prije toga onih koji učestvuju u predlaganju Budžeta da podsjetimo na takvo razumjevanje posljednjih izmjena Izbornoga zakona što znači provođenje izbora kao obaveza od državnog značaja, bez obzira na kojem su nivou, ne treba zavisiti od participacije, pogotovo za onaj dio obaveza koji Izborna komisija ima kao tijelo koje provodi sve to skupa u najvećoj mjeri, od dakle

participacije sa općinskog nivoa itd. Posebno imajući u vidu naravno objektivne teškoće koje mnoge općine imaju.

Evo, samo sam to htio reći, naravno podržavajući evo i ovo o čemu ste na Kolegijumu razgovarali. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Tražili. Gligorić. Hvala.

SEADA PALAVRIĆ

Hvala lijepo, dopustite da primjetim da pored finansiranja narednih općinskih izbora ima još jedna stvar kojoj mislim da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine mora posvetiti dužnu pažnju.

Naime, protekli vikend sam provela u dijelu naše dijaspori i mi potpuno zaboravljamo na tu dijasporu. Činjenica je da samo u Njemačkoj mi imamo 168 hiljada ljudi, a da smo na posljednjim izborima imali otuda oko 10 hiljada glasova ljudi koji su glasali za izbore u Bosni i Hercegovini. Izuzetan primjer prakse DKP mreže bio je u Štutgardu gdje je vicekonzul uz svaki pasoš novoizdati odlučio da osobi koja dobija pasoš pošalje i obrazac, zahtjeva za registraciju birača za naredne općinske izbore sa uputom kako da to učini.

Stoga ja vas molim da uz ovu tačku dnevnog reda, predlažem dakle zaključak da Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH zahtjeva od Ministarstva inostranih poslova BiH da svim DKP-ima BiH dostavi uputstvo kojim će DKP mrežu BiH u cijelom svijetu obavezati da odmah, koristeći se vlastitom bazom podataka o izdatim putnim ispravama, jer oni imaju adrese, svakom državljaninu BiH sa prebivalištem u BiH dostavi obrazac zahtjeva za registraciju birača za predstojeće općinske izbore u BiH zakazane za 2. oktobar 2004. godine sa uputom kako ga popuniti, koji dokumenata kopiju treba priložiti i na koju adresu poslati do 10. juna, jer do 17. treba da stignu. Ono što ne stigne neće ni biti ni registrirano.

I takođe drugi dio zaključka da MIP BiH do 15. juna ove godine obavijesti ovaj dom o svome učinku i učinku DKP mreže na ovome pitanju. Hvala lijepo. Evo zaključak, prijedlog zaključka u pisanoj formi.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se. Ima li još? Gospodin Gligorić.

TIHOMIR GLIGORIĆ

...mi smo dobili dodatne informacije od gospodina Šehića u ime Izborne komisije BiH. Smatram da ono što je predsjedavajući rekao i što je dogovoreno na Proširenom kolegiju može biti naš radni zaključak i da ne gubimo vrijeme ponavljajući to kako u koordinaciji Savjeta ministara sa svim treba to da se obezbjedi, zato što Izborna komisija

ima svoj plan i taj hodogram koji naravno treba da prati finansijska sredstva i u ovom slučaju neka sredstva nedostajuća od 700 hiljada maraka treba da se obezbjede i to što prije i mislim da u tom prijedlogu zaključka treba da stoji da je to rok 30 dana da u tom roku treba da obezbjede finansijsku podršku, jer izbori jedan državni posao, po tome se mjeri jedna demokratija i sutra reći da nemate finansijskih sredstava i da je to razlog zašto nema u nekoj zemlji izbora, to bi bilo kvalificirano kao jednostavno nedostatak demokracije u toj zemlji.

Prema tome, finansijska situacija jeste teška u Bosni i Hercegovini, ali ne može zaista da bude razlog da se neda podrška i to u razumnom roku kako ne bi poslovi koje je predvidjela Izborna komisija u cjelini kasnili. Prema tome, predložio bih da ne vodimo raspravu na ovu temu, jer nam je zaista potpuno jasno i imamo i dobar prijedlog zaključka, trebamo ga podržati i na taj način mislim da u roku od 30 dana ponovo zatražiti od onih koji smo poslali znači taj zaključak da nas obavijeste o realizaciji tog zaključka nakon možda još nekog roka od možda 20-ak dana nakon što je istekne rok kada će oni trebati da obezbjede ta sredstva. Da li iz budžetske rezerve, da li na neki drugi način, naravno to prepuštam izvršnoj vlasti da to završi zajedno sa Izbornom komisijom. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Moranjkić.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja sam ovdje čuo dvije istine. Sada ne znam koja je tačna.

Prvu je rekao gospodin Šehić i rekao je da je zakonom regulisano tako da opštine finansiraju izbore. O drugoj sam čuo jednu tvrdnju koju je rekao gospodin Čeman kao predsjednik Ustavno-pravne komisije ovog doma i sada sam čuo da je jedan dio sredstava uplaćen na račun Izborne komisije, a drugi je ostao nepokriven.

Ovakav zaključak i onakva razmišljanja nas neće dovesti do rješenja. Tražim da se to isčisti.

MARTIN RAGUŽ

Gospodin Čeman. Molim da se fokusiramo na zaključke.

MIRSAD ĆEMAN

Kolega Moranjkiću nema proturječnosti onome što sam ja govorio i gospodin Šehić. Naime, uistinu evo pogledajte zaključak, vidite kako su tamo stvari precizirane u pogledu finansiranja.

Ja sam samo htio skrenuti pažnju na ovaj aspekt izmjene zakona, a naravno i opštine imaju po zakonu koji je važio i koji važi svoje obaveze u finansiranju izbora procedure i dakle izbornih organa itd.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo ima li više prijavljenih. Nema. Zaključujem raspravu.

Molim vas mislim da je dobro da smo ovo stavili na dnevni red. Neke općine su zaista u izrazito teškoj financijskoj situaciji i dobro je da Parlament ima odgovornost da zajedno sa Izbornom komisijom na njenu sugestiju nađe rješenje kako bi se u svim općinama u Bosni i Hercegovini nesmetano i kvalitetno mogli provesti lokalni izbori.

Ja se ponovo vraćam na prijedlog zaključaka koji smo konsenzusom usvojili na Prošironom kolegiju. Znači da mi ne možemo nikog drugog zaduživati osim Vijeće ministara, ali da ono u koordinaciji sa vladama entiteta i nižim razinama, bilo županijskim vladama, bilo općinskim nađe mehanizme do 25.6. mi smo rekli da se osiguraju neophodna sredstva jer smo dobili informaciju da su općine počele uplaćivati i da one kroz rebalans svoj mogu eventualno tu svoju kvotu osigurati do kraja godine i namiriti ta sredstva.

Mislim da je to korektan zaključak, da daje dovoljno vremena i da nas sve čini odgovornim u tom procesu i uz ove zaključke koje smo danas utvrdili na Prošironom kolegiju.

Imali smo zaključke koje je gospođa Palavrić predložila vezano za odgovornost Minsitarstva vanjskih poslova vezano za registraciju i obavijest birača, kroz diplomatsko konzularnu mrežu. Ja osobno smatram da možemo podržati te zaključke i rokove. Oni to inače rade i da dobijemo informaciju do 15.6. što je urađeno stim u svezi.

Možemo li na ovaj način zaključiti?

Predlažem da se izjasnimo glasovanjem oko ovoga.

Molim vas da glasujete sad. Hvala lijepo.

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili ove zaključke.

Tu je i uvažena ministrica gospođa Marić koja je uvijek bila u funkciji općeg dobra i ja se nadam da ćemo 25.6. svi zajeno naći mehanizme koji mogu osigurati nesmetano odvijanje lokalnih izbora. Ja vam se zahvaljujem.

Prelazimo na 11. točku. To je

Ad.11. Informacija o izdatim dozvolama za izvoz i uvoz naoružanja i vojne opreme u prošloj godini

Informacija vam je dostavljena 22.4. Informaciju je razmatralo i zajedničko povjerenstvo za odbrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor nad radom obrambenih i sigurnosnih struktura na razini Bosne i Hercegovine.

Ja otvaram raspravu. Želi li netko oko ovoga? Baš niko.

Znači stvari su pod nadzorom kada je u pitanju izvoz i uvoz naoružanja vojne opreme. Nemojte naknadno da bude nekih pitanja. Hvala lijepo.

Zaključujem raspravu.

Mi izvješće primamo k znanju. Mislim da o tome ne trebamo glasovati, jer nije bilo dodatnih zaključaka.

Možemo li na ovaj način zaključiti? Hvala lijepo.

Prelazimo na 12. točku. To je

Ad.12. Informacija o stanju vanjske zaduženosti Bosne i Hercegovine na dan 31. prosinac 2003.

Dobili ste 22.4. Kako stoji u dopisu dostavlja nam se radi informiranja. Otvaram raspravu o ovoj informaciji.

Znači zadovoljni smo sa načinom i stupnjem zaduživanja. Hvala lijepo.

Gospodin Moranjkić. Izvolite.

MUHAMED MORANJKIĆ

Imam ovo pitanje. Interesuje me, ja sam ovo pročitao, interesuje me da li je ovo naša BiH ukupna zaduženost iznešena u ovoj informaciji i ima li još kakvih po nekom drugom osnovu dugova ove države? Jer ako otvorite sredstva iformisanja, novine, televiziju i radio onda se pominju i druga.

Interesuje me da li su to stvarno dezinformacije upućene ovom građanstvu ili je ovo zvanično da se tim sredstvima kaže da ne objavljuju te druge stvari? Ne sumnjam ja, pišu ljudi.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo.

MUHAMED MORANJKIĆ

Ja sam čuo neko je digao kredit kod Pakistana, a onda neko kaže da je donacija.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Ima li potrebe još za rapsravu? Nema. Zaključujem.

Gospodin Ivo Miro Jović, pitanje.

IVO MIRO JOVIĆ

U bliskoj svezi je sa točkom dnevnog reda. Bilo bi vrlo interesantno kada bi dobili ovakvu obavijest od ministarstva u šta su utrošena, znači pregledno, nije dovoljno samo reći primjerice da je to u rudarstvu. Koju vrstu rudarstva i koji kraj zemlje? Ja bih to volio, vrlo interesantno malo pregledati.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Nema više prijavljenih. Zaključujem. Ima li potrebe ministrice? Nema. Hvala lijepo.

Ovu informaciju o stanju vanjske zaduženosti Bosne i Hercegovine na dan 32.12.2003. godine primamo k znanju.

Konstatiram da je Zastupnički dom ovu informaciju primio k znanju.

Prelazimo na 13. točku. To je

Ad.13. Davanje suglasnosti za ratificiranje Prvog amandmana Sporazuma o kreditnom sporazumu između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj

U svezi sa ovom točkom dnevnog reda bilo je zahtjeva da dobijemo nekoga na današnjoj sjednici ko može kompetentno dati obrazloženje ovoga pitanja, je postavio gospodin Zlatko Lagumdžija.

Dajem riječ ministrici Ljekri Marić. Izvolite.

LJERKA MARIĆ

Pozdravljam sve nazočne. Ovdje se radi o ratificiranju Prvog amandmana na kreditni ovaj neki sporazum broj sa iberdeom broj 474. Znači ovo je prvo bilo zaduženje MIP-a da se pojavi ovdje i da sada kaže da predlaže itd. Ali pošto MIP nije došao, a pošto je MIP inače zadužen za ove druge neke stvari i pošto mi pripremamo inače ovo, znači finansijski, radi se o sljedećem.

Sporazum o zajmu i zvao se Projekat hitne rekonstrukcije transporta između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj od 5.12.'96. godine i to je ovaj izvorni papir. On je ratificiran godinu dana poslije 5.12.'97. godine i objavljen.

U Sporazumu je tretirano sve. Bosna i Hercegovina supscidarno daje entitetima dijelove mogućnost za zaduživanje i nabrojano je u sekciji A i sekciji B našta se to tačno odnosi. Kada su oni razmotrili, ovi znači supscidijarno, pa ima dio koji se odnosi za aerodrom, dio se odnosi za rehabilitaciju aerodroma, dio se odnosi na neke puteve itd. i to je ova osnova za pokretanje razgovora. Znači sekcije i rekli su robe za dio A2 koji se odnosi na navigacioni sistem aerodroma u Sarajevu u iznosu od 5 miliona 296, sada oni kažu ovako – nama na aerodromu ne treba ovoliko za ovo, pa molimo da taj amandman glasi – da robe za dio A2 budu sada 4. miliona 772.500 i sve dalje mjenjaju, ali iznos ukupan osnovnog sporazuma od 32 miliona i kako ono 710 ostaje isti. Amandiraju znači pojedine pasuse. Jel jasno? Znači za 1, 2, 3. Profesor je pričao sad. Znači amandman je, oni su se složili, ovo supsidijarni.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas ako bude pitanja. Izvolite.

LJERKA MARIĆ

Znači ukupan iznos zaduženja ostaje isti. Sem način otplata, samo znači znači oni sada mole da se to, ovi znači koji se zadužuju konkretno aerodromi, direkcije za ceste, mole da se to preraspodjeli i onda podnesu zahtjev i onda mi banci, onda banka.

MARTIN RAGUŽ

Molim zastpunike.

LJERKA MARIĆ

Ali je važno da sada prođe, jer je kraj juna moguće je ovo uraditi. I znači moli i berde i molimo i mi kao Vijeće ministara, pošto su se ovi složili aerodrom i svi drugi da se to usvoji, ratificira i da ide evo. Jel dobro?

MARTIN RAGUŽ

Ima li potrebe. Gospodin Lagumdžija, pa gospodin Gligorić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Prvo zahvaljujem se ministrici što je izašla ovdje da nam objasni ono što je trebao da nam objasni neko drugi. Ja se potpuno stim slažem. Vjerovatno je to razlog zašto nam je ovako i objašnjeno.

Ako je nekom od vas sada nešto jasnije nego što je bilo maloprije, onda zaista znači da ovako dug tok nije učestvovao, uticao na našu moć rasuđivanja bitnije.

MARTIN RAGUŽ

Mi smo malo više na sjednicama od vas gospodine Lagumdžija pa smo

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ne, ja vjerujem, moguće da sam ja malo premoren. Ja sam jedino iz ovoga shvatio gospodine Raguž, jedino što sam shvatio iz ovog uvodnog izlaganja da 5 miliona i nešto za aerodrom će biti 4 i nešto za nešto drugo.

LJERKA MARIĆ

/nije izašla za govornicu/

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Odlično. Ako vam je šta jasnije. Mislim, znate šta. Ovako, šala na stranu. Ja mislim prvo moraću se uozbiljiti, jer bojim se da je ovo sve samo ne smješno.

Za one koji se ne sjećaju papira koji smo imali prošli put u materijalu, pa možda nisu sad ga ponjeli sa sobom, radi se o 32.710 hiljada američkih dolara. I nama je rečeno da je ovo samo ratifikacija. Što znači samo vi mahnite i mi idemo dalje. To je svakako sve podjeljeno.

Dakle, obrazloženje koje smo dobili, najblaže rečeno nije obrazloženje. Mi uopšte iz ovog materijala, prvo iz materijala koji smo dobili, ne vidi se uopšte za koje je namjene je to bilo i za koje je namjene sada ide. To se iz ovoga ne vidi, a iz ovoga što ste nam vi sada rekli samo se vidi da nešto iz onoga što je bilo više ne ide za ono što je bilo, nego ide za nešto što će možda biti. Nema nikakvih problema.

Ovdje smo, ja sam očekivao recimo da će Koridor C-v se naći u prvom našem papiru koji se tiče eberdea. Evropska banka za razvoj ubila se za davanjem podrške projektima kao što je Koridor V-c. Ovdje toga nema. Nema. Ovdje toga nema. Ne može ga ni biti kaže. Ne može ga zato što se neko dogovorio da bude drukčije.

Gospodine predsjedavajući smatram obrazloženje potpuno neodgovarajućim, nedovoljnim i ja vjerujem da postoje ljudi koji znaju ovdje o čemu se radi, ali mi kao poslanici nismo upoznati na način koji bi trebao da nas vodi i o tome da odlučimo u meritomu o ovome.

MARTIN RAGUŽ

Izvolite gospođo Marić.

LJERKA MARIĆ

Radi se o kreditnom sporazumu iz '96. godine koji je zaključen između Bosne i Hercegovine i ratificiran je znači 5.12.'97. godine. Po tom sporazumu po sekciji njegovoj A je dio sredstava za robe, za dio A koji je naveden u osnovnom sporazumu i koji se piše u promjenjenom ovom amandmanu I, trebao biti znači dio roba A2, odnosi se na navigacioni sistem aerodroma u Sarajevu u iznosu od 5.296.500,00 što piše u osnovama za pokretanje postupka za zaključivanje amandmana na sporazum.

Robe za dio A3 je trebao znači '96. godine kada smo se dogovarali, neko ko je bio i potpisivao ovaj sporazum, odnosio se na kontrolu leta u iznosu od 3.465 hiljada dolara.

Radovi za dio A1 koji se odnose na hibelitiranje aerodroma Sarajevo u iznosu od dolara 3 miliona 950.

Radovi za dio B1 po projektima koji su tada ponuđeni ...'96. godine napravljen je ovaj raspored i znači poslije su se zdogovorili ko će to implementirati.

U međuvremenu ovi znači koji su ovo implementirali su napisali zahtjev eberdeu na način da su rekli – mi smo implementirali di oi predlažemo sada da nam izađete u susret i da nam uvažite sljedeće.

Znači Federaciji i Republici Srpskoj što se radilo za Sarajevo u Federaciji, što se radilo u Banja Luci za Republici Srpskoj, da nam promjenite. Amandman se sastoji u

sljedećem – da je znači potrebno novi raspored kreditnih sredstava po kategorijama napraviti. Umjesto robe za dio A2 koji se odnosi na navigacioni sistem aerodroma u Sarajevu u iznosu od dolara 5 miliona 296, sada će biti 4.772.500,00.

Dio koji se odnosi robe za dio A3 za kontrolu leta od 3.465 sada će biti 2 i 715. itd. znači ukupan dio, stim da su oni dodali, očigledno u okviru dijela C projekta koji se odnosi na instalacione razvojne programe uvodi se nova kategorija C5, a odnosi se na izradu studije izvodljivosti u vezi sa putom Banja Luka – Gradiška itd. i znači ukupan iznos koji je ovdje bio je 32 miliona 710.

O ovome su mogli raspravljati samo oni koji su se već supcidijarno zadužili i dobili ovo šta su dobili. Znači Republika Srpska podnosi zahtjeve eberdeu za dio sredstava koji su već dobili. Između entiteta nije bilo preraspodjele. Između entiteta nije bilo preraspodjele. Daje suglasnost Federacija na ukupan amandman, daje suglasnost RS na ukupan amandman i imamo te suglasnosti priložene ovdje. Nakon toga se provodi procedura. Nema procedure ukoliko Federacija ima nešto protiv amondiranja sporazuma i znači u privitku imamo suglasnosti, osim odluke Predsjedništva, imamo znači suglasnosti Federacije i Republike Srpske za ovo što ja govorim.

Znači i ovo smo ovako uradili za sve do sada izmjene kreditnih sporazuma. Evo vam znači ovdje mišljenje o prvom amandmanu Republike Srpske i evo znači Federacije. I to je to. I sad znači nakon sve procedure, nakon sve ove procedure usuglašavanja mi kao država, jer se mi ne zadužujemo direktno, mi nemamo još uvijek to pravo, nego ostaje to supcidijarno na njima još uvijek, radimo eto to u proceduri smo znači ovo predložiti. I ništa drugo. Nije ništa novo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Mislim da je ovo zaista bilo sada potpuno iscrpno obrazloženje. Još imam prijavljen Gligorić, pa Belkić. To je redosljed gospodine.

Molim vas. Gospodin Gligorić. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Dame i gospodo, ovo što nam je ministar sada obrazložila nije sporno da se radi o paketu. Unutar tog paketa mi imamo kockicu A i B. Kada govorimo o dva aerodroma u Sarajevu i u Banja Luci, očito je da se od njih negdje 2 miliona i nešto dolara oduzima, a da se prebacuje u kvadratić C za znači komunikacije transport, put itd.

Ja imam jedno pitanje sobzirom da je ovaj amandman usaglašen nekom politikom, na štetu aerodroma, navigacije, kontrola leta, sticajem okolnosti nešto o tom znam svojevremeno kada sam bio ministar, gospođa jel Fatima Leho je čak jedno vrijeme kao zamjenik po tom i bila vođa ove BH CD-a kako se kaže direkcije i znam, sticajem okolnosti koliko još treba da se uradi kada je u pitanju navigacija, kontrola neba itd. itd.

da bi bezbjednost aerodroma i svega bilo i sada se neko dogovorio da sa te pozicije skine to i gradi nešto treće, evo sada konkretno znači put auto put Banja Luka – Gradiška.

Ja sada postavljam jedno pitanje. Da li je moguće da je ovaj dio napravljen politički u cilju da se vodi izborna kampanja i da nekome ko ne može da namakne 2 miliona dolara na ovaj način omogućava da napravi studiju izvodljivosti i projektnu dokumentaciju itd. a što je tamo kod potpisivanja prije godinu dana obećano da pare imaju da su obezbjeđene sada na ovaj način amandmanom na sporazum sa eberdeom dolazimo u poziciju da skidamo sa ovih važnih stavki i radimo ponovo.

Ja želim realno da govorim, ne u smislu da li to treba nekome dijelu itd., tu mi možemo o tome može i neko polemisati i otići u Banja Luku i reći da ja pričam neke priče protiv RS, ali zaista ovo je jedan politički dil, ovo je jedna izborna kampanja, ona ima za cilj da skine sredstva koja su ranije dogovorena i da uradi nešto drugo i ako to dolazi na Parlament na način da mi to podržimo - šta tek onda mi ne znamo ono što se radi izvan znači tokova ovog parlamenta, odnosno odlukama izvršnih organa koje nisu dostupne ovom parlamentu.

Prema tome ja smatram da to ne treba podržati i da na taj način ovaj amandman zaista govori puno o tome kako se vrši vlast u Bosni i Hercegovini.

/PREKID VEZE/

BERIZ BELKIĆ

...nikakve svrhe, jer jednostavno moramo se suočiti. Ne zadužuje se Bosna i Hercegovina u smislu suštinskom zadužuju se entiteti jer imaju pare, jer država nema izvorno finansiranje, jer oni otplaćuju. Država im ustupa licencu, jer se ne mogu zadužiti vani, mi ih po licenci, firma. Dakle raspored i sve ostalo je entiteta. Prava stvar je kada ćemo mi doći, odnosno prava stvar je kada će država prioritete utvrđivati. Ovo o čemu Gligorić govori prioritete koji su interes svih.

Gospodin Jović pita hajmo na mikro da vidimo kako je koji region samo što nismo došli da vidimo kako koji narod dužan u ovome svemu. Pa ja vidim, vidim gospodine Joviću. Vidim, vidi se, vidim, ja razumijem. U redu je. Nemojte samo replika. Nema potrebe. Razumio sam šta pitate. Razumio sam. Dakle dok god je stanje ovakvo mi smo samo protočni bojler, ustupili smo licencu entitetima da se zadužuju. Oni otvrđuju prioritete i oni preraspoređuju. Hajmo se izboriti da to bude drugačije. Sada ne možemo ništa mjenjati.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Jeste vi gospodine Lagumdžija tražili.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa naravno.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Pa evo ovo dodatno obrazloženje ministrice, ja samo želim da radi toga da ostane trag kažem i da konstatujem činjenicu, ovo što je Beriz rekao ovo je tačno. Nikada se država nije ni zaduživala od Dejtona do danas, tako da ovo nije nikakva inovacija. Svaki put smo ratificirali. Međutim država ima mehanizme da utiče na odgovarajuće prioritete i da koordinira pojedine aktivnosti koje su inter ili međuentitskog karaktera. To bar nije sporno. I zato mi ovo i verificiramo. Ako bi se entiteti sve dogovorili, a na državnom nivou ne bi postojala spremnost da se tako nešto prihvati zbog toga što je to sa stanovišta cjeline, a u skladu sa Ustvom ove zemlje ne odgovara potrebama, onda bi mogli i u fazi pregovora, zato i postoji koordinacija između resornog ministra i entitetskih ministara da se o ovim stvarima vodi računa.

Dakle da konstatujemo da i ovdje se uopšte nije vodilo računa na državnom nivou šta je interes od ovoga nego smo jednostavno dobili pakete entitetske zahtjeve, oni preuredili unutar toga šta su odredili sami šta treba da se uredi i mi sada ovdje treba da mahnemo da se to konstatuje.

Međutim, gospodine predsjedavajući, ja bih želio da se ovdje konstatuje još nešto, da u ovim preusmjeravanjima prioriteta opet nema Koridora V-c. Dakle samo da se konstatuje. Jer mi smo na prošloj sjednici ovog doma, jedan broj nas je digao ruke protiv imenovanja konkretnih ljudi u Komisiju za koncesije i odmah se jedan broj vas ovdje iz parlamentarne većine potrudio da objasni da Koridor V-c kasni jer ko biva udružili su se neprincipijelno Stranka za BiH, SDS i PDP oko Komisije za koncesije.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zar nisu?

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Vi ste se gospodine Džaferoviću sa svojim vijećem ministara udružili protiv Koridora V-c i ovo je dokaz za to.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospođa Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Prvo zaista ne mogu a da ne prešutim komentar kolege Džaferovića zar niste, jer kolega Džaferoviću niste ni znali šta slijedi u redoslijedu poteza kada je jedna grupa parlamentaraca u ovom domu odnosno u onoj dole sali upozoravala na potrebu da se formira Komisija za koncesiju. Prema tome prigovarati Stranci za BiH, ili pojedincima Stranke za BiH da opstruiraju formiranje Komisije za koncesije na koju smo apelovali da se što prije uspostavi najmanje 10 puta za parlamentarnom govornicom najblaže rečeno ne fer prema kolegama i kolegicama u ovom parlamentu, bez obzira što se mi slažemo ili ne slažemo.

Drugo ja imam potrebu zaista da nešto, iako nisam imala puno informacija o konkretnom problemu koji je pred nama ukoliko se može nazvati problemom, mnogi, zbog mnogih nejasnoća, nažalost moram reći da stvarno nismo baš puno ni obogaćeni informacijama koje bi zadovoljile mnoge poslanike ovdje koji treba da verifiraju amandman na ovaj sporazum. Imam potrebu da pomenem i tačno je kolega Lagumdžija

MARTIN RAGUŽ

Molim zastupnike da uvažavaju činjenicu da drugi govore i da ih trebamo saslušati.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Tačno je da se država ne zadužuje, ali država je određena po dugu i to nemojte zaboraviti, jer mi slučajno ne ratificiramo sporazume, kreditne sporazume. Ovaj kreditni sporazum je potpisala, odnosno amandman potpisala državni ministar finansija i trezora, za slučaj bilo kakve obaveze država je obveznik po međunarodnom pravu, po međunarodnom dugu i mi smo u međunarodnim finansijskim institucijama dužni. Prema tome to što neki entitet eventualno uradi ovo ili ono, nije da nas se ne tiče. I ovo se i te kako tiče države Bosne i Hercegovine.

Ja hoću samo da podsjetim, iako vjerovatno gospođa Leho malo više zna, jer koliko ja znam ovo je potpisano u vrijeme kada je gospođa Leho bila u Ministarstvu trezora ili koordinacija aktivnosti vezano za civilnu avijaciju. Ovo je kredit koji Bosna i Hercegovina otplaćuje za robe, odnosno opremu koja nije nikada isporučena. Prema tome nije nikada upotrijebljena i ovo je samo preraspodjela sredstava dakle

ZLATKO LAGUMDŽIJA

/nije izašao za govornicu/

MARTIN RAGUŽ

Al je bilo duhovito ovaj tvoj komentar.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Ako treba ja ću prekinuti kolega predsjedavajući.

MARTIN RAGUŽ

Molim.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Pa zaista mislim,

MARTIN RAGUŽ

Pa ja pokušavam vas zaštititi. Tri puta sam intervenirao prema zastupnicima

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Evo vidim da idete u diskusiju polemizirati sa kolegom Lagumdžijom preko mene

MARTIN RAGUŽ

Pa moram ga upozoriti ako mi dobacuje.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Dakle radi se o preraspodjeli ranije ugovorenih sredstava koja se već otplaćuju, koje država BiH otplaćuje. Dakle ne otplaćuje entitet ni Federacija ni Republika Srpska, nego država iz državnog proračuna, odnosno preko Ministarstva trezora.

No, ostaje jedno zaista nejasno i nerazumljivo da u promjenjenoj situaciji prioriteta kao što nije bilo govora 2000 i ne znam koje godine kada je potpisan ovaj sporazum ili 1990 i neke, dakle osnovni sporazum, kao što nije bilo govora o studiji izvodljivosti puta Banja Luka-Gradiška, nije bilo tada ni govora o Koridoru V-c. Ali u međuvremenu imamo nešto novo. Pa kao što je Republika Srpska napravila prioritet, odnosno u rangu prioriteta u promjenjenim prioritetima ubacila izradu studije izvodljivosti, zaista jedan komentar da je to mogla uraditi Vlada Federacije. Tim više što je kompletan postupak oko izmjene amandmana mogla u redu prioriteta promjeniti i ubaciti kao što je C-5 Republika Srpska, V-c Federacija, a da ne govorim cijal Bosna i Hercegovina. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Hadžiahmetović. Imamo repliku prvo gospodin Jović, jer se javio malo ranije, pa gospođa Leho.

IVO MIRO JOVIĆ

Ja sam u prednosti, mogu govoriti poslije uvaženih zastupnika, pa tako bih i odgovorio da smo prošle godine u svibnju mjesecu baš dolje u dvorani na istom ovom domu sam bio jedan od predlagatelja Zakona o koncesijama i da smo tada bili dalekoviti i usvojili izmjene i dopune Zakona o koncesijama, danas bi vjerojatno uveliko se radila studija izvodljivosti Koridora V-c. Ali, tada smo ostali usamljeni u Domu, ali dobro.

Isto tako želim reći, maloprije na komentar mog pitanja. Proračunske 2000. godine od OPEK-a smo potpisali kredit u iznosu od 10 milijuna dolara. Ovo je 2004. godina, 750 tisuća dolara stoji na računu nerealiziran koji je namjenjen školama na hrvatskom jeziku. To je tuga. To je žalost. Radi administrativne volje i samovolje jednog ili dvojice službenika. Već treću godinu se borim da se propuste ta sredstva na dobrobit djece. A ovih dana i u ovom parlamentu grčevito smo govorili trebaju nam sredstva u cijelom kontekstu rasprava koje su vođene oko Zakona o visokom školstvu. 750 tisuća dolara OPEK-a sredstva samo one koje su namjenjene školama na hrvatskom jeziku što djeca uče. I zato sam ja rekao treba meni taj pregled, jer ja bez argumenata sam odsječeno drvo. VoOlim imati argumente i spodastrijeti ih i ući u polemiku sa svakim oči za oči. Zašto? Zato što želim i hoću biti u pravu. A ne mogu biti u pravu ako nemam argumente. Ja moram biti naoružan argumentima za jednu kvalitetnu, dobru i produktivnu raspravu.

Nikada ne govorim samo da bi se registrirao slučaj. Uvijek govorim da poluči iz toga rezultat da tako ne treba raditi, ili ako je nešto dobro urađeno da se onda nastavi takvim putem. To je svrha mojih diskusija i ukazivanja. Zato i danas ovdje je uvažena ministrica iznjela jedan prijedlog na koji, vidjeli smo nema potrebe da utječemo. Ja tako, ja sam automatski bio po automatizmu na fonu da odmah glasujem za ovaj prijedlog. Onaj tko je sebe stavio u poziciju zaduženja, on je tu činio i upapirio, sada bi mi znači trebali ovdje, ne kažem da ne trebamo govoriti, ali kada ne trebamo odlučivati o sudbini tamo su ljudi koji žele i hoće biti odgovorni. Ovdje je pred nas prezentirano, znamo gdje i idu sredstva, pa zašto onda da mi kočimo, jer nitko ih ne krade. A hoće li to biti pravilno usmjereno, pa doće naplata izborima, jer vlast koja rukovodi usmjeravanje tog novca ima odgovornost prema građanima. Ona je odlučila da ovako uradi kako smo ovdje vidjeli. Zadužuje se ova zemlja u tom iznosu, odnosno njeni entiteti, sigurno je to da se zadužuje Bosna i Hercegovina.

Ja za to podržavam ovaj amandman i glasovaću za samo iz razloga što znam da ta sredstva imaju ime i prezime i adresu na koju ona idu, a hoće li pravilno biti usmjereni, pravilno iskorištena, pa doće na naplatu. Ja sam rekao to će biti izbori i ja sam za ovaj amandman.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodine Joviću. Riječ ima gospođa Fatima Leho.

FATIMA LEHO

Ja želim da apelujem na kolege da usvojimo ovaj amandman na Sporazum iz '96. godine, jer je '97. ratificiran od tadašnjeg parlamenta. Zbog čega? Ja sam 2001. od Vijeća ministara dok sam bila zamjenika ministra trezora i od OHR-a imenovana za administratora civilne avijacije. Ja sam se opirala tome, jer ja s civilnom avijacijom nemam baš nikakve veze, jer sam provela 5 godina u bankarstvu, oni su mi onda rekli samo od završite ovo što je zakočeno u finansijama godinama, pa se ne može ništa tamo raditi u direkciji. I onda sam prihvatila.

Kada sam došla tamo vidjela sam da kredit kod Iberdea stoji ne iskorištena, pa sam onda provjerila kod Centralne banke i u nas u Ministarstvu trezora u spoljnom dugu vidjela sam da je već počela otplata. To je bilo za mene otkriće prvo poslije 30 godina u bankarstvu da se kredit može vraćati, a da se ne iskoristi. I tada smo se upustili u tadašnji Master plan da vidimo šta je to, zašto se zemlja tada zadužila. Naravno država, ali preko entiteta, jer njihovi parlamenti donose odluke o zaduženju. Vidjeli smo da ono zašto je specifikacija napisana u tome sporazumu ne odgovara stvarnim potrebama entiteta. Nije sada važno kojega entiteta. I to je čitavo vrijeme bilo sporno, nije se moglo koristiti za dio opreme koja je već bila gotova i ležala u Njemačkoj u skladištu preko godinu dana, i na to išli penali, zbog toga što specifikacija nije odgovarala stvarnim potrebama. Ja sam poslije 4 mjeseca otišla, to se do tada nije moglo završiti. Druga sredstva koja su bila u ovome u Briselu od preleta Bosne i Hercegovine 3.160.000,00, Ljerka vi ste to zapravo ...prije vas je to zatekao, to smo uspjeli da sredstva dođu u zemlju 3.160.000 dolara i to

od tada svaki mjesec dolazi ono što pripada Bosni i Hercegovini po osnovu preleta u tzv. ....jel tako Azra, vi ste došli tada za ministra.

Dakle ovo je konačno da se zatvori ovaj sporazum ovim amandmanom i da iskoristimo ono što već plaćaju kao da smo koristili. I zato vas ja molim da se ovo glasa. Eto. Pogriješilo se možda u tome što se nije dala čitava specifikacija za tih 5 miliona po tome sektoru, u nama u materijale i kako izgleda nova, u što idu sredstva. Tu se možda samo Ljerka, a inače ste vi ostalo sve dobro obrazložili za ministra Ivanića. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospođi Leho. Gospodin Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ

...jedno pitanje i molim odgovor. Sredstva Iberdea su prema ovome što je sada ovdje rečeno uzeta za navigacione sistema aerodroma Sarajevo i Banja Luka. Avijatika. Ta sredstva nisu realizovana za aerodrome, ja tako koliko sam razumio. I ništa se nije uradilo. A mi pričamo o 700 hiljada maraka za izbore. Pa mi smo bogati. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se. Nemam više prijavljenih za raspravu. Zaključujem raspravu.

Predlažem da se izjasnimo o davanju suglasnosti za ratificiranje Prvog amandmana Sporazuma o kreditnom sporazumu između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj.

Molim vas da glasujete. Sad.

Sa 23 glasa za, 2 protiv, 5 suzdržanih, 15 Federacija, RS 8, konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dao suglasnost za ratificiranje Prvog amandmana Sporazuma o kreditnom sporazumu između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj. Hvala lijepo.

Prelazimo na posljednju točku dnevnog reda.

Ad.14. Imenovanje članova u zajedničke komisije oba doma radi postizanja sporazuma o identičnom tekstu

- a) Zakona o polaganju pravosudnog ispita i pod**
- b) Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine**

Imamo situaciju da su ova dva zakona usvojena u različitim tekstovima u ovom i u Domu naroda. Zato je nužno imenovati po tri člana u zajedničke komisije radi usuglašavanja zakona.

Na Proširenom kolegiju dogovorili smo prijedlog kandidata za zajedničke komisije ispred Doma za

- Zakon o polaganju pravosudnog ispita Prošireni kolegij predlaže gospodina NOvakovića, Momčila NOvakovića, gospodina Mirsada Ćemana i gospodina Filipa Andrića i

- Za Zakon o policijskim službenicima gospodina Vinka Zorića, gospodina Hazima Felića i gospodina Petra Kunića.

Možemo li se izjasniti o ovim prijedlozima. Želi li neko? Zahvaljujem se.

Molim vas da se u cjelini izjasnimo o prijedlogu za članove i za Zakon o polaganju pravosudnog ispita i za Zakon o policijskim službenicima.

Molim vas da glasujete sad.

Molim vas da sačekate dok ne zaključim sjednicu. Molim zastupnike da, dok završim točku dnevnog reda.

Sa 28 glasova za, nitko protiv, nitko suzdržan konstatiram da smo jednoglasno u ime Zastupničkog doma u Zajedničku komisiju za usuglašavanje teksta o Zakonu o polaganju pravosudnog ispita imenovali gospodina Novakovića, Ćemana i Andrića, a za Zakon o policijskim službenicima gospodina Zorića, Felića i Kunića. Hvala lijepo.

Ovim zaključujem rad 36. sjednice Zastupničkog doma. Hvala lijepo.

Sjednica je završila sa radom u 18 i 15 sati.